

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้
LEGAL MEASURE ON REGULATING COLLECTION AGENCY

นางสาวธีรารัตน์ บุตรโพธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

LEGAL MEASURES ON REGULATING COLLECTION AGENCY

MISS THEERARAT BUTPHO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

ธีรวัฒน์ บุตรโพธิ์ : มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้. (LEGAL MEASURES ON REGULATING COLLECTION AGENCY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ. สำเร็จ เมฆเกรียงไกร, 167 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา และของประเทศไทย เพื่อนำมาตรการทางกฎหมายหรือแนวทางเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ที่เหมาะสมมาบังคับในประเทศไทย อันจะส่งผลให้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมลดน้อยลง

จากการศึกษาของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... และกฎหมายเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นทางการ ค.ศ.1978 พบว่าประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา ปัญหาการติดตามทวงหนี้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ลูกหนี้อย่างยิ่ง จึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายต่างๆ ในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ ได้แก่ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ เนื่องจากการประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้อาจกระทบต่อสิทธิของบุคคล และสาธารณชนจึงต้องกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจกรณีใดบ้างสามารถติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ได้ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ เพื่อกำหนดข้อห้าม และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ อำนาจของคณะกรรมการ เพื่อบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย และส่งเสริมมาตรการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ยังมีรายละเอียดของมาตรการทางกฎหมายที่ไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ผู้เขียนเสนอแนะให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้ 1.การเพิ่มขอบเขตบังคับใช้กฎหมายโดยขยายคำนิยาม “ผู้ติดตามทวงหนี้” ให้หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดา ผู้รับซื้อ หรือรับโอนหนี้เพื่อป้องกันการเลี่ยงกฎหมาย 2.การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ต้องได้รับใบอนุญาตเพื่อให้รัฐสามารถตรวจสอบให้เฉพาะผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้ดำเนินธุรกิจและมีอำนาจกำกับธุรกิจได้มากขึ้น 3.การกำหนดให้มีวิธีการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้โดยให้สิทธิกับลูกหนี้ยุติการติดต่อสื่อสารชั่วคราวเพื่อเป็นการคุ้มครองคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย 4. อำนาจคณะกรรมการติดตามทวงหนี้ออกคำสั่งชั่วคราว หรือถาวรเกี่ยวกับห้ามผู้ติดตามทวงหนี้ใช้วิธีการ ติดตามทวงหนี้ใดๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อลูกหนี้อย่างมาก

สาขาวิชา นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา 2555..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5285984134 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : COLLECTION AGENCY / FDCPA

THEERARAT BUTPHO : LEGAL MEASURES ON REGULATING COLLECTION AGENCY. ADVISOR : ASSOC.PROF.SAMRIENG MEKKRIENGKRAI, 167 pp.

This thesis attempts to study and analyze the legal measures on controlling the debt collectors in the United States of America in comparison with the legal measures in Thailand, to seek the appropriate legal measures or the appropriate guideline to be adopted in Thailand, which will reduce unfair debt collection.

From studying the draft of the Fair Debt Collections Act B.E.... and the Fair Debt Collection Practices Act (1978), it is found that both Thailand and the United States of America experience the problem of abusive debt collection practices. Thus, there must be legal measures to control the debt collectors in order to protect the debtors' rights. Those legal measures are the legal measures on controlling the collection agencies. As the collection agency business may affect the rights of a person or the public. They must define the conditions of debt collection, the legal measures on controlling the debt collectors, the prohibited conduct and required conduct on debt collection, the power of the committee to enforce the law and promote the efficiency of the measures on controlling the debt collectors. However, such draft of the Fair Debt Collections Act B.E.... still contains some legal measures that are considered inappropriate and not in accordance with the current situation.

The author suggests that the draft of the Fair Debt Collections Act B.E.... be amended as follows;

1. The definition, the "debt collector" should include the natural person who is a debt buyer or an assignee of debt to prevent the circumvention of the law.
2. The collection agencies should receive the license in order that the Government could inspect only appropriate agencies for business operation and also have the authority to regulate and monitor the collection agency business.
3. Debtors should have the rights not to temporarily contact with the collection agencies for the purpose of the protection for the parties.
4. The power of the debt collection committee, they should have a power to prohibit, temporarily or permanently, the debt collectors from any debt collection methods which may be abusive to debtors.

Field of Study : LAWS ..... Student's Signature .....

Academic Year:2012..... Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาของรองศาสตราจารย์ลำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้มอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ และรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ข้าพเจ้า ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางในการศึกษาชี้แนะปัญหา ประเด็นข้อกฎหมาย ตลอดจนตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี ที่เสียสละเวลาในการชี้แนะปัญหา ประเด็นข้อกฎหมาย ตลอดจนตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ในฐานะประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย ในฐานะกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ทั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 46 ทุกคน ที่ได้ให้คำปรึกษาตั้งแต่การสอบจนกระทั่งการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ และที่ขาดเสียไม่ได้คือ พ่อ แม่ และน้องที่คอยสนับสนุนเป็นกำลังใจ และกำลังทรัพย์ในการศึกษานิติศาสตร์มหาบัณฑิตตลอดระยะเวลาทั้งหลักสูตร

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บริบททางด้านสังคมไทยในปัจจุบันประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น เนื่องจากการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐทำให้เม็ดเงินถูกผลักดันมาให้ประชาชนได้ง่ายและเป็นจำนวนมากขึ้น โดยพิจารณาได้จากจำนวนสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ให้แก่ภาคประชาชน และปริมาณการใช้จ่ายของผู้ใช้บริการบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลมีจำนวนมากขึ้น หากมองในสังคมไทยในสมัยก่อนซึ่งถือว่าการเป็นหนี้ถือว่าเป็นเรื่องน่าอับอาย แต่ปัจจุบันทัศนคติดังกล่าวได้เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ สังคมกลับมองว่าการเป็นหนี้เป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้มีเครดิตน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจในการนำเงินไปใช้ก่อนแล้วจ่ายในภายหลัง นอกจากนี้ ค่านิยมในการบริโภคนิยมยังส่งผลให้ประชาชนจับจ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่มีวินัยในการใช้เงิน ส่งผลให้เกิดปัญหาไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้

ประกอบกับสภาวะการณ์ชะลอตัวของเศรษฐกิจไม่ว่าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันได้เกิดอุปสรรคและข้อขัดข้องทางการเงินเป็นอย่างยิ่ง บุคคลผู้ให้สินเชื่อ หรือบุคคลผู้มีสิทธิเรียกร้องย่อมได้รับผลกระทบในการทวงถามเรียกชำระหนี้ เมื่อลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องผิดนัดชำระหนี้และการเจรจาให้ลูกหนี้ดังกล่าวชำระหนี้ไม่อาจกระทำได้เป็นผลสำเร็จ วิธีการในการเยียวยาของเจ้าหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องได้ คือ การบังคับใช้สิทธิฟ้องร้องขอให้ศาลบังคับให้ อันเป็นการบังคับใช้สิทธิในทางกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดี การบังคับใช้สิทธิในทางกฎหมายดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความล่าช้า และค่าใช้จ่ายอย่างมากกว่าจะมีการกระบวนพิจารณาคดีเสร็จสิ้น ย่อมเป็นเหตุให้เจ้าหนี้เกิดความเสียหาย ซึ่งบางครั้งหากเวลานั้นเข้าไปแม้ศาลมีคำพิพากษาให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง แต่เจ้าหนี้ อาจจะไม่ได้รับชำระหนี้เลย หรืออาจจะได้รับชำระหนี้ซึ่งไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบังคับชำระหนี้ ประกอบกับเจ้าหนี้จะต้องเสียประโยชน์ในทางธุรกิจที่จะต้องนำเงินซึ่งเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องไปใช้ในการลงทุนทำประโยชน์ต่อไป เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว จึงทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามทวงหนี้หันมาใช้วิธีการติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการไม่เป็นธรรม อันเป็นปัญหาที่ยังทวีความรุนแรงอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เช่น การติดตามทวงหนี้โดยวิธีละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การติดตามทวงหนี้ที่รุนแรง การชู้กรรโชก เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบีบบังคับให้ลูกหนี้จ่ายหนี้คืนโดยเร็ว

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยไม่มีมาตรการทางกฎหมายหรือกฎเกณฑ์โดยเฉพาะเพื่อควบคุมบรรดาผู้ติดตามทวงหนี้ หรือธุรกิจติดตามทวงหนี้ เนื่องจากผู้ติดตามทวงหนี้ หรือธุรกิจติดตามทวงหนี้จะใช้ทุกวิถีทางในการดำเนินการติดตามทวงหนี้เพื่อให้ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้เต็มจำนวน เนื่องจาก จำนวนของหนี้ที่ติดตามได้นั้นจะมีผลโดยตรงต่อจำนวนอัตราค่าจ้าง ที่มีการตกลงว่าเจ้าหนี้ต้องจ่ายอัตราค่าจ้าง

โดยคำนวณเป็นเปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ที่ติดตามทวงหนี้ได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้จะติดตามทวงหนี้ ด้วยวิธีการที่ไม่เป็นธรรมต่างๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบเพื่อตนเอง โดยมีได้คำนึงถึงเหตุผลหรือ ปัญหาของลูกหนี้อันแท้จริงที่ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น ใช้วิธีข่มขู่ บีบบังคับ ประจาน กดดัน ซึ่งล่วงแล้วแต่เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของลูกหนี้อันเป็นสิทธิที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายรับรอง หรือคุ้มครองทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี ในต่างประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา การประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ นั้น ถือได้ว่าเป็นการประกอบธุรกิจที่มีความสำคัญและเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยมีการรวมกลุ่มของ ผู้ประกอบธุรกิจโดยมีการตั้งสมาคมของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้เพื่อคุ้มครองลูกหนี้ให้ได้รับการ ติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรม ประกอบกับมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำกับดูแลควบคุมทั้งระดับสหรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) โดยควบคุมกำกับดูแลการติดตามทวงหนี้ของผู้ประกอบ ธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ การกำหนดความรับผิดในกรณีติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม และกำหนดแนว ปฏิบัติสำหรับการติดตามทวงหนี้ หรือการควบคุมกำกับธุรกิจติดตามทวงหนี้โดยเฉพาะ อาทิ ในบางมลรัฐ ของประเทศสหรัฐอเมริกา การประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ต้องขอใบอนุญาต หรือการจดทะเบียน หรือ การวางหลักประกันตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงจะสามารถกระทำได้ อันเป็นการสร้างมาตรฐานการ ติดตามทวงหนี้และการกำกับดูแลธุรกิจติดตามทวงหนี้ให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการกำกับดูแลและสภาพปัญหาของผู้ติดตามทวงหนี้ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา แนวความคิดและ เหตุผลในการนำผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าวมาบังคับใช้ รวมทั้งหลักการและการดำเนินการของผู้ติดตามทวง หนี้ที่บังคับใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ ของไทยและสหรัฐอเมริกา
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการปรับปรุงการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ของประเทศไทย ต่อไป

3. ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะทำการศึกษาวิจัยถึงความสำคัญและความจำเป็น ในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ให้มีความเหมาะสม สม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการวิจัยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบมาตรการทาง กฎหมายที่

ควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมที่จะบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวในประเทศไทยต่อไป

4. สมมติฐานของการวิจัย

ในปัจจุบันการติดตามทวงหนี้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ลูกหนี้เป็นอย่างมาก หากประเทศไทยมีการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ที่สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกหนี้ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ให้ได้รับการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยศึกษาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย บทความทางกฎหมาย คำพิพากษา ข้อมูลที่เผยแพร่ในระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้สิทธิตามสิทธิเรียกร้องของผู้ติดตามทวงหนี้ และการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ผู้ติดตามทวงหนี้เข้ามาเป็นกลไกในการบังคับใช้สิทธิตามสิทธิเรียกร้องในต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงผลการศึกษาถึงผลกระทบ ข้อดีและข้อเสีย ในการให้ผู้ติดตามทวงหนี้เข้ามาเป็นกลไกในการบังคับใช้สิทธิเรียกร้องในต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับ ดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ให้มีลักษณะสอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ อันจะยัง ประโยชน์และความเชื่อมั่นแก่ลูกหนี้ว่าผู้ติดตามทวงหนี้จะติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีที่เป็นธรรม

บทที่ 2

แนวทางการดำเนินการติดตามทวงหนี้ในประเทศไทย

2.1 แนวคิดและหลักการในการบังคับชำระหนี้

คำจำกัดความของคำว่า “หนี้” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้รับแนวความคิดมาจากระบบซีวิลลอว์ อันเป็นระบบกฎหมายที่มีรากฐานมาจากกฎหมายโรมัน คำว่า “หนี้” ดังกล่าวจึงเป็นคำแปลของสิทธิชนิดหนึ่งซึ่งเรียกกันในกฎหมายโรมันว่า “obligation” หมายถึง “พันธะ” หรือ “ความผูกพัน” ตามกฎหมายโรมัน “หนี้” จึงเป็นพันธะหรือความผูกพันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ ซึ่งก่อให้เกิดหน้าที่และความรับผิดชอบในการชำระหนี้ทางฝ่ายลูกหนี้ และก่อให้เกิดสิทธิหรืออำนาจทางฝ่ายเจ้าหนี้หรือลูกหนี้เพื่อที่จะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้

อนึ่ง คำจำกัดความของคำว่า “หนี้” ได้ปรากฏตามประมวลกฎหมายแพ่งฉบับ พ.ศ.2466 ว่า “อันว่าหนี้นั้นโดยนิตินัย เป็นความเกี่ยวพันระหว่างบุคคลคนเดียวหรือหลายคน ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าลูกหนี้ จำต้องส่งทรัพย์สินก็ดี หรือทำการหรือเว้นทำการให้แก่บุคคลคนเดียวหรือหลายคน อีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้” หรือ คำจำกัดความของนักนิติศาสตร์ อาทิ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กล่าวว่า “หนี้” คือ ความผูกพันที่มีผลในทางกฎหมาย ซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ ชอบที่จะได้รับชำระหนี้มีวัตถุประสงค์เป็นการกระทำหรืองดเว้น หรือส่งมอบทรัพย์สินจากบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าลูกหนี้¹ หรือ ศาสตราจารย์ ดร. จี๊ด เศรษฐบุตร ได้ให้คำจำกัดความ “หนี้” ว่าเป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่ง การกระทำแยกเป็น 3 ชนิด คือ 1.กระทำ 2.ละเว้นกระทำการ และ 3.การโอนทรัพย์สิน²

ต่อมา เมื่อมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คำจำกัดความของคำว่า “หนี้” ก็ได้ปรากฏอีกต่อไป อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 194³ ก็บัญญัติถึงเพียงเฉพาะเรื่องอำนาจ สิทธิ และหน้าที่ของเจ้าหนี้และลูกหนี้เท่านั้น มิได้บัญญัติไว้แต่อย่างใดว่า “หนี้” หมายความว่าอย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้เขียนจึงอาจตีความตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ว่า “หนี้” คือ ความผูกพันในทางกฎหมายระหว่างบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้มีความชอบธรรมที่จะใช้สิทธิในอันที่จะบังคับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าลูกหนี้ ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ หรืออาจกล่าวได้ว่า “หนี้” หรือ “สิทธิเรียกร้อง” มีลักษณะต่างๆ ไป 5 ประการ ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

¹ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ หน้า 363

² ศาสตราจารย์ ดร.จี๊ด เศรษฐบุตร, หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้ หน้า 1

³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 194 ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่ง การชำระ หนี้ต้องงดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมทำได้

1. “หนี้” เป็นบุคคลสิทธิ คือ เป็นสิทธิเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือสิทธิเหนือบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้อง หาได้เป็นความผูกพันทั่วไปอย่างกรณีอย่างทรัพย์สิน สิทธิประเภทนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลคู่สัญญาที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญา กรณีหากบุคคลคู่สัญญาฝ่ายใดผิดสัญญา แม้ตามสัญญาดังกล่าวจะมีข้อยกเว้นอยู่บ้าง แต่โดยหลักทั่วไปแล้ว บุคคลคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งย่อมจะบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาได้ก็แต่โดยบังคับเอาแก่บุคคลคู่สัญญาผู้ที่ผิดสัญญาเท่านั้น จะไปบังคับเอาแก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นคู่สัญญาหาได้ไม่

2. “หนี้” เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องจากโดยทั่วไปสิทธิทางหนี้มีราคาและอาจโอนกันได้ มีความใกล้เคียงกับทรัพย์สิน อย่างไรก็ดี สิทธิบางอย่างที่เกี่ยวกับบุคคลและครอบครัวซึ่งมีอาจโอนกันได้ หรือมิได้เกี่ยวกับทรัพย์สินจึงไม่มีราคาและไม่อาจถือได้ว่าเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินแต่อย่างใด

3. “หนี้” เป็นสิทธิทางแพ่ง อันก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องกันทางแพ่ง เป็นสิทธิของเอกชนมิใช่สิทธิมหาชน หนี้จึงมิใช่ภาระหน้าที่ตามกฎหมายมหาชน แต่อย่างไรก็ดี บางกรณีกฎหมายมหาชนก็ก่อให้เกิดภาระหน้าที่หรือหนี้เงินที่บุคคลจำต้องชำระให้แก่รัฐ เช่น หนี้ภาษีอากร ทำให้รัฐมีฐานะเจ้าหนี้และผู้ที่มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้รัฐมีฐานะเป็นลูกหนี้เช่นเดียวกัน

4. “หนี้” เป็นสิทธิเรียกร้องอันเป็นบุคคลสิทธิ หน้าที่ของสิทธิเรียกร้องจึงจำกัดอยู่ที่ตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงถือได้ว่าผู้มีหน้าที่หรือลูกหนี้ต้องมีลูกหนี้หรือผู้มีหน้าที่ที่มีตัวตนแน่นอนโดยเฉพาะเจาะจง มิใช่เป็นสิทธิที่มีต่อบุคคลทั่วไปอย่างทรัพย์สิน

5. “หนี้” เป็นสิทธิเรียกร้องที่มีวัตถุประสงค์แห่งหนี้แน่นอน กล่าวคือ ลูกหนี้จำต้องกระทำการงดเว้นกระทำการ หรือโอนทรัพย์สิน

บ่อเกิดแห่งหนี้ หรือ มูลแห่งหนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. **หนี้อันเกิดจากนิติกรรม**

นิติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัครมุ่งในการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในสิทธิ⁴ นิติกรรมที่ก่อให้เกิดหนี้อาจเป็นนิติกรรมสองฝ่ายคือสัญญา หรืออาจเป็นนิติกรรมฝ่ายเดียวก็ได้ แม้ว่าโดยความเป็นจริงแล้วนิติกรรมส่วนใหญ่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ หรือมูลแห่งหนี้แล้ว คือสัญญา ตามมาตรา 149 ซึ่งอาจพิจารณานิติกรรมที่ก่อให้เกิดหนี้ดังนี้ กล่าวคือ

⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149 นิติกรรม หมายความว่า การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัครมุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

1) นิติกรรมสองฝ่ายหรือสัญญา

สัญญา หมายถึง นิติกรรมสองฝ่าย หรือหลายฝ่ายที่เกิดจากการแสดงเจตนา เสนอสนองต้องตรงกันของบุคคลสองฝ่ายขึ้นไปมุ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือระงับนิติสัมพันธ์ ฉะนั้น สัญญาก็คือนิติกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งหลักทั่วไปของนิติกรรมต้องนำมาใช้กับสัญญาด้วย เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เมื่อมีนิติสัมพันธ์กันย่อมก่อให้เกิดหนี้อันเป็นสิทธิหน้าที่ต่อกัน ซึ่งสิทธิหน้าที่เหล่านี้ย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของนิติกรรมสัญญานั้น และเพื่อความสงบเรียบร้อย และความสงบสุขของสังคมโดยส่วนรวม กฎหมายจึงได้กำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคลที่ก่อนิติสัมพันธ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และกฎเกณฑ์ของความสัมพันธ์นั้นโดยยุติธรรม อย่างไรก็ตาม สัญญาที่ก่อให้เกิดหนี้ขึ้นนั้น อาจก่อให้เกิดหนี้ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว อาทิ สัญญากู้ยืม คงมีหนี้ทางฝ่ายผู้กู้เพียงฝ่ายเดียวเป็นลูกหนี้ที่จะต้องชำระหนี้โดยส่งเงินกู้ตามกำหนดเวลา หรือสัญญาที่ก่อให้เกิดหนี้ขึ้นนั้น อาจก่อให้เกิดหนี้ให้แก่ทั้งสองฝ่ายก็ได้ อาทิ สัญญาซื้อขาย คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายย่อมมีหนี้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้ขายเป็นลูกหนี้ มีหนี้จะต้องส่งมอบทรัพย์สิน ส่วนผู้ซื้อก็เป็นลูกหนี้มีหนี้ที่จะต้องชำระราคา

2) นิติกรรมฝ่ายเดียว

นิติกรรมฝ่ายเดียว เป็นการกระทำฝ่ายเดียว ซึ่งเกิดผลทางกฎหมายแล้ว อาทิ การบอกเลิกสัญญา การบอกล้างโมฆียกรรม การครอบครอง การทำพินัยกรรม การรับมรดก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กรณีนิติกรรมฝ่ายเดียว หมายถึง นิติกรรมฝ่ายเดียวจะก่อให้เกิดหนี้ อาทิ การแสดงเจตนาโดยไม่ต้องมีผู้รับว่าการโฆษณาให้คำมั่นว่าจะให้รางวัลแก่ผู้กระทำการอันใดตามมาตรา 362 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เป็นการกระทำต่อบุคคลทั่วไป มิได้เจาะจงว่าเป็นผู้ใด ผู้ใดจะปฏิบัติตามคำมั่นก็ได้ แม้ปฏิบัติโดยไม่รู้ว่ามีรางวัล ก็คงมีสิทธิได้รับรางวัล อย่างไรก็ตาม มีผู้ไม่เห็นด้วยว่านิติกรรมฝ่ายเดียวจะก่อให้เกิดหนี้ขึ้นได้โดยที่ยังไม่มีผู้ใดตอบรับหรือเข้ารับเอาหรือเรียกร้องให้ชำระหนี้ เนื่องจากจะกลายเป็นมีลูกหนี้โดยยังไม่มีเจ้าหนี้ เมื่อมีการเรียกร้องเอาสิทธิตามนั้นก็กลายเป็นความผูกพันตามสัญญาขึ้นมา จึงไม่มีช่องทางที่จะคิดได้ว่านิติกรรมฝ่ายเดียวเป็นมูลให้ก่อหนี้ขึ้น⁵

2. หนี้อันเกิดจากนิติเหตุ

นิติเหตุ หมายถึง สาเหตุในทางกฎหมาย หรือ สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเคลือบไหวในทางกฎหมาย นิติเหตุอันเกิดจากการกระทำของบุคคล ซึ่งย่อมมีความหมายว่าบุคคลนั้นตั้งใจกระทำ แต่บุคคล

⁵ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ หน้า 427-434

ดังกล่าวอาจมิได้ตั้งใจให้ผลในทางกฎหมายเกิดขึ้น ผลในทางกฎหมายก็ต้องเกิดมีขึ้นอยู่เช่นนั้น ทั้งนี้ เนื่องจากมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับไว้ 6 ประการในกรณีนี้ได้แก่

1) ละเมิด

ละเมิด คือ กรณีที่บุคคลได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิเด็ดขาดของบุคคลหรือสิทธิเด็ดขาดอื่นๆ อันได้แก่ ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ หรือ สิทธิเด็ดขาดอื่นๆ ด้วยเหตุที่สิทธิเด็ดขาดของบุคคลหรือสิทธิเด็ดขาดอื่นๆ ดังกล่าวนี้นับเป็นสิทธิที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง และบุคคลอื่นๆ ทุกคนในสังคมจึงจำต้องเคารพและงดเว้นกระทำการ คือ การที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย กรณีหากฝ่าฝืน กล่าวคือ กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำของตนได้กระทำโดยจงใจ หรือ กระทำด้วยความไม่ระมัดระวังก่อให้เกิดความเสียหายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลหรือเกิดหนี้ตามกฎหมายในการที่ผู้กระทำได้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้เสียหายอยู่ในฐานะเดิมเสมือนความเสียหายมิได้เกิดขึ้น

2) การจัดการงานนอกสั่ง

การจัดการงานนอกสั่ง คือ กรณีที่บุคคลหนึ่ง (หรือเรียกว่า “ผู้จัดการ”) เข้าไปจัดการงานแทนบุคคลอีกคนหนึ่ง (หรือเรียกว่า “ตัวการ”) โดยที่ไม่ได้รับมอบหมายให้กระทำอันเป็นกรณีที่ผู้จัดการมิได้มีนิติสัมพันธ์ที่จะต้องไปจัดการงานแทนตัวการ แต่ได้เข้าไปทำแทนเพื่อประโยชน์ของตัวการ หากการจัดการดังกล่าวสมประโยชน์ บทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงกำหนดให้ตัวการมีหนี้ในการที่จะต้องคืนบรรดาค่าใช้จ่ายแก่ผู้จัดการที่ผู้จัดการได้ออกไปก่อน แต่กรณีแม้หากการจัดการงานของผู้จัดการจะเป็นประโยชน์แก่ตัวการ แต่ขาดความประสงค์ที่ชัดแจ้งหรือความประสงค์อันพึงสันนิษฐานได้ของตัวการแล้ว และทำให้เกิดความเสียหายแก่ตัวการแล้ว ผู้จัดการย่อมก็ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเช่นกัน เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายไม่อาจปล่อยให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าไปแทรกแซงกิจการงานของบุคคลคนอื่นอันเป็นการขัดกับความต้องการได้

3) ลากมิควรรได้

ลากมิควรรได้ คือ กรณีที่บุคคลหนึ่ง (หรือเรียกว่า “ผู้ได้รับทรัพย์สิน”) ได้รับทรัพย์สินจากบุคคลอื่นไว้โดยปราศจากมูลหนี้อันจะอ้างกฎหมายและเป็นทางทำให้บุคคลอื่นเสียเปรียบแล้ว เพื่อความยุติธรรม บทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ได้รับทรัพย์สินดังกล่าวมีหนี้ กล่าวคือ หน้าที่ที่จำต้องคืนทรัพย์สินให้กับบุคคลอื่น หรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของเพื่อทำให้มิทำให้บุคคลดังกล่าวต้อง

⁶ รองศาสตราจารย์ ดร.ศันท์ภรณ์ (จำปี) โสทธิพันธ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้ หน้า

เสียหาย อย่างไรก็ตาม หน้าที่ที่จำต้องคืนทรัพย์สินของผู้ได้รับทรัพย์สินดังกล่าวนั้นจะมาน้อยเพียงใดย่อมเป็นไปบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ได้รับทรัพย์สินด้วย

4) ประการอื่นๆ

บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรม หรือกฎหมายศุลกากรกำหนดให้บุคคลต้องชำระหนี้ภาษีอากร

เมื่อหนี้ได้เกิดขึ้นแล้วไม่ว่าจากบ่อเกิดแห่งหนี้ หรือ มูลแห่งหนี้ประเภทใดก็ตาม แล้วตามมาตรา 208⁷ ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้โดยตรงแก่เจ้าหนี้ ซึ่งหมายความว่า ถ้าลูกหนี้ทำสัญญาตกลงกับเจ้าหนี้อย่างไรไว้ ลูกหนี้ก็ต้องปฏิบัติให้เกิดผลตามที่ตกลงไว้กับเจ้าหนี้ ประกอบกับมาตรา 320⁸ ลูกหนี้จะบังคับให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนหรือให้รับชำระหนี้เป็นอย่างอื่นผิดไปจากที่จะต้องชำระแก่เจ้าหนี้นั้น ลูกหนี้ไม่อาจบังคับเจ้าหนี้เช่นนั้นได้ เพราะเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ ในการได้รับชำระหนี้ให้ตรงตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ ที่จะบังคับชำระหนี้เอาจากลูกหนี้ได้สิ้นเชิง กรณีหากลูกหนี้ชำระหนี้ให้ถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์แห่งหนี้ ตรงตามกำหนดเวลา หนี้อ่อมระงับ

การชำระหนี้ของลูกหนี้อันเป็นผลให้หนี้ดังกล่าวระงับนั้น จำต้องพิจารณาผู้รับชำระหนี้ด้วยเช่นกัน ซึ่งตามปกติแล้วบุคคลผู้เป็นลูกหนี้จำต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้โดยตรง การชำระหนี้ให้แก่ผู้อื่นโดยบุคคลนั้นไม่มีสิทธิรับชำระหนี้ และเจ้าหนี้ก็มีได้ยอมรับว่าเป็นการชำระหนี้แก่ตน หนี้ดังกล่าวย่อมไม่ระงับ อย่างไรก็ตาม บางกรณีเจ้าหนี้อาจมอบหมายให้ใครรับชำระหนี้แทน หรือกฎหมายอาจถือว่าบุคคลบางคนมีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้ได้ นอกจากนี้การชำระหนี้ให้แก่บุคคลอื่นในบางกรณีกฎหมายถือว่ามีผลสมบูรณ์ทำให้หนี้ระงับได้เช่นกัน⁹ ดังนั้น การชำระหนี้อันเป็นผลให้หนี้ระงับอาจกระทำแก่บุคคลดังต่อไปนี้

1. **เจ้าหนี้** มิได้หมายความว่าเฉพาะแต่ผู้ที่เป็นคู่สัญญากับลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้เดิมเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงทายาทของเจ้าหนี้ ผู้สืบทอดของเจ้าหนี้ และผู้รับโอนสิทธิจากเจ้าหนี้ด้วยวิธีการโอนสิทธิเรียกกร้อง

2. **ผู้รับชำระหนี้ตามข้อตกลง** คู่สัญญาอาจทำสัญญาเพื่อบุคคลภายนอก โดยให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่บุคคลภายนอกโดยตรง บุคคลภายนอกย่อมมีสิทธิจะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้ได้

⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 208 การชำระหนี้จะทำให้สำเร็จผลเป็นอย่างไร ลูกหนี้จะต้องขอปฏิบัติชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้เป็นเช่นนั้นโดยตรง

⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 320 อันจะบังคับให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้แต่เพียงบางส่วน หรือให้รับชำระหนี้เป็นอย่างอื่นผิดไปจากที่จะต้องชำระแก่เจ้าหนี้นั้น ท่านว่าหากอาจบังคับได้ไม่

⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 315 อันการชำระหนี้นั้น ต้องทำให้แก่ตัวเจ้าหนี้หรือแก่บุคคลผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้ การชำระหนี้ให้แก่บุคคลผู้ไม่มีอำนาจรับชำระหนี้นั้น ถ้าเจ้าหนี้ให้สัตยาบันกับกันว่าสมบูรณ์

และสิทธิของบุคคลภายนอกย่อมเกิดขึ้นเมื่อได้แสดงเจตนาแก่ลูกหนี้ว่าจะถือเอาประโยชน์จากสัญญา¹⁰ หรือกรณีคู่สัญญาอาจตกลงกันให้ลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่บุคคลอื่นนอกจากเจ้าหนี้ในกรณีอื่น ที่มีใช้สัญญาเพื่อบุคคลภายนอก การชำระหนี้ต่อบุคคลภายนอกในกรณีเช่นนี้จึงมีผลเช่นเดียวกับการชำระหนี้ในกรณีอื่น ๆ

3. ผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้ ผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้ในกรณีดังกล่าวนี้ อาจเป็นกรณีที่มีอำนาจโดยเจ้าหนี้มอบหมายให้หรืออาจเป็นกรณีที่มีอำนาจตามกฎหมาย กล่าวคือ

1) ผู้ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้

การที่เจ้าหนี้มอบอำนาจให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำหน้าที่ตัวแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจให้ไปทำนิติกรรมบางอย่างที่มีการชำระหนี้กันด้วยนั้น โดยปกติตัวแทนมักจะมีอำนาจรับชำระหนี้ด้วย ซึ่งอาจมีการมอบหมายโดยชัดแจ้งหรือปริยายก็ได้ อย่างไรก็ตาม การตั้งตัวแทนในบางกรณีต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการตั้งตัวแทนด้วย นอกจากนี้ผู้ได้รับมอบอำนาจอาจเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ไปรับชำระหนี้เฉพาะครั้งเฉพาะคราว หรืออาจมีการมอบหมายกันเป็นประจำอย่างพนักงานเก็บเงินก็ได้ การชำระเงินแก่ผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหนี้อย่อมเป็นการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้ว

อนึ่ง การชำระหนี้ให้แก่ผู้รับมอบอำนาจของเจ้าหนี้จะต้องชำระในระหว่างที่ผู้รับมอบอำนาจยังมีอำนาจรับชำระหนี้อยู่ด้วย เนื่องจากการชำระหนี้หลังจากที่รู้ว่าเจ้าหนี้เพิกถอนการมอบอำนาจแล้วหาจะมีผลแต่อย่างใดไม่

2) ผู้มีอำนาจรับชำระหนี้ตามกฎหมาย

ผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้โดยผลของกฎหมาย อาจได้แก่ ผู้แทนโดยชอบธรรมของเจ้าหนี้ ผู้จัดการมรดกในกรณีที่รับชำระหนี้แทนกองมรดก หรือผู้ชำระบัญชีรับชำระหนี้แทนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการชำระบัญชี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้รับชำระหนี้แทนลูกหนี้ผู้ล้มละลาย เป็นต้น

4. เจ้าหนี้ให้สัตยาบันการชำระหนี้

---

¹⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 374 ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งทำสัญญาตกลงว่าจะชำระหนี้แก่บุคคลภายนอกใช้รั้งว่าบุคคลภายนอกมีสิทธิจะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้โดยตรงได้

ในกรณีดังกล่าวมาในวรรคต้นนั้น สิทธิของบุคคลภายนอกย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่เวลาที่แสดงเจตนาแก่ลูกหนี้ว่าจะถือเอาประโยชน์จากสัญญานั้น

การชำระหนี้แม้ว่ามีได้กระทำต่อเจ้าหนี้ หรือผู้รับมอบอำนาจชำระหนี้ แม้การชำระหนี้ดังกล่าวจะไม่สมบูรณ์ หากแต่เจ้าหนี้รับรองการชำระหนี้ดังกล่าว หรือเข้าถือเอาผลประโยชน์จากการชำระหนี้ดังกล่าวนั้น อันถือได้ว่าเจ้าหนี้ได้ให้สัตยาบันต่อการชำระหนี้ดังกล่าวแล้ว การชำระหนี้ดังกล่าวย่อมสมบูรณ์มีผลให้หนี้ระงับเช่นกัน

ในทางกลับกัน กรณีหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้แล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้หลายประการ โดยกำหนดให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้ หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ก็อาจบังคับใช้สิทธิที่มีต่อลูกหนี้ให้ชำระหนี้ได้ด้วยวิธีการต่างๆ

อย่างไรก็ดี การบังคับใช้สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้นั้น เจ้าหนี้หาอาจบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้โดยตรงด้วยตนเองได้ เจ้าหนี้จำต้องไปฟ้องร้องขอให้ศาลบังคับให้ เว้นแต่ ในบางกรณีที่เจ้าหนี้อาจบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วยตนเองทางอ้อมได้ อาทิ การยึดมัดจำ การหักกลบลบหนี้ หรือการใช้สิทธิเลิกสัญญา เป็นต้น ยกเว้นบางกรณีเท่านั้นที่กฎหมายยอมให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้โดยตรงด้วยตนเอง อาทิ ให้ผู้รับจำนำเอาทรัพย์สินที่รับจำนำออกขาย หรือให้ผู้ขนส่งเอาของที่ส่งออกขายหักเป็นค่าระวาง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเรียกสิทธิทางหนี้ว่าสิทธิเรียกร้อง คือ เจ้าหนี้จำต้องไปเรียกร้องเอาที่ศาล ประกอบกับการบังคับใช้สิทธิของเจ้าหนี้ดังกล่าวนี้ต้องกระทำโดยสุจริต¹¹ เนื่องจากหลักสุจริตได้ถูกนำมาปรับใช้ เพื่อควบคุมการใช้สิทธิและการชำระหนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการใช้สิทธิของเจ้าหนี้โดยไม่สุจริต ศาลจะไม่บังคับให้ตามที่เจ้าหนี้เรียกร้อง

การที่เจ้าหนี้จะบังคับใช้สิทธิให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้นั้นต้องปรากฏว่าหนี้ดังกล่าวนั้นถึงกำหนดเวลาชำระหนี้แล้ว และลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้

การพิจารณากำหนดเวลาชำระหนี้

1. **หนี้ไม่มีกำหนดเวลา ตามมาตรา 203 วรรคแรก**¹² อันเป็นบทบัญญัติตามหลักทั่วไป เมื่อหนี้เกิดแล้ว และหนี้ดังกล่าวมิได้มีกำหนดเวลาว่าจะชำระหนี้กันเมื่อใดแล้ว เจ้าหนี้อาจมีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ปฏิบัติชำระหนี้ได้ทันที และลูกหนี้ก็ย่อมชำระหนี้ได้ทันที
2. **หนี้มีกำหนดเวลา ตามมาตรา 203 วรรคสอง**¹³ บทบัญญัติซึ่งสันนิษฐานว่าเงื่อนไขเวลาที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้ฝ่ายเดียว กล่าวคือ ลูกหนี้อาจชำระหนี้ก่อนกำหนดก็ได้ แต่เจ้าหนี้จะ

¹¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 5 ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี บุคคลทุกคนต้องกระทำโดยสุจริต

¹² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 203 วรรคแรก ถ้าเวลาอันจะพึงชำระหนี้มีได้กำหนดลงไว้ หรือจะอนุমানจากพฤติการณ์ทั้งปวงก็ไม่ได้ชี้ว่า ท่านว่าเจ้าหนี้อาจจะเรียกให้ชำระหนี้ได้โดยพลัน และฝ่ายลูกหนี้ก็ย่อมจะชำระหนี้ของตนได้โดยพลันดุจกัน

เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนกำหนดหาได้ไม่ อย่างไรก็ดี บทบัญญัตินี้เป็นเพียงบทสันนิษฐานในกรณีเป็นที่สงสัยเท่านั้น กล่าวคือ ในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงหรือพฤติการณ์ชี้ให้เห็นว่าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ชำระหนี้ได้ก่อน หรือลูกหนี้ไม่อาจชำระหนี้ได้ก่อนกำหนดอย่างชัดแจ้งเท่านั้น ถ้ามีการตกลงกันโดยชัดแจ้งว่าการชำระหนี้มีกำหนดเวลาที่แน่นอนจะชำระหนี้ก่อนมิได้ กรณีเช่นนี้ย่อมไม่เป็นที่สงสัย เพราะฉะนั้นลูกหนี้จะชำระหนี้ก่อนกำหนดโดยเจ้าหนี้ไม่ยินยอมย่อมไม่อาจกระทำได้

ลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้

ลูกหนี้ละเลย หมายความว่า ลูกหนี้มีเจตนาไม่ชำระหนี้ หรือไม่สนใจที่จะชำระหนี้ ทั้งนี้ กรณีมิใช่ลูกหนี้ไม่อยู่ในวิสัยที่จะชำระหนี้ได้อันเนื่องมาจากการพ้นวิสัยซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ

ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว และลูกหนี้ละเลยไม่ชำระ ทั้งๆ ที่อยู่ในวิสัยที่ลูกหนี้สามารถชำระได้แล้ว เจ้าหนี้อาจมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจงได้ตามมาตรา 213¹⁴ และหากศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่เจ้าหนี้เรียกร้อง อันเป็นผลให้ลูกหนี้กลายเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว หากลูกหนี้ตามคำพิพากษายังไม่ยอมชำระหนี้อีก เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ยังไม่อาจบังคับชำระหนี้ได้ด้วยตนเองอีกเช่นกัน จำต้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอีก

2.2 แนวคิดและหลักการในการจ้างผู้ติดตามทวงหนี้

“หนี้เงิน” คือ หนี้ที่มีวัตถุแห่งหนี้เป็นการส่งมอบทรัพย์สินที่เป็นเงินตราตนเอง เพราะฉะนั้นไม่ว่าเงินที่เป็นหนี้นั้นจะเป็นค่าหนี้ค่าอะไร หนี้ที่มีปอเกิดแห่งหนี้ หรือมูลแห่งหนี้ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นไม่ว่าจะเป็นนิติกรรม, นิติเหตุ¹⁵ หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายประการใดก็ตาม ประกอบกับเมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้อง คือ หนี้เงินแล้ว เจ้าหนี้อาจเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ด้วยตนเอง หรือเจ้าหนี้อาจมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดไปติดตามทวงหนี้แทน กรณีอาจเป็นได้ว่าเจ้าหนี้ได้โอนสิทธิเรียกร้องในหนี้เงินดังกล่าวให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดไปเลย หรือกรณีอาจเป็นเพียงการแต่งตั้งบุคคลอื่นนั้นเป็นตัวแทนไปรับชำระหนี้ก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าเจ้าหนี้ประสงค์จะโอนสิทธิเรียกร้องเป็นอันเด็ดขาดให้แก่ผู้รับโอน และผู้รับโอนสามารถใช้สิทธิเรียกร้องไปเรียกร้องเอาในนามของตนเอง โดยผู้รับโอนเป็นเจ้าหนี้คนใหม่แทนผู้โอน ซึ่งเป็น

¹³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 203 วรรคสอง ถ้าได้กำหนดเวลาไว้ แต่หากกรณีเป็นที่สงสัย ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าหนี้จะเรียกให้ชำระหนี้ก่อนถึงเวลานั้นหาได้ไม่ แต่ฝ่ายลูกหนี้จะชำระหนี้ก่อนกำหนดนั้นก็ได้

¹⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 วรรคแรก ถ้าลูกหนี้ละเลยเสียไม่ชำระหนี้ของตน เจ้าหนี้อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งบังคับชำระหนี้ก็ได้ เว้นแต่สภาพแห่งหนี้จะไม่เปิดช่องให้ทำเช่นนั้นได้

¹⁵ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ หน้า 201

เจ้าหน้าที่คนเดิมหมดสิทธิเรียกร้องในหนี้ดังกล่าวอีกต่อไป¹⁶ หรือเป็นเพียงว่าเจ้าหน้าที่มอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปเรียกเก็บหนี้แทนในนามของเจ้าหน้าที่ในลักษณะตัวการตัวแทนซึ่งสิทธิเรียกร้องแห่งนี้เป็นของเจ้าหน้าที่เดิมอยู่ตามเดิม ไม่มีการเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ และผลประโยชน์ที่ได้จากการชำระหนี้ยังคงเป็นของเจ้าหน้าที่อยู่ตามเดิม

การมอบอำนาจให้ตัวแทนไปดำเนินการติดตามทวงหนี้ นั้น ถือเป็นกระบวนการก่อนมีการใช้สิทธิตามกฎหมายในการบังคับชำระหนี้ นั้น แม้บทบัญญัติแห่งกฎหมายมิได้จำกัดความว่ามีขอบเขตความหมายว่าอย่างไร แต่ก็อาจตีความหมายได้ว่าเป็นการที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีใดๆ อันเป็นผลให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามความประสงค์แห่งมูลหนี้ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กรอบบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับ การติดตามทวงหนี้ กล่าวคือ นายประพันธ์ ทรัพย์แสง ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การติดตามทวงหนี้” หมายถึง การทวงถามเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ที่ค้างชำระ การรับชำระหนี้ ตลอดจนการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ทั้งก่อนฟ้องคดี และหลังจากฟ้องคดีแล้วจนกระทั่งการบังคับคดีได้เสร็จสิ้นแล้ว¹⁷

2.2.1 แนวโน้มการถ่ายโอนงานไปยังบุคคลภายนอก

ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจทางการค้าและการให้บริการต่างๆ ก็ย่อมที่จะหวังให้กิจการดังกล่าวเหล่านั้นให้ผลประโยชน์และกำไรทางธุรกิจ แต่เนื่องจากสภาวะการทางเศรษฐกิจในปัจจุบันการติดตามภาระหนี้ อันเกิดจากการค้าและการให้บริการดังกล่าวเป็นไปอย่างยากลำบากมากยิ่งขึ้น การที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้และลูกหนี้ค้างชำระหนี้เป็นระยะเวลานานอย่างต่อเนื่อง ย่อมก่อให้เกิดปัญหาความสามารถชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้ลดลง หากผู้ประกอบการธุรกิจทางการค้าและการให้บริการต่างๆ ไม่สามารถติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ได้เลย หรือได้เพียงบางส่วน ก็อาจส่งผลให้การประกอบธุรกิจต้องประสบกับปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากลูกหนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายนำมาซึ่ง รายได้ที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ และในการต่อยอดของการประกอบธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร ซึ่งลูกหนี้ดังกล่าวนี้ อาจถูกจัดประเภทได้หลายประเภท หลายระดับจะต้องมีการดูแลวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ประกอบกับผู้ประกอบการธุรกิจโดยส่วนใหญ่ไม่ได้มีความรู้ความชำนาญในการเร่งรัดและติดตามทวงหนี้โดยเฉพาะ การมอบหมายให้บุคคลภายนอกหรือในองค์กรของเจ้าหน้าที่เองก็อาจไม่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการเร่งรัดและติดตามหนี้สิน เนื่องจากการเร่งรัดและติดตามหนี้สินนั้นจะต้องดำเนินการที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพตั้งแต่เริ่มพิจารณาวิธีการติดตามหนี้ และเจรจาต่อรองอย่างมืออาชีพ ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าและการให้บริการเหล่านั้นจึงจำต้องว่าจ้างบริษัทสำนักงานภายนอก หรือสำนักงานกฎหมาย (Outsourcing) ที่ประกอบ

¹⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 303 สิทธิเรียกร้องนั้นท่านว่าจะพึงโอนกันได้ เว้นไว้แต่สภาพแห่งสิทธินั้นเองจะไม่เปิดช่องให้โอนกันได้

¹⁷ ประพันธ์ ทรัพย์แสง, ศิลปะการเร่งรัดและการติดตามหนี้สิน หน้า 65

ธุรกิจติดตามทวงหนี้ที่มีทักษะและประสบการณ์ เป็นผู้ดำเนินการเร่งรัดและติดตามหนี้สินดังกล่าวแทนการใช้สำนักงานภายนอก หรือสำนักงานกฎหมาย เป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าสวัสดิการ ค่าสถานที่ ค่าจ้างแรงงาน

2.2.2 ลักษณะของผู้ติดตามทวงหนี้

1. การประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ ที่แยกตัวมาจากธุรกิจที่เป็นเจ้าหนี้ หรือมีความสัมพันธ์กับเจ้าหนี้ซึ่งประกอบธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินการติดตามทวงหนี้ดังกล่าวนี้มีจุดเริ่มต้นจากการประกอบธุรกิจทางการค้าและการให้บริการต่างๆ ที่ประสบปัญหาจากการที่ลูกหนี้ค้างชำระหนี้ทางการค้าและการให้บริการ เป็นเหตุให้จำเป็นต้องมีการเร่งรัดและติดตามหนี้สินค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้ประกอบการทางการค้าและการให้บริการเหล่านั้นจึงสร้างหน่วยงานโดยเฉพาะแยกอีกส่วนหนึ่งในธุรกิจของตนเพื่อมารองรับการดำเนินงานเร่งรัดและติดตามหนี้ หรือสร้างบริษัทย่อยที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้เพื่อให้บริษัทย่อยดังกล่าวเข้ามารับจ้างติดตามทวงหนี้ และเมื่อการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้เจริญเติบโตขึ้น จึงรับติดตามทวงหนี้ให้แก่บริษัทอื่นๆ ด้วย อาทิ บริษัท เจ เอ็ม ที เน็ทเวอร์ค เซอร์วิสส์ จำกัด (JMT Network Services Company Limited) เป็นบริษัทในกลุ่มบริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)

2. การประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ ที่เป็นสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย หรือ ทนายความ เจ้าหนี้อาจตั้งตัวแทนของตนทางกฎหมาย หรือ ทนายความในการฟ้องร้องและติดตามหนี้สินของตนจากลูกหนี้ด้วยกระบวนการบังคับสิทธิตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้สิทธิของเจ้าหนี้ตามกฎหมายนั้น อาจจะใช้เวลาที่เนิ่นนาน และอาจสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายอย่างมาก เพื่อรอกระทั่งการดำเนินบังคับคดีจะเสร็จสิ้น อาทิ สำนักงานกฎหมาย ไอ.แอล.ดี., บริษัท เซกส์ คอลเล็กชั่น กรุ๊ป , สำนักงานกฎหมาย จัสติค ลอว์ และสำนักงานกฎหมาย C. A. L. จำกัด

3. การประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ ที่เป็นบุคคลผู้มีอิทธิพล หรือข้าราชการ ไม่ว่าจะป็นทหาร หรือตำรวจ เนื่องจากบุคคลต่างๆ เหล่านี้บางกรณีก็อาจประกอบธุรกิจปล่อยเงินกู้รายวันและคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อมีปัญหาการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ก็จะเริ่มใช้อิทธิพลมาข่มขู่ หรือใช้วิธีต่างๆ อันเป็นการหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องให้ลูกหนี้ต้องเกรงกลัวจนยอมชำระหนี้

2.2.3 ค่าตอบแทนของการติดตามทวงหนี้

เนื่องจากการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ นั้น มุ่งโดยตรงต่อผลสำเร็จของการติดตามทวงหนี้ ดังนั้น อัตราค่าตอบแทนค่าจ้างในการติดตามทวงหนี้จะคิดคำนวณเป็น

อัตราร้อยละ (เปอร์เซ็นต์) ประมาณอัตราร้อยละ 15-20 จากจำนวนหนี้ที่ผู้ติดตามทวงหนี้สามารถติดตามได้ อันเป็นกรณีหากผู้ติดตามทวงหนี้สามารถดำเนินการติดตามทวงหนี้ได้มากเท่าไร ย่อมได้รับอัตราค่าจ้างมากเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ด้วยเหตุนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้จึงมีความตั้งใจเป็นอย่างยิ่งในการติดตามทวงหนี้ทุกวิถีทาง เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนหนี้ที่ค้างชำระจากลูกหนี้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แม้วิธีการติดตามทวงหนี้จะไม่เป็นธรรมต่อลูกหนี้ก็ตาม

2.2.4 วิธีปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้

วิธีการขั้นตอนในการติดตามทวงหนี้ในปัจจุบันมีการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการติดตามทวงหนี้ทั้งในส่วนของ Hardware และ Software อันเป็นระบบ On-line ซึ่งจะจัดแบ่งประเภทลูกค้ายออกเป็นหลายประเภท โดยพิจารณาจากประเภทของสินเชื่อ พฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกค้าย จำนวนงวดที่ค้างชำระ ตลอดจนระยะเวลาลูกหนี้ที่ค้างชำระ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผู้ติดตามทวงหนี้สามารถวางแผนขั้นตอนในการติดตามทวงหนี้

วิธีการขั้นตอนในการติดตามทวงหนี้เริ่มแรกนั้น เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งถูกมอบหมายหน้าที่ในการติดตามทวงหนี้ จะเริ่มดำเนินการติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการหลักคือ การโทรศัพท์พูดคุยกับลูกหนี้แล้วบันทึกข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการสนทนาลงในฐานข้อมูลของลูกหนี้แต่ละคน โดยผู้ติดตามทวงหนี้จะยังคงโทรศัพท์ติดต่อพูดคุยกับลูกหนี้ และเจรจาให้ลูกหนี้นำจำนวนหนี้ที่ค้างชำระมาชำระแก่ผู้ติดตามทวงหนี้ทราบเท่าที่การติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการดังกล่าวยังสามารถกระทำได้ในกรณีที่ผู้ติดตามทวงหนี้ไม่สามารถติดต่อกับลูกหนี้ได้ เนื่องจากลูกหนี้อพยพย้ายเพียงหลบเลี่ยงที่จะไม่พูดคุยกับผู้ติดตามทวงหนี้ อาจจะต้องด้วยกรณีลูกหนี้อพยพย้ายบ้าน หรือลูกหนี้ออกจากที่ทำงานโดยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้ติดตามทวงหนี้ทราบ ซึ่งในกรณีดังกล่าวจำเป็นต้องมีการส่งผู้ติดตามทวงหนี้ชุดหนึ่งเพื่อออกไปพบหรือติดตามทวงหนี้กับลูกหนี้โดยตรง

วิธีการปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ติดตามทวงหนี้บางรายอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการติดตามทวงหนี้เพื่อให้ลูกหนี้เกิดความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง เกิดความกลัว ข่มขู่ กรรโชก มีการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนหนี้ที่ค้างชำระจากลูกหนี้จำนวนมากที่สุด พฤติกรรมการทวงหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีดังนี้¹⁸

¹⁸ พฤติกรรมการทวงหนี้ที่นอกระบบ (ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย), การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ออนไลน์), 19 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา <http://e-justice.moj.go.th/index.php?tp=72>

- การติดตามทวงหนี้ใช้ผู้มีอิทธิพล กลุ่มหรือแก๊งอันธพาลนอกกฎหมาย หรือบุคคลที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ใช้ชื่อเล่น ชื่อปลอม หรือผู้มีประวัติอาชญากรรม ติดตามทวงหนี้ กดดันให้ลูกหนี้หวาดกลัว จนไม่สามารถทำมาหากินได้ตามปกติ
- การติดตามทวงหนี้ในที่สาธารณะหรือต่อหน้าผู้อื่นในลักษณะประจานหรือทวงกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ เช่น เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน ญาติ ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น
- การติดตามทวงหนี้ด้วยการข่มขู่ กรรโชก หรือใช้อาวุธ เช่น ยิงปืนขึ้นฟ้า ปาระเบิดหน้าบ้านเพื่อข่มขู่ให้เกิดความเกรงกลัว
- การติดตามทวงหนี้โดยโทรศัพท์ทวงหนี้ในเวลาดึก เช้ามืด หรือโทรทั้งวัน ใช้ถ้อยคำหยาบคาย คุกคาม ต่ำทอ
- การติดตามทวงหนี้ที่มีพฤติกรรมเป็นองค์กรอาชญากรรม ในการติดตามทวงหนี้กับลูกหนี้จะแสดงอำนาจด้วยการข่มขู่หวังผลให้ลูกหนี้อื่นหวาดกลัว มีการใช้กำลังประทุษร้ายลูกหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ยอมชำระหนี้ เช่น ฆ่า ทรมาน ทำร้ายร่างกาย เพื่อข่มขู่ให้ลูกหนี้อื่นเกิดความหวาดกลัว
- การติดตามทวงหนี้โดยแอบอ้างทหาร หรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนแต่งกายเลียนแบบเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น แต่งชุดทหาร หรือตำรวจ หรือบางครั้งใช้จางวานเจ้าหน้าที่รัฐ (พวกประพัตินอกรีด) ติดตามทวงหนี้
- การติดตามทวงหนี้โดยประจานให้ลูกหนี้เสื่อมเสียชื่อเสียงด้วยการเปิดเผยความลับหรือชู้จะนำเรื่องส่วนตัวมาเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความอับอายให้กับลูกหนี้
- การติดตามทวงหนี้โดยหลอกลวงลูกหนี้โดยอ้างข้อความอันเป็นเท็จ หรือแอบอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนจัดทำเอกสารเท็จ ปลอมแปลงเอกสาร เช่น หมายศาล หมายจับ คำฟ้องคำพิพากษา หมายบังคับคดี หรือสัญญากู้ยืมปลอมใช้ในการติดตามทวงหนี้เพื่อให้ลูกหนี้หลงเชื่อและหวาดกลัว

2.2.5 กระบวนการภายหลังการติดตามทวงหนี้

เมื่อผู้ติดตามทวงหนี้ได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้อาจจะดำเนินการต่างๆ ดังนี้ กล่าวคือ

1. ลูกหนี้ดำเนินการชำระหนี้ตามที่ได้มีการติดตามทวงหนี้ หนี้ดังกล่าวยอมเป็นอันระงับไปด้วยการชำระหนี้¹⁹ ทั้งในส่วนที่เป็นหนี้ประธาน และที่เป็นหนี้อุปกรณ์ ลูกหนี้หลุดพ้นจากมูลหนี้ดังกล่าว อาทิ ลูกหนี้เงินกู้อันเป็นหนี้ประธานซึ่งได้จำหน่ายทรัพย์สินไว้เป็นประกันอันเป็นหนี้อุปกรณ์ หากลูกหนี้ได้ชำระหนี้เงินกู้แก่เจ้าหนี้ หนี้เงินกู้อันเป็นหนี้ประธานระงับด้วยการชำระหนี้ ส่งผลให้การจำหน่ายทรัพย์สินอันเป็นหนี้อุปกรณ์ยอมระงับด้วยเช่นกัน

2. ลูกหนี้ดำเนินการขอประนอมหนี้ต่อเจ้าหนี้ การขอเจรจาประนอมหนี้ คือ วิธีการแก้ไข ปัญหาเบื้องต้นที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ เพื่อลูกหนี้ได้มีโอกาสและมีเวลาผ่อนชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ หลักการ ในการเจรจาขอประนอมหนี้มีอยู่หลายแบบ อาทิ หากลูกหนี้เป็นหนี้เงินกู้สถาบันการเงิน แต่ละสถาบัน การเงินอาจมีนโยบายที่จะช่วยเหลือลูกหนี้มากหรือน้อยเพียงใด ก็ย่อมขึ้นอยู่กับสถาบันการเงินนั้นๆ ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างของนโยบายของสถาบันการเงินของแต่ละแห่ง

วิธีการเจรจาของลูกหนี้ เพื่อขอประนอมหนี้ อาจมีวิธีต่างๆ ดังนี้

- การขอขยายเวลาชำระหนี้ เพื่อลดเงินงวดให้น้อยลง
- การกู้เพิ่มเพื่อชำระดอกเบี้ยที่ค้างชำระ พร้อมกับขอขยายระยะเวลากู้เงิน
- การขอชำระแต่เฉพาะดอกเบี้ยประจำเดือน
- การขอลดจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละงวด
- การขอลดอัตราดอกเบี้ยเป็นกรณีพิเศษ
- การขอให้คิดดอกเบี้ยในอัตราปกติที่เสมือนว่าลูกหนี้ไม่การผิดนัดชำระหนี้

การเจรจาขอประนอมหนี้จะสำเร็จหรือไม่นั้น สถาบันการเงินเกือบทุกแห่งจำเป็นต้องพิจารณา ถึงราคาประเมินของหลักประกันที่ลูกหนี้ หรือบุคคลภายนอกได้ให้เป็นประกันไว้ ว่าราคาประเมินของ หลักประกันดังกล่าวมีสูงกว่จำนวนหนี้ที่ค้างชำระมากน้อยเพียงใด รวมถึงชื่อเสียง หรือเครดิตของลูกหนี้ ด้วย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะนำมาพิจารณาว่าสถาบันการเงินควรที่จะอนุมัติผ่อนปรนเงื่อนไข ของการชำระหนี้ของลูกหนี้หรือไม่ ประการใด

¹⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 315 อันการชำระหนี้นั้น ต้องทำให้แก่ตัวเจ้าหนี้หรือแก่บุคคลผู้มิอำนาจรับชำระหนี้ แทนเจ้าหนี้ การชำระหนี้ให้แก่บุคคลผู้มิอำนาจรับชำระหนี้นั้น ถ้าเจ้าหนี้ให้สัตยาบันกับว่าสมบูรณ์

วิธีการเจรจาประนอมหนี้ นั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับข้อเสนอหรือข้อตกลงในเรื่องการชำระหนี้ นั้นว่ามีความสอดคล้องกับผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายที่จะได้รับเป็นสำคัญ เช่น สถาบันการเงินได้รับเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยบางส่วน และลูกหนี้ได้รับลดหนี้และขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี ผู้ที่เป็นฝ่ายเจ้านี้ย่อมมีข้อต่อรองในการเจรจามากกว่าฝ่ายผู้ที่เป็นลูกหนี้

การแก้ปัญหาโดยการเจรจาประนอมหนี้ เป็นเพียงแนวทางการแก้ปัญหาทางหนึ่งในหลายๆ ทาง ซึ่งการเจรจาประนอมหนี้กับสถาบันการเงินข้างต้น อาจใช้เป็นแนวทางในการไขปัญหาการชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ทางการค้ารายอื่น ๆ ได้ ดังนั้น การเจรจาเพื่อประนอมหนี้จึงถือว่าเป็นการออมชอมระหว่างกัน หรือร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหานี้ขึ้น รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหามาตรฐานโดยรวมอีกทางหนึ่งด้วย

3. หากลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้อาจสามารถบังคับใช้สิทธิเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วยกระบวนการทางศาลเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามกำหนดเวลา เจ้าหนี้ต้องฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้ให้ตรงตามความประสงค์แห่งมูลหนี้แก่เจ้าหนี้ และเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังคงไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องขอให้ศาลบังคับคดีให้ ซึ่งการดำเนินการบังคับคดีดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน และไม่แน่นอนว่าลูกหนี้จะยังมีทรัพย์สินอย่างไร้ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสมาทบบังคับเพื่อนำมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาของตนหลงเหลืออยู่บ้าง อันเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับความเสียหายอย่างยิ่ง

2.3 ปัญหาและผลกระทบจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

ในบางครั้งบางคราวที่ลูกค้าไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาอันเป็นการผิดนัดชำระ ผู้ติดตามทวงหนี้ก็ต้องดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อติดตามทวงหนี้คืน และจากการติดตามทวงหนี้ที่ผ่านมามากสะท้อนให้สังคมรับรู้ถึงปัญหาอันเนื่องมาจากการติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการรุนแรง เช่น การทำร้ายทำอันตรายต่อร่างกายไปจนถึงต่อชีวิต เป็นเหตุให้ไม่เพียงแต่บุคคลผู้เป็นลูกหนี้เท่านั้นที่ได้รับผลกระทบ แต่บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ก็ต้องได้รับผลกระทบจากการติดตามทวงหนี้ไม่เป็นธรรมเช่นกัน อันนำมาซึ่งปัญหาความเดือดร้อน และแม้ว่าปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมจะทวีความรุนแรงมากเท่าใด แต่ก็ได้มีการเยียวยาปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

2.4 กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องการติดตามทวงหนี้

ในปัจจุบันประเทศไทย ยังมีได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้โดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นการพิจารณาในส่วนของการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ จึงจำเป็นต้องนำกรอบบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้แทน ดังนี้ กล่าวคือ

2.4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีแนวความคิดอันเป็นพื้นฐานสำคัญ คือ หลักนิติรัฐ ซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว ผู้ติดตามทวงหนี้ในฐานะเป็นบุคคลที่ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากจะกระทำการใดๆ ในการติดตามทวงหนี้แล้วย่อมจำเป็นต้องพิจารณาบทบัญญัติต่างๆ ภายใต้รัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน

อนึ่ง เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 สามารถพิจารณาได้ ดังนี้ กล่าวคือ

1. หลักในการรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ศักดิ์ศรีของมนุษย์ เป็นคุณค่าอันสืบเนื่องมาจากการเป็นมนุษย์ เป็นคุณค่าที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคนโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใดๆ ทั้งนี้ เพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาและรับผิดชอบตนเอง ส่วนสาระที่อันเป็นรากฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นมีพื้นฐานมาจากสิทธิในชีวิตร่างกายมนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค ถือเป็นรากฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การบัญญัติถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในมาตรา 4²⁰, มาตรา 26²¹ และมาตรา 28²² ย่อมเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญได้ให้ความรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างชัดแจ้ง และถือได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณค่า

²⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

²¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

²² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด นี้ได้โดยตรงหากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียด แห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้

หรือวัตถุในทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่ได้รับควบคุมครองแยกต่างหากจากสิทธิและเสรีภาพ นอกจากนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังถือได้ว่าเป็นรากฐานของสิทธิและเสรีภาพทั้งปวง ถือว่ารัฐไม่อาจล่วงละเมิดเข้าไปในขอบเขตดังกล่าวได้ เท่ากับว่าบุคคลที่ถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถใช้สิทธิทางศาล หรือยกเป็นข้อต่อสู้ในคดีได้ อย่างไรก็ตาม การใช้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะใช้ได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

2. หลักในการรับรองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

สิทธิ (Right) หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นอย่างใดอย่างหนึ่ง

เสรีภาพ (Liberty) หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครองงำของผู้อื่น มีอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำ

ความแตกต่างระหว่าง “สิทธิ” และ “เสรีภาพ” จึงอยู่ที่ว่า “สิทธิ” เป็นอำนาจที่บุคคลมีเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำการ หรือละเว้นการกระทำอันใดอันหนึ่ง แต่ในขณะที่ “เสรีภาพ” เป็นอำนาจที่บุคคลนั้นมีอยู่เหนือตนเองในการตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยปราศจากการแทรกแซง หรือครอบงำจากบุคคลอื่น เสรีภาพจึงไม่ก่อให้เกิดหน้าที่ต่อบุคคลอื่นแต่อย่างใด

ผู้ติดตามทวงหนี้ต้องตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพ ดังนี้ กล่าวคือ

1) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

- สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามมาตรา 32²³
- เสรีภาพในเคหสถานตามมาตรา 33²⁴

²³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถึง ว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้ การจับและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำเช่นนั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

²⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 33 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

- สิทธิในครอบครัวในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ตามมาตรา 34²⁵

2) สิทธิในทรัพย์สิน

- สิทธิในทรัพย์สินอย่างหนึ่งอย่างใด มาตรา 41²⁶

3) สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

- สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ตามมาตรา 59²⁷
- สิทธิของผู้บริโภค ตามมาตรา 61²⁸

2.4.2 ประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ติดตามทวงหนี้ต้องตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ ดังนี้ กล่าวคือ

<p>บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 35 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ</p> <p>บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 41 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว</p> <p>²⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 61 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค</p> <p>ให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการ บังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภครวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย</p>	<p>บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข</p> <p>การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 35 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ</p> <p>บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 41 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>²⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว</p> <p>²⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 61 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค</p> <p>ให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการ บังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภครวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย</p>
---	--

1) ความผิดเกี่ยวกับการครอบครองพื้นที่และสถานที่

การครอบครองสถานที่ คือ ความเป็นเจ้าบ้าน หรือสิทธิเจ้าบ้าน อันเป็นสิทธิส่วนบุคคลของมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเป็นสิทธิที่เกี่ยวกับความสงบสุขในการใช้ชีวิตในสถานที่อันเป็นที่รื้อฐานของมนุษย์ ความผิดต่อการครอบครองพื้นที่และสถานที่ ประกอบด้วยการกระทำที่ละเมิดความสงบสุขในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสถานที่โดยปกติสุข และการกระทำที่ละเมิดความสงบสุขในการใช้ชีวิตอันเป็นที่รื้อฐานของมนุษย์ ได้แก่

- ความผิดฐานเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อถือการครอบครอง ตามมาตรา 362²⁹
- ความผิดฐานเข้าไปกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุข ตามมาตรา 364³⁰

อย่างไรก็ดี ผู้กระทำความผิดตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น อาจต้องรับโทษหนัก หากใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือกระทำในเวลากลางคืน³¹

2) ความผิดเกี่ยวกับการเปิดเผยความลับของผู้อื่น

“ความลับ” หมายถึง ข้อความซึ่งผู้ที่มีประโยชน์ได้เสียประสงค์จะปกปิดโดยยอมให้รู้ภายในบุคคลอันจำกัด ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ กล่าวคือ (1) ความไม่ค่อยรู้กันของข้อเท็จจริง (2) เจตจำนงของเจ้าของข้อเท็จจริงที่จะเก็บข้อเท็จจริงนั้นไว้เป็นความลับ และ (3) การเก็บข้อเท็จจริงนั้นไว้เป็นความลับเป็นผลประโยชน์ของเจ้าของข้อเท็จจริงนั้น ความลับจึงเป็นเรื่องส่วนตัวของ

²⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 363 ผู้ใดเพื่อถือเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนหรือบุคคลที่สาม ยักย้ายหรือทำลายเครื่องหมายเขตแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 362 มาตรา 363 หรือมาตรา 364 ได้กระทำ

- (1) โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
- (2) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ
- (3) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลเป็นการเฉพาะตัว การกระทำที่เปิดเผยความลับของบุคคลอื่นจึงเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิของ ส่วนบุคคลได้จึงถือว่าเป็นความผิด ได้แก่

- ความผิดฐานเปิดเผยความลับที่ได้มาในหน้าที่หรือจากอาชีพ ตามมาตรา 323³²
- ความผิดฐานแสวงหาประโยชน์จากความลับของผู้อื่น ตามมาตรา 324³³

3) ความผิดเกี่ยวกับการทำให้เสียชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ

ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ ประกอบอยู่ในคุณค่าที่ยอมรับนับถือที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวเนื่องกับ ความสมบูรณ์ทางจริยธรรมของบุคคลนั้น บุคคลย่อมมีเกียรติโดยสมบูรณ์ตราบเท่าที่ยังไม่ถูกลบหลู่ เนื่องจากการลบลู่อ้อมเป็นเหตุให้คุณค่าที่ยอมรับนับถือลดน้อยถอยไป ดังนี้ เมื่อบุคคลใดกระทำการใด ๆ อันเป็นการแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นการลบลู่อ้อมกระทบต่อชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลแล้วย่อมมี ความผิด ได้แก่

- ความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามมาตรา 326³⁴ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท ด้วยการโฆษณา ตามมาตรา 328³⁵
- ความผิดฐานดูหมิ่น ตามมาตรา 393³⁶
- ความผิดฐานทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ตามมาตรา 397³⁷

³² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 323 วรรคแรก ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นโดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เกสัชกร คนจำหน่ายยา นางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความ หรือผู้สอบบัญชี หรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพ แล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 324 ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ วิชาชีพ หรืออาชีพอันเป็นที่ไว้วางใจ ล่วงรู้หรือได้มาซึ่ง ความลับของผู้อื่นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการค้า หรือการนิมิตในวิทยาศาสตร์ เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

³⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำ โดยการกระจายเสียงหรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

³⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 393 ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4) ความเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อเสรีภาพ

เสรีภาพในทางส่วนตัวของมนุษย์มีอยู่มากมาย แต่เสรีภาพในทางส่วนตัวของมนุษย์ที่เป็นเสรีภาพพื้นฐาน คือ เสรีภาพในการตัดสินใจ และเสรีภาพในร่างกาย

เสรีภาพในการตัดสินใจ ประกอบไปด้วยเสรีภาพสองประการประกอบกัน กล่าวคือ เสรีภาพในการตกลงใจ และเสรีภาพในการที่จะกระทำตามที่ได้ตกลงใจแล้วนั้น

เสรีภาพในร่างกาย คือ การที่มนุษย์สามารถไปไหนมาไหนตามที่มนุษย์ต้องการ กล่าวคือ เป็นเสรีภาพในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หรือ เสรีภาพในการเคลื่อนไหวไปมา

การกระทำอันเป็นการขู่เข็ญที่มีการอ้างถึงผลร้ายในอนาคตที่ผู้กระทำกล่าวอ้างโดยรู้ตัว ตนมีอิทธิพล หรือสามารถทำให้เกิดผลร้ายนั้นขึ้นได้ หรือการใช้กำลังประทุษร้ายที่มีการบังคับต่อบุคคลที่มีให้มีการต่อต้านเกิดขึ้นหรือคาดหมายว่าจะเกิดขึ้น ด้วยวิธีการที่ไม่จำกัดต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่น (ผู้ถูกระทำ) นั้นกระทำการ ไม่กระทำการหรือจำยอมต่อสิ่งใด ๆ นั้น ดังนี้ การกระทำข้างต้นจึงกระทบต่อชีวิตส่วนตัวของบุคคลอันอาจเป็นความผิด ได้แก่

- ความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่น ตามมาตรา 309³⁷
- ความผิดฐานทำให้เกิดความกลัว หรือความตกใจ ตามมาตรา 392³⁸

5) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำต่อทรัพย์สิน

---

³⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 ผู้ใดในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่นหรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้นหรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่หรือชองโจร ไม่ว่าอั้งยี่หรือชองโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

³⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดที่มีพื้นฐานจากการเป็นความผิดที่เกี่ยวกับเสรีภาพ อันเนื่องมาจากการข่มขืนหรือขู่ว่าจะเปิดเผยความลับใจผู้อื่น อันเป็นผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับทรัพย์สินไป

- ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ตามมาตรา 337⁴⁰
- ความผิดฐานรีดเอาทรัพย์ ตามมาตรา 338⁴¹

2.4.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กรณีผู้ติดตามทวงหนี้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อลูกหนี้นั้น จำต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยลักษณะละเมิด ดังนี้ กล่าวคือ

1. ความรับผิดเพื่อละเมิดโดยการกระทำของตนเอง ตามมาตรา 420⁴² อันมีองค์ประกอบความผิดอาจพิจารณาได้ดังนี้

- การกระทำ หมายถึง การกระทำของบุคคลซึ่งรวมทั้งการงดเว้นกระทำแล้วก่อให้เกิดความเสียหายด้วย
- โดยจงใจ หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำว่าจะเป็ผลเสียหายต่อบุคคลอื่น แต่มิได้หมายความว่าต้องเจาะจงให้เกิดผลเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นโดยเฉพาะเจาะจง หรือประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยไม่จง

⁴⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 337 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดฐานกรรโชกได้กระทำโดย

(๑) ขู่ว่าจะฆ่า ขู่ว่าจะทำร้ายร่างกายให้ผู้ถูกข่มขืนใจ หรือผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัส หรือขู่ว่าจะทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้อื่น หรือ

(๒) มีอาวุธติดตัวมาขู่เข็ญ

ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

⁴¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 338 ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่น ให้ยอมให้ หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้ขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยความลับซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สามเสียหาย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรีดเอาทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

⁴² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ใจ แต่กระทำโดยขาดความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำเป็นต้องมีตามวิสัย และพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเท่ากับบุคคลที่อยู่ในภาวะ อย่างเดียวกันกับผู้กระทำพึงใช้ความระมัดระวังได้ แต่ผู้กระทำหาได้ใช้ไม่

- **โดยผิดกฎหมาย** หมายความว่า กระทำลงโดยไม่มีอำนาจ หรือไม่มีสิทธิหรือทำ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้ แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็น ความผิด ถ้าผู้กระทำได้กระทำต่อบุคคลอื่นจนเขาเสียหายโดยจงใจหรือประมาท เลินเล่อ การกระทำดังกล่าวนี้ย่อมเป็นละเมิดได้เช่นกัน
- มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ชีวิต ทรัพย์สิน ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด
- มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวคือ การให้ผู้กระทำต้องรับผิดชอบ ในผลแห่งการกระทำของผู้กระทำนั้นจำเป็นต้องมีหลักในการพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (Causation)

2. การใช้สิทธิโดยไม่สุจริตเป็นการกระทำละเมิด

แต่เดิม การใช้สิทธิของตนอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นไม่เป็นความผิดแม้จะเกิดผลเสียหาย ใดๆก็ตาม ในเวลาต่อมาเป็นที่ยอมรับกันว่าไม่เป็นการสมควรจะให้ผู้ที่ได้รับ ความเสียหายต้องได้รับบาป เพราะหากการใช้สิทธิของบุคคลอื่นอันได้ถือโอกาสอันกฎหมายรับรองอำนาจของตนเองก่อให้เกิด ความเสียหายขึ้น จึงมีหลักว่าการใช้สิทธิต้องสุจริต และตามมาตรา 421⁴³ จึงมีหลักว่าการใช้สิทธิต้อง ใช้โดย สุจริต หากใช้สิทธิดังกล่าวนี้เพื่อมุ่งแต่จะให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นก็เป็นการกระทำอันมิชอบด้วย กฎหมายอันอาจเป็นการละเมิดได้ หากมีองค์ประกอบความผิดครบถ้วนตามมาตรา 420 เนื่องจากโดย ปกติการกระทำโดยมีสิทธิหรือมีอำนาจตามที่กฎหมายรับรองไว้ ไม่ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำ อันมิชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าการกระทำโดยมีสิทธิหรือมีอำนาจตามที่กฎหมายรับรองไว้ดังกล่าวนี้มุ่ง หมายให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นแต่อย่างใด ถือว่าการกระทำดังกล่าวย่อมเป็นการกระทำอันมิ ชอบด้วยกฎหมาย

⁴³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 421 การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบ ด้วยกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้ เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนี้ อาจพิจารณาได้ว่าแม้ เจ้าหนี้หรือผู้ติดตามทวงหนี้จะมีสิทธิในการติดตามทวงหนี้ แต่ก็มิอาจใช้สิทธิดังกล่าวนั้นโดยไม่สุจริต และมุ่งหมายให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้ได้

3. ความเสียหายต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตรา 423⁴⁴ ได้กำหนดลักษณะของการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคล มีลักษณะเฉพาะมากกว่าการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลตามหลักทั่วไปในมาตรา 420 อันมีองค์ประกอบความผิดอาจพิจารณาได้ดังนี้

- การกระทำอันเข้าลักษณะ “ไขข่าวแพร่หลาย” ต้องเป็นการกระทำโดยวิธีใดๆ ก็ตามซึ่งสามารถแสดงซึ่งข้อความใดๆ ให้แก่บุคคลที่สามได้ทราบ
- การกระทำที่ได้กระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อก็ได้ แต่ไม่อาจมีการงดเว้นการกระทำอันเป็นการกล่าวหรือไขข่าวได้
- การกระทำดังกล่าวต้องกระทำลงโดยฝ่าฝืนต่อความเป็นจริงทั้งหมด หรือแต่บางส่วน
- ความเสียหายต้องเป็นเรื่องเสียหายต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ หมายถึง คุณค่าที่สังคมให้กับบุคคลหนึ่งบุคคลใดในสังคมนั้น ในแง่ของความดีงาม หรือความน่าคบหา หรือความเสียหายทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของผู้อื่น หมายถึง ประโยชน์ที่เขาจะหาได้มาในการประกอบอาชีพของเขา ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ
- มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวคือ ความเสียหายเกิดจากการกระทำการกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายอันฝ่าฝืนต่อความจริง

4. ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของผู้อื่น

---

⁴⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใดๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้

ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่

แนวความคิดเรื่องความรับผิดชอบในผลเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดของบุคคลอื่น เนื่องจากกฎหมายถือว่าบุคคลบางประเภทต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งความเสียหายที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนก่อให้เกิดขึ้นด้วย เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายมุ่งหมายที่ต้องการจะหาผู้ที่จะต้องใช้เยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้นั้นเอง แม้ว่าผู้เสียหายอาจเรียกร้องเอาจากผู้ก่อการละเมิดนั้นได้ก็ตาม แต่ก็ให้โอกาสผู้เสียหายที่จะเรียกร้องเอาจากผู้เป็นนายจ้าง หรือตัวการอันอยู่ในฐานะที่ตามธรรมดาย่อมจะชดใช้ให้แก่ผู้เสียหายได้ดีกว่าลูกจ้าง หรือตัวการ ความรับผิดชอบเพื่อละเมิดโดยการกระทำของผู้อื่นที่เกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ อาจพิจารณาได้ดังนี้ กล่าวคือ

- ความรับผิดชอบของนายจ้างในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างได้กระทำในทางการที่จ้างตามมาตรา 425⁴⁵ และมาตรา 426⁴⁶
- ความรับผิดชอบของตัวการในผลแห่งละเมิดที่ตัวแทนได้กระทำในกิจการที่ทำแทนตามมาตรา 427⁴⁷

5. ความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้างทำของในละเมิด

สัญญาจ้างทำของมีวัตถุประสงค์ คือ ความสำเร็จของการทำงานที่ว่าจ้างให้ทำเท่านั้น ผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้างทำของไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาผู้รับจ้าง วิธีการดำเนินงานตามสัญญาจ้างทำของเป็นเรื่องของผู้รับจ้างดำเนินการโดยลำพัง ดังนี้ กรณีจึงมีข้อบทบัญญัติซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าจ้างเข้าไปร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ผู้รับจ้างได้กระทำโดยลำพัง อย่างไรก็ตาม ผู้ว่าจ้างจำเป็นต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายในกรณีที่ผู้รับจ้างก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างทำการงานที่ว่าจ้างตามมาตรา 428⁴⁸ ในกรณีดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

⁴⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้น

⁴⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 426 นายจ้างซึ่งได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อละเมิดอันลูกจ้างได้ทำนั้น ชอบที่จะได้ชดใช้จากลูกจ้างนั้น

⁴⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 427 บทบัญญัติในมาตราทั้งสองก่อนนั้น ท่านให้ใช้บังคับแก่ตัวการและตัวแทนด้วยโดยอนุโลม

⁴⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 428 ผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายอันผู้รับจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างทำการงานที่ว่าจ้าง เว้นแต่ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ผิดในส่วนงานที่สั่งให้ทำ หรือในคำสั่งที่ตนให้ไว้ หรือในการเลือกหาผู้รับจ้าง

- ความรับผิดชอบในส่วนงานที่สั่งให้ทำ หมายความว่า การงานที่ว่าจ้างนั้นเป็นการกระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น
- ความรับผิดชอบในกรณีมีส่วนผิดในคำสั่งที่ให้ไว้ หมายความว่า แม้งานนี้จะไม่เป็นละเมิดในตัวเอง แต่ผู้ว่าจ้างมีคำสั่งให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันก่อให้เกิดความเสียหาย
- ความรับผิดชอบในกรณีมีส่วนผิดในการเลือกหาผู้รับจ้าง หมายความว่า ผู้ว่าจ้างเลือกจ้างผู้ซึ่งไม่มีความรู้ความชำนาญในการทำงานนั้นๆ โดยรู้อยู่แล้ว หรือไม่ได้ใช้ความระมัดระวังพิเคราะห์ดูเสียก่อนว่าจ้าง

2.4.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมีความมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ลูกหนี้ในฐานะผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิ ด้วยเหตุนี้ หากผู้ติดตามทวงหนี้ดำเนินการ ติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคแล้ว ย่อมจะต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้บริโภคตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย กล่าวคือ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดใช้ค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ หรือสิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ หรือสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ หรือสิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ หรือพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้

เมื่อผู้ติดตามทวงหนี้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมแล้ว คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะคอยรับเรื่องร้องเรียนจากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภค หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ได้รับความเสียหายในกรณีผู้บริโภคได้รับการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

2.5 นโยบายและการแก้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ของหน่วยงานของรัฐ

2.5.1 ผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2553 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจสอบพิจารณาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเหตุผลในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ฉบับนี้ เพื่อดูแลและแก้ไขปัญหาการ

ติดตามทวงถามหนี้ภาคประชาชนที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งสาระสำคัญได้มีกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการคลังกำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้กำกับดูแลการ ทวงถามหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ และพิจารณาข้อร้องเรียนต่างๆ กำหนดวิธีปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ เช่น ผู้ติดตามทวงหนี้ ต้องแสดงตนโดยแจ้งชื่อสกุล ชื่อหน่วยงานต้องติดต่อได้ในเวลา ๐๙.๐๐น. ถึงเวลา ๒๐.๐๐ น. เป็นต้น กำหนดข้อห้ามในการทวงหนี้ลักษณะต่างๆ เช่น การข่มขู่ การใช้ความรุนแรง หรือการ กระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ ร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน การใช้วาจา หรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่น ถากถาง หรือเสียดสีต่อลูกหนี้หรือผู้อื่น การแสดงหรือการใช้เครื่องหมายหรือเครื่องแบบ สัญลักษณ์ หรือ ข้อความใดๆ ที่อาจทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น มีบทกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนอย่างชัดเจนทั้งโทษทางปกครอง และโทษทางอาญา

2.5.2 ประกาศกระทรวงการคลัง

ประกาศโดยรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่ง ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สิ้นเชื้อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ณ วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2548

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 14 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2515 ว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่ง สาธารณชน อันเป็นประกาศของคณะปฏิวัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 บัญญัติให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง จึงออกประกาศกำหนดให้การสิ้นเชื้อส่วนบุคคลอันเป็นกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ การธนาคาร ซึ่งมีลักษณะที่ระบุไว้ในประกาศนี้ เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต

2.5.3 ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ในทางปกติการใช้ประโยชน์จากเงินของธนาคาร คือการนำเงินไปให้สินเชื่อ ซึ่งอาจจะ ประสบปัญหาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ทำให้ต้องมีการบอกกล่าว ทวงถาม ติดตามให้ชำระหนี้ ก่อน ดำเนินการฟ้องร้องบังคับชำระหนี้ต่อไป ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏในหลายกรณีว่า ในการติดตามทวงหนี้ได้มี การกระทบกระทั่งกันระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ หรือสร้างความเดือดร้อนเกินสมควรให้แก่ลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ อาจจะใช้สิทธิที่เกินพอดีไป ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ของผู้ประกอบ ธุรกิจสถาบันการเงินให้ได้มาตรฐาน และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ลูกหนี้ วิธีการในการติดตามทวงหนี้ ต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ลูกหนี้จนเกินขอบเขต ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกแนวปฏิบัติ บังคับใช้กับผู้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ผู้ประกอบ

ธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้กำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน รวมถึงผู้ให้บริการเรียกเก็บหนี้ภายนอกถือปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ โดยเริ่มต้นบังคับใช้ แนวปฏิบัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2551 เป็นต้นไป อันมีรายละเอียดที่สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1. แนวปฏิบัติทั่วไปในการติดตามทวงถามหนี้กับลูกหนี้

เหตุผลในการออกแนวปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้กับลูกหนี้ เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนที่เป็นหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อบุคคลได้รับความเดือดร้อนจากการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมในหลายลักษณะ ทั้งในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินเป็นผู้ติดตามทวงถามหนี้เอง และในกรณีที่มีการว่าจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ติดตามทวงถามหนี้ ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกแนวปฏิบัติฉบับนี้ เพื่อให้การติดตามทวงถามหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ทั้งที่เป็นสถาบันการเงิน และที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็หนี้ประเภทใดนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกันและไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน กล่าวคือ ผู้ติดตามทวงหนี้ควรติดต่อกับลูกหนี้ในช่วงเวลาที่กำหนด มีการแสดงตนเมื่อติดตามทวงถามหนี้ มีระบบการเก็บเงิน และการเก็บรักษาความลับของลูกหนี้ ตลอดจนกำหนดวิธีการและภาษาที่ใช้ในการติดตามทวงถามหนี้ที่เหมาะสม นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้บริการผู้ติดตามทวงหนี้ติดตามทวงหนี้ให้แก่ตน ผู้ประกอบธุรกิจยังคงมีความรับผิดชอบต่อลูกหนี้และบุคคลภายนอกเสมือนเป็นผู้ดำเนินการเอง และควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ติดตามทวงหนี้ที่เหมาะสม และแจ้งให้ลูกหนี้ได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอด้วย ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจควรมีนโยบาย ขั้นตอนในการรับและจัดการเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการติดตามทวงถามหนี้ของลูกหนี้ที่เหมาะสมด้วย

1) ขอบเขตการบังคับใช้

แนวปฏิบัติฉบับนี้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงินทุกแห่ง

2) แนวปฏิบัติในการดำเนินการติดตามทวงหนี้

2.1 การติดต่อกับลูกหนี้เพื่อติดตามทวงหนี้

- เวลาและความถี่ในการติดต่อเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ให้กระทำได้ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ภายในเวลา 08.00 น. ถึง 20.00 น. ยกเว้นวันหยุดราชการ ภายในเวลา 08.00 น. ถึง 18.00 น. ทั้งนี้ โดยมีความถี่ในการติดตามที่เหมาะสม

- การแสดงตัวเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงถามหนี้ให้แสดงตัวต่อลูกหนี้ โดยแจ้งชื่อและวัตถุประสงค์ในการติดต่อให้ลูกหนี้ได้รับทราบอย่างถูกต้องเหมาะสม และในกรณีที่ติดต่อกับลูกหนี้โดยตรง (face to face) ให้แสดงเอกสารซึ่งแสดงให้เห็นว่าตนได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบธุรกิจให้ติดตามทวงถามหนี้แทนด้วย

2.2 วิธีในการติดตามทวงหนี้

- ไม่ให้เรียกเก็บหนี้จากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้ เช่น ญาติพี่น้องหรือเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากลูกหนี้หรือเป็นสิทธิตามกฎหมาย
- ไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ เช่น ทำร้ายร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
- ไม่ปลอมแปลง บิดเบือนข้อมูล เอกสารหรือแสดงท่าทางอันทำให้ลูกหนี้สำคัญผิด เช่น ปลอมแปลงหรือบิดเบือนว่าเป็นบุคคลอื่น หรือใช้ชื่ออื่นนอกเหนือจากชื่อจริง หรือไม่ปลอมแปลงหรือบิดเบือนข้อมูลในการแสดงตัว หรืออำนาจหน้าที่ของผู้ติดตามหนี้ ไม่ใช่สัญลักษณ์หรือแสดงท่าทางเพื่อทำให้ลูกหนี้สำคัญผิดว่า มาจากหน่วยงานของรัฐ หรือบริษัทข้อมูลเครดิต หรือไม่ปลอมแปลง หรือบิดเบือนเพื่อให้ลูกหนี้สำคัญผิดว่าเอกสารเรียกเก็บหนี้ หรือเอกสารที่ใช้ในการติดต่อกับลูกหนี้ นั้น ออกหรือได้รับอนุญาตหรือการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ หรือบริษัทข้อมูลเครดิต หรือทำให้ลูกหนี้เข้าใจผิดในสาระสำคัญทางกฎหมายของเอกสารดังกล่าว หรือไม่ปลอมแปลง บิดเบือน หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับยอดหนี้เกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย เช่น ประเภท จำนวน สถานะปัจจุบัน หรือค่าธรรมเนียมจากการเรียกเก็บหนี้ เป็นต้น หรือแสดงท่าทางอื่นใดอันเป็นเท็จเพื่อให้ลูกหนี้สำคัญผิดในการชำระหนี้
- ไม่ข่มขู่ หรือคุกคามในลักษณะที่ผิดกฎหมาย เช่น ข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง ทำร้ายร่างกาย ทรัพย์สินหรือชื่อเสียงของลูกหนี้หรือของบุคคลอื่น หรือข่มขู่ว่าจะฟ้องร้องด้วยความอันเป็นเท็จว่าลูกหนี้กระทำความผิดกฎหมายหากไม่ชำระหนี้ หรือข่มขู่ว่าจะเพิ่มค่าธรรมเนียมนายความ ค่าสืบสวน ค่าบริการในการติดตามทวงถามหนี้ ค่าบริการทางการเงิน หรือค่าธรรมเนียมอื่นใดซึ่งไม่สามารถเรียกเก็บได้จริงตามกฎหมาย หรือข่มขู่ว่าจะกระทำการใด ๆ ซึ่งผู้

ประกอบธุรกิจและผู้ติดตามทวงหนี้ไม่เจตนาที่จะกระทำหรือไม่สามารถกระทำได้จริงตามกฎหมาย

- ไม่รบกวน หรือรังควานลูกหนี้โดยไม่มีเหตุอันสมควร เช่น การติดต่อทางโทรศัพท์หลายครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือทำให้โทรศัพท์ดังอย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นเกิดความรำคาญ
- ไม่ใช้ภาษาหยาบคาย ช่มชู้ ดูหมิ่นหรือสื่อให้เห็นถึงผลกระทบที่มีลักษณะเป็นการช่มชู้ลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ หรือทำให้ลูกหนี้สำคัญผิดว่าลูกหนี้ได้กระทำการที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรมอันดีงาม

3) หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ

3.1 การเก็บรักษาความลับของลูกหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ติดตามทวงหนี้ใช้ความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการเก็บรักษาความลับของลูกหนี้ และไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ของลูกหนี้ระหว่างการติดต่อกับบุคคลอื่น เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากลูกหนี้ อาทิ

- ไม่เปิดเผยข้อความ หรือสัญลักษณ์ที่แสดงให้ทราบว่าลูกหนี้มีหนี้สิน ซึ่งมีเจตนาให้เข้าถึงได้เป็นการทั่วไปและทำให้ลูกหนี้เกิดความอับอาย
- ในการติดต่อกับนายจ้างของลูกหนี้ ให้ติดต่อโดยมีความถี่ที่เหมาะสมเพื่อยืนยันการจ้างงานหรือที่อยู่ของลูกหนี้เท่านั้น
- ในการติดต่อกับบุคคลในครอบครัวของลูกหนี้ ให้ติดต่อโดยมีความถี่และในสถานที่ที่เหมาะสม และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของลูกหนี้
- ไม่ควรติดต่อบุคคลอื่นเพื่อติดตามทวงถามหนี้ นอกเหนือจากนายจ้างของลูกหนี้ หรือบุคคลในครอบครัวของลูกหนี้ เว้นแต่เป็นการติดต่อเพื่อสอบถามที่อยู่ของลูกหนี้หรือได้รับคำยินยอมจากลูกหนี้

3.2 การรับเงินจากลูกหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ติดตามทวงหนี้มีระบบ และหลักฐานการรับเงินจากลูกหนี้ที่เหมาะสม และมีผลในทางกฎหมาย

3.2 การคัดเลือกผู้ติดตามทวงหนี้ ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ติดตามทวงหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจพิจารณาเลือกผู้ติดตามทวงหนี้ที่มีลักษณะการจัดตั้งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน และ

พิจารณาถึงประวัติของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน รวมถึงผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน และผู้จัดการ สถานะทางการเงิน ระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงาน ระบบการเก็บรักษาความลับของลูกค้า ตลอดจนเยี่ยมชมที่ทำการของผู้ติดตามทวงหนี้ เป็นต้น รวมทั้ง ผู้ประกอบธุรกิจจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของผู้ติดตามทวงหนี้ว่าเป็นไปตามแนวปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด เพื่อให้เป็นปัจจัยในการพิจารณาต่อสัญญาการว่าจ้างบริการของผู้ติดตามทวงหนี้ ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจติดตามดูแลผลการดำเนินงานของผู้ติดตามทวงหนี้อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีการทำสัญญาว่าจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งดูแลการปฏิบัติงานของผู้ติดตามทวงหนี้ให้มีมาตรฐานเช่นเดียวกับที่ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการเอง

3.3 การให้ข้อมูลกับลูกหนี้ ในขั้นตอนติดตามทวงถามหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้ง หรือดูแลให้ผู้ติดตามทวงหนี้แจ้งให้ลูกหนี้ทราบล่วงหน้าถึงการมอบหมายให้ผู้ติดตามทวงหนี้เป็นผู้ดำเนินการแทน และต้องจัดส่งเอกสารยืนยันยอดหนี้ให้กับลูกหนี้ที่มีรายละเอียด เช่น จำนวนเงินและระยะเวลาที่ค้างชำระ, หมายเลขโทรศัพท์เพื่อใช้ในการติดต่อที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้, ค่าใช้จ่ายในการเรียกเก็บหนี้ (ถ้ามี), สิทธิ, วิธี และสถานที่ในการร้องเรียนของลูกหนี้ หรือสิทธิของลูกหนี้ในการเลือกชำระหนี้กับผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งก็ได้ ในกรณีที่ผู้ติดตามทวงหนี้ได้รับจ้างจากผู้ประกอบธุรกิจหลายรายให้เรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้รายเดียวกัน (ถ้ามี)

3.4 การจัดระบบในการรับติดต่อและรับข้อร้องเรียนจากลูกหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจมีนโยบาย ขั้นตอนในการรับและจัดการเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงถามหนี้ของลูกหนี้ที่เหมาะสม ตลอดจนจัดให้มีการนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงได้รับทราบเป็น ระยะเวลาและให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดระบบให้ลูกหนี้ติดต่อและร้องเรียนได้อย่างเป็นกิจจะลักษณะ เพื่อรองรับประเด็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

4) ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ การใช้บริการผู้ติดตามทวงหนี้เพื่อติดตามทวงหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องรับผิดชอบต่อลูกหนี้ และบุคคลภายนอกเสมือนผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ด้วยตนเอง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้ให้สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช่สถาบันการเงินทุกแห่งดำเนินการ แต่เนื่องจากไม่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ หรือการรับจ้าง หรือรับมอบอำนาจจากนิติบุคคลผู้ให้สินเชื่อซึ่งสถาบันการเงินบางแห่งได้มีการว่าจ้างบริษัทภายนอกในการติดตาม

ทวงถามหนี้ ซึ่งอยู่นอกเหนือระเบียบข้อบังคับกฎหมายของธนาคารแห่งประเทศไทย และมีได้มีบทลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนมิได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติฉบับดังกล่าว ตลอดจนไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ หรือการดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้โดยตรง

2.6 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องการติดตามทวงหนี้

2.6.1 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1) **อำนาจหน้าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550** มาตรา 256⁴⁹ ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และมาตรา 257⁵⁰ ได้บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์การตาม

⁴⁹ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การถอดถอน และการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๔ วรรคสาม มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๙ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๓

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

⁵⁰ มาตรา ๒๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

(๔) พ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหากละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๕) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อร์ัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญไว้ มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมการเคารพและปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ หรือมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหาย และเป็นกรณี que เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย และมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จึงเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง รวมทั้งการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหายได้ โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และที่กฎหมายบัญญัติตามลำดับ

2) อำนาจหน้าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ดังนี้ ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป และส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

---

(๖) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

(๗) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

(๘) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจ มีหนังสือสอบถามส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหรืองานใดๆ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาได้ หรือ มีหนังสือเรียกบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องของมาตราวันเวลา และสถานที่ที่กำหนดหรือดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและไม่ชักช้า

2.6.2 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัตินั้นมีอยู่ 7 ประการ ซึ่งได้ปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือผู้บริโภค ดังนี้

1) **รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค** ผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ สามารถเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ด้วยวิธีต่างๆ เช่น วิธีการเขียนจดหมายส่ง ตู้ ปณ. 99 กรุงเทพฯ 10300 หรือทางโทรศัพท์ สายด่วนร้องทุกข์ โทร. 1166 หรือ www.ocpb.go.th หรือ consumer@ocpb.go.th หรือเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด เพื่อให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาดำเนินการต่อไป การที่ผู้บริโภคที่ถูกเอาเปรียบหรือได้รับอันตรายจากสินค้าหรือบริการได้ร้องเรียนมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นเป็นสิทธิที่ผู้บริโภคพึงกระทำ นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้ประกอบธุรกิจได้สำนึก และบรรเทาการเอาเปรียบต่อผู้บริโภคได้บ้าง และประการสำคัญก็คือ เป็นการช่วยให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทราบถึงปัญหาของผู้บริโภค และสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้เต็มที่ ซึ่งในการช่วยเหลือผู้บริโภคในด้านนี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีสายงานที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านโฆษณา กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก และกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

2) **ติดตามและสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจ** ซึ่งกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้า หรือบริการใด ๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็น เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันมีการเสนอสินค้า หรือบริการต่าง ๆ ต่อผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยใช้วิธีการเทคนิคใหม่ ๆ ในทางการตลาด และ

ทางการโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขาย โดยทั่วไปผู้บริโภคไม่อาจทราบภาวะตลาด และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3) **สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหา** เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อที่จะได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้บริโภคได้ตรงกับปัญหา และความต้องการ

4) **ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภค** ในทุกระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัย และอันตรายที่อาจจะได้รับจากสินค้าหรือบริการ ผู้บริโภคควรจะได้เรียนรู้และเข้าใจปัญหา ตลอดจนวิธีการป้องกัน หรือหลีกเลี่ยง เพื่อจะได้สามารถคุ้มครองตนเองในเบื้องต้นก่อน นอกเหนือจากความช่วยเหลือจากรัฐบาล การส่งเสริมและการสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุกระดับ

5) **ดำเนินการเผยแพร่วิชาการ** และให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการส่งเสริมพละทานามัย ประหยัด และใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีสายงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง คือ กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์อยู่เป็นประจำนอกจากนี้ยังมีเอกสาร บทความ ข่าวสาร แจกฟรีแก่ ผู้สนใจอีกด้วย เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้พื้นฐานในด้านต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

6) **ประสานงานกับส่วนราชการ** หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีสายงานรับผิดชอบในด้านนี้คือ กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านโฆษณา กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก และกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

7. **ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย** ที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริโภค กล่าวคือ การแจ้ง หรือการโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยอาจมีการระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจลงในการแจ้ง หรือการโฆษณาดังกล่าว นอกจากนั้นยังดำเนินการประสานงานเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐให้ปฏิบัติการตามอำนาจ และหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ เป็นตัวแทนของผู้บริโภคประสานงานเร่งรัดให้หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการเพื่อคุ้มครองประโยชน์สุขของผู้บริโภค

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคยังมีกองนิติการ ซึ่งเป็นกองที่รับผิดชอบในด้านกฎหมายสามารถจะดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาลตามที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมาย และฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายอย่างใด ๆ ให้แก่ผู้บริโภค หากผู้บริโภคได้ร้องขอ

2.6.3 กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี คือ การรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร ปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีอื่น หรือการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีจะกระทำหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย มีความเกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการเงินการธนาคารทุกประเภท สืบสวนสอบสวนปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการงานการธนาคารทุกประเภท และความผิดที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักร ยกเว้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2.7 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ เนื่องจากตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ที่นำมาปรับใช้ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่รับรองคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ ซึ่งเป็นผู้บริโภค ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา มีลักษณะเป็นกฎหมายสารบัญญัติซึ่งเป็นบทบัญญัติ ที่ได้บัญญัติเพื่อครอบคลุมการกระทำต่างๆ โดยกว้าง ไม่มีบทบัญญัติเฉพาะในการกำกับดูแลผู้ติดตาม ทวงหนี้ที่มีลักษณะการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเพียงพอ

แม้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้กับลูกหนี้แก่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับที่มีใช่สถาบันการเงินทุกแห่ง โดยมีได้มีบทลงโทษแก่

ผู้ฝ่าฝืน และไม่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแล และยังมีช่องทางที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ สำนักงานภายนอกหรือสำนักงานกฎหมายอาศัยช่องทางในการติดตามหนี้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ หรือการรับจ้าง หรือการรับมอบอำนาจจากนิติบุคคลผู้ให้สินเชื่อ ดังกล่าว ดังนั้นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการติดตามทวงถามหนี้และสร้างมาตรฐานในการติดตามทวงถามหนี้ที่เหมาะสม

2. ปัญหาไม่มีหน่วยงานอันเป็นการเฉพาะในการทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ โดยตรงในกรณีไม่ได้รับการปฏิบัติตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว เนื่องจาก หากลูกหนี้ ได้รับการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมจากผู้ติดตามทวงหนี้แล้ว ลูกหนี้เพียงแต่สามารถทำหนังสือร้องเรียน มาที่ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงการ ติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมได้ แต่มิได้มีบทบัญญัติ หรือข้อบังคับใดๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ ดำเนินการลงโทษผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าว

ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เมื่อเกิดปัญหาการถูกทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม หรือไม่ทราบว่าต้องดำเนินการ ร้องเรียนต่อหน่วยงานอื่นของรัฐ กล่าวคือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี จึงจะ ได้รับความเป็นธรรม เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้บัญญัติ อำนาจหน้าที่ในลักษณะที่กว้าง ครอบคลุมการกระทำ

3. ปัญหาการกำหนดโทษและการลงโทษผู้ติดตามทวงหนี้ มีผลให้การดำเนินคดีบุคคล ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมนั้นกระทำได้ยาก เนื่องจากในการพิสูจน์ความผิดของผู้ติดตามทวงหนี้ทั้ง ลูกหนี้ผู้เป็นโจทก์จำต้องพิสูจน์ว่าการกระทำของผู้ติดตามทวงหนี้โดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุ ให้ลูกหนี้เสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือจำต้องพิสูจน์โดยปราศจากความสงสัยว่า ผู้ติดตามทวงหนี้ได้กระทำความผิดจริงตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งลูกหนี้จำต้องใช้พยานหลักฐาน ใน การพิสูจน์ความผิดดังกล่าว แต่เนื่องจากผู้ติดตามทวงหนี้มีพฤติกรรมปกปิดอำพราง วางแผนเอาัดเอา เปรียบ มีการจัดพยานหลักฐานไว้ฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ ตลอดจนใช้ จ้างวาน ให้ผู้อื่นกระทำความผิดอัน เป็นการสร้างความเดือดร้อน เสียเวลาและทรัพย์สินเงินทอง รวมทั้งความไม่เป็นธรรมให้ลูกหนี้เพิ่มยิ่งขึ้น

2.8 ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ....

1) เหตุผลและความจำเป็น

ในปัจจุบันมีการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรมในหลายลักษณะ เช่น การติดตามทวงถามหนี้กับผู้บริโภค โดยส่งเอกสารทวงหนี้ไปที่ทำงาน เพื่อให้เกิดความอับอาย มีการข่มขู่ ใช้คำพูดไม่สุภาพหยาบคาย ทำให้ลูกหนี้หวาดกลัวในความปลอดภัยซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยรวมเป็นจำนวนมาก และการกระทำของผู้ติดตามหนี้ดังกล่าวยังไม่มีความหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการติดตามทวงถามหนี้ไว้เป็นการเฉพาะ หรือมีหน่วยงานใดกำกับดูแลโดยตรง ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากการติดตามทวงถามหนี้ของสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับที่มีสถาบันการเงิน รวมทั้งผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงถามหนี้ด้วย ดังนั้น จึงสมควรที่จะมีกฎหมายเพื่อกำกับดูแลผู้ที่ดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการติดตามทวงถามหนี้ รวมทั้งมีบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนให้ชัดเจน

2) ขอบเขตในการบังคับใช้กฎหมาย

2.1 เจ้าหนี้ที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรมพ.ศ.....

“ผู้ให้สินเชื่อ” หมายความว่า นิติบุคคลที่ให้สินเชื่อเป็นทางการค้าปกติ หรือที่รับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด หรือบุคคลอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด⁵¹

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความดังกล่าวแล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. .... ดังกล่าวครอบคลุมเพียงเจ้าหนี้ที่เป็นนิติบุคคล หากแต่ในความเป็นจริงปัญหาหนี้ในระบบโดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้เงินกู้ที่เป็นบุคคลธรรมดา จึงไม่อยู่ในการควบคุมตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. .... ดังกล่าวได้ เว้นแต่คณะกรรมการจะได้ประกาศให้รวมถึงบุคคลธรรมดาที่กู้ยืมเงินทางการค้าตามปกติ จึงจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตราร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. .... ฉบับนี้อย่างครบถ้วน และเนื่องจากหากกรณีหนี้ที่บุคคลธรรมดาให้เพื่อนฝูง ญาติมิตร กู้ยืมไป หรือให้เช่าซื้อทรัพย์สิน หากจะติดตาม

⁵¹ มาตรา 3 “ผู้ให้สินเชื่อ” หมายความว่า

- (1) นิติบุคคลที่ให้สินเชื่อเป็นทางการค้าปกติ
- (2) นิติบุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด
- (3) บุคคลอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทวงหนี้จะต้องอยู่ภายใต้การบังคับด้วยหรือไม่กรณีดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีการให้กู้ยืมเงินเป็นการค้าปกติหรือไม่ เช่น หากเป็นพ่อค้าแม่ขาย หรือเป็นลูกจ้างให้เพื่อนกู้ยืมเงินไปเป็นครั้งคราว หรือให้เพื่อนเช่าซื้อรถยนต์ไปเช่นนี้ จะถือไม่ได้ว่าเป็นการค้าปกติซึ่งจะอยู่ในความคุ้มครองตามร่างฉบับนี้หรือไม่

2.2 ผู้ติดตามทวงหนี้ที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ....

“ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายความว่า ผู้ให้สินเชื่อ ผู้รับมอบอำนาจ หรือผู้รับมอบอำนาจช่วงในการติดตามทวงถามหนี้จากผู้ให้สินเชื่อ ทั้งนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ ไม่ให้หมายรวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่ บังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล หรือบุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ธุรกิจติดตามทวงถามหนี้” หมายความว่า ธุรกิจที่รับจ้างโดยตรงจากผู้ให้สินเชื่อในการติดตามทวงหนี้⁵²

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความดังกล่าวแล้ว เห็นว่าหากผู้ให้สินเชื่อดำเนินการเป็น ผู้ติดตามทวงหนี้ด้วยตนเองแล้ว ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ...

ธุรกิจติดตามทวงหนี้ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ... ดังกล่าวนั้น ได้จำกัดความในลักษณะกว้าง มุ่งเน้นการเป็นการประกอบธุรกิจที่รับจ้างโดยตรงจากผู้ให้สินเชื่อในการติดตามทวงหนี้ มีครอบคลุมการว่าจ้างบุคคลธรรมดาในการติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุนี้หากบุคคลธรรมดาได้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้แล้วย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ...

2.3 ลูกหนี้ที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. ....

“ผู้บริโภค” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้สินเชื่อ ทั้งนี้ รวมทั้งบุคคลธรรมดาผู้ค้าประกันหนี้สินเชื่อด้วย

⁵² มาตรา 3 “ผู้ติดตามหนี้” หมายความว่า ผู้ให้สินเชื่อ ผู้รับมอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจช่วงในการติดตามทวงถามหนี้จากผู้ให้สินเชื่อ ทั้งนี้ไม่ให้หมายรวมถึง

- (1) บุคคลที่ทำหน้าที่บังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
- (2) บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ธุรกิจติดตามทวงถามหนี้” หมายความว่า การรับจ้างจากผู้ให้สินเชื่อในการติดตามทวงถามหนี้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

ในฐานะลูกหนี้ขั้นต้นรวมถึงในฐานะผู้ค้ำประกันในหนี้ที่กล่าวมาแล้ว โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองหนี้ของนิติบุคคล ดังนั้น กรรมการผู้จัดการ หรือพนักงานของบริษัทที่ถูกติดตามทวงหนี้ของบริษัทนั้นไม่ได้รับความคุ้มครอง

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความดังกล่าวแล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ดังกล่าว ได้บัญญัติครอบคลุมผู้บริโภค หมายความว่ารวมถึง บุคคลธรรมดาผู้ค้ำประกันหนี้สินเชื่อเป็นการดีแล้ว เนื่องจากตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการค้ำประกันนั้น เปิดช่องให้เจ้าหนี้สามารถเรียกร้องให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทนลูกหนี้ขั้นต้นที่ตนยอม เข้าผูกพันชำระได้

2.4 ประเภทของหนี้ที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. ....

“หนี้” หมายความว่า หนี้ที่เกิดจากสินเชื่อ รวมถึงการค้ำประกันสินเชื่อ

“สินเชื่อ” หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ และการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ให้แก่บุคคลธรรมดา และธุรกรรมอื่นใดตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

“บัตรเครดิต” หมายความว่า บัตรหรือ สิ่งอื่นใดที่ผู้ให้สินเชื่อออกให้แก่ผู้บริโภค เพื่อใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อการเบิกถอนเงินสดโดย ผู้บริโภค ต้องชดใช้ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ย หรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระ ค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว

เมื่อพิจารณาตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. ... ดังกล่าว เห็นว่า คำว่า “หนี้” และ “สินเชื่อ” หมายความว่า หนี้จากการให้กู้ยืมเงิน การบริการบัตรเครดิต การเช่าซื้อและการเช่าแบบลีสซิ่งและหนี้จากการค้ำประกันหนี้ข้างต้น นอกจากนี้รวมถึงธุรกรรมอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในอนาคต ดังนั้นหนี้จากธุรกรรมอื่นๆ จะไม่ได้รับการคุ้มครองตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. ... เช่น หนี้ตามสัญญาซื้อขายรวมถึงการซื้อเงินผ่อน สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ สัญญาเช่าไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าห้อง หรือค่าเช่าพื้นที่ เป็นต้น

2) การกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนการประกอบ
ธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน⁵³

เมื่อพิจารณาตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ซึ่งเป็นธรรม พ.ศ. ....
ดังกล่าว เห็นว่าเนื่องจากแต่เดิมบุคคลหนึ่งบุคคลใดต้องการจะดำเนินการติดตามทวงหนี้ เพียงแต่จด
ทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการติดตาม
ทวงหนี้ก็สามารถดำเนินการติดตามทวงหนี้ได้โดยทันที โดยมีได้มีหน่วยงานใดๆ ในการพิจารณากลับกรอง
ถึงความน่าเชื่อถือ หรือชื่อเสียงของกรรมการบริษัท หุ่นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนแต่อย่างใด

3) หน่วยงานในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ และอำนาจและหน้าที่ในการ กำกับดูแล

4.1 หน่วยงานในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

(1) คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้

ตามบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ซึ่งเป็นธรรม พ.ศ.
.... กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้⁵⁴ ซึ่งคณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถาม
หนี้โดยส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงปัญหาอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการติดตามทวง
หนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ว่าในปัจจุบันการประกอบธุรกิจอันมีวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงหนี้ของผู้
ผู้ติดตามทวงหนี้อย่างแพร่หลาย โดยไม่มีหน่วยงานของรัฐใดๆ กำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้โดยตรง
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งจําต้องเข้ามามีบทบาทที่จําต้องกำกับดูแลให้ผู้ติดตามทวงหนี้
ติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม หรือนำมาซึ่งความเดือดร้อน

⁵³ มาตรา 5 ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียน การประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้
ตามพระราชบัญญัติต่อนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศ

⁵⁴ มาตรา 15 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้” ประกอบด้วย ปลัด
กระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บัญชาการ
ตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายกษัตราธิราช และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอย่างน้อยต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินและการธนาคารหนึ่ง
คน ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหนึ่งคน และด้านกฎหมายหนึ่งคน โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีและอาจแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะ
แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังตั้งแต่วระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปคน
หนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

(2) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

โดยทั่วไป สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงการคลัง และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใด กรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังโดยเฉพาะ รวมทั้งการกำกับ และการเร่งรัดตรวจสอบติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงการคลังให้เป็นไปตามนโยบายแนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง ตลอดจนอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง มีอำนาจตามได้ถูกกำหนดให้มีอำนาจ และหน้าที่ตามตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้⁵⁵ อย่างเป็นธรรม พ.ศ. ....

(1) พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้ง

ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้⁵⁵ อย่างเป็นธรรม พ.ศ. ... กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่มีอำนาจใดๆ ตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้⁵⁵ อย่างเป็นธรรม พ.ศ. ... เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการใดๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ภาครัฐกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 อำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแล

(1) คณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้

ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้⁵⁵ อย่างเป็นธรรม พ.ศ. ... ได้กำหนดถึงอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสินเชื่อ เพื่อให้มีอำนาจในการกำกับดูแล ผู้ติดตามทวงหนี้

(1.1) อำนาจในการกำกับดูแลการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามหนี้ รวมถึงออกประกาศหรือคำสั่ง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้

อำนาจในการสั่งให้ผู้ติดตามหนี้ยื่นรายงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ รับเรื่องร้องเรียนและวินิจฉัย แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเลขานุการคณะกรรมการ⁵⁵

⁵⁵ มาตรา 16 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลการติดตามทวงถามหนี้ของผู้ติดตามหนี้ อำนาจและหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(1.2) อำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดส่งเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียน หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคมาพิจารณาได้ และจะเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้⁵⁶ ทั้งนี้เพื่อจะสามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้

(1.3) อำนาจในการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหา หรือสงสัยว่ากระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นตามสมควร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นและเร่งด่วน⁵⁷

(1.4) อำนาจกำหนด หรือออกคำสั่งในเรื่องใดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทั้งผู้บริโภค ผู้ให้สินเชื่อ ผู้ติดตามหนี้ หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่เห็นสมควร จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเป็นการชั่วคราวในการบังคับให้เป็นไปตามการกำหนดหรือออกคำสั่งนั้นก็ได้

(2) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

(2.1) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจและหน้าที่ในการรับเรื่องราว ร้องทุกข์ จากผู้บริโภค รับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ กำกับการทำงานของผู้ติดตามหนี้

(1) ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้

(3) สั่งให้ผู้ติดตามหนี้ยื่นรายงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะ โดยมีรายการและตามระยะเวลาที่กำหนด

(4) รับเรื่องร้องเรียน และพิจารณาวินิจฉัยข้อร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

(5) แต่งตั้งคณะกรรมการ

(6) แต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการ

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการตามประกาศหรือเสนอความเห็นมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วยก็ได้

⁵⁶ มาตรา 21 คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดส่งเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนหรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกำกับการติดตามทวงถามหนี้มาพิจารณาได้ ในการนี้จะเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

⁵⁷ มาตรา 22 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการต้องให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือสงสัยว่ากระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นตามสมควร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นและเร่งด่วน

การกำหนดหรือออกคำสั่งในเรื่องใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการคำนึงถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทั้งผู้บริโภค ผู้ให้สินเชื่อ ผู้ติดตามหนี้ หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเป็นการชั่วคราวในการบังคับให้เป็นไปตามการกำหนดหรือออกคำสั่งนั้นก็ได้

ประสานงานกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล หรือ ตรวจสอบ ผู้ให้
สินเชื่อผู้ติดตามหนี้ หรือบุคคลอื่นใด⁵⁸

(2.2) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้

(3) พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้ง

(3.1) รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ติดตามหนี้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามี
การกระทำอันเป็นความผิด หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในระหว่างพระ
อาทิตยขึ้นจนถึงพระอาทิตยตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

- ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำ
ความผิด

- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(3.2) รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบ เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ทำ
การเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

5. บทกำหนดโทษ

---

⁵⁸ มาตรา 25 ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน และมีอำนาจและหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ติดตามหนี้
เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามแต่กรณี

(2) กำกับการทำงานของผู้ติดตามหนี้ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการติดตามวงถาม
หนี้พร้อมกับรายงานต่อคณะกรรมการ

(3) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ให้สินเชื่อ
ผู้ติดตามหนี้หรือบุคคลอื่นใด

(4) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่คณะกรรมการเห็นสมควรตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปรับโครงสร้างหนี้แก่ผู้บริโภค

(6) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ

(7) รับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามวงถามหนี้

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

5.1 บทกำหนดโทษทางปกครอง

กำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการเพิกถอนการจดทะเบียนได้เมื่อปรากฏว่า มีการประกอบกิจการอันอาจทำให้ประชาชนเสียหาย หรือจงใจละเว้นการดำเนินการ หรือฝ่าฝืนกฎหมาย หรือจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการกำหนด⁵⁹

5.2 บทกำหนดโทษทางอาญา

กำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามลักษณะของการกระทำไว้ 3 ระดับ คือ

- ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
- จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นนิติบุคคลให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นยินยอมหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

อย่างไรก็ดีคณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบแล้วให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

ในคดีอาญานั้นให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนผู้บริโภครหรือผู้เสียหายที่แท้จริง ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁵⁹ มาตรา 24 ให้คณะกรรมการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานปลัด กระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ได้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงใดดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบกิจการอันอาจทำให้ประชาชนเสียหาย

(๒) จงใจละเว้นการดำเนินการหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) จงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ซึ่งถูกเพิกถอนการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งหมดสิทธิในการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ นับแต่วันที่มีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน

ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้บริโภคหรือผู้เสียหายที่แท้จริงในการใช้สิทธิฟ้องร้องหรือ
ดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดนั้น

บทที่ 3

หลักการและแนวความคิดในการควบคุมและการกำกับดูแล

ผู้ติดตามทวงหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1 ลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้

3.1.1 หนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคและการผิคนัดชำระหนี้

นับแต่ได้มีการตรากฎหมาย THE FAIR DEBT COLLECTION PRACTICES ACT ซึ่งต่อไปในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า “FDCPA” จำนวนภาระหนี้สินสำหรับการอุปโภคบริโภคได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เมื่อประชาชนของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ก่อภาระหนี้สินจำนวนมากขึ้นเท่าใด ภาระหนี้สินดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นภาระหนี้สินประเภทหนี้จำนองและหนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคในระหว่างปี ค.ศ.1985 ถึงปี ค.ศ.2007 ภาระหนี้สินในครัวเรือนในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือจากจำนวนภาระหนี้สินในครัวเรือนมีประมาณร้อยละ 60 ของรายได้ในแต่ละปี เพิ่มขึ้นกลายเป็นจำนวนภาระหนี้สินในครัวเรือนมีมากกว่าร้อยละ 125 ของรายได้ในแต่ละปี การเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดของจำนวนภาระหนี้สินในครัวเรือนส่วนใหญ่ด้วยเหตุจากการเพิ่มขึ้นของภาระหนี้จำนอง ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 จำนวนรายได้ในครัวเรือนสุทธิหลังหักภาษี 7 เดือนโดยเฉลี่ยถูกนำมาชำระหนี้สินในครัวเรือน อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ. 2007 ในครัวเรือนสุทธิหลังหักภาษี 15 เดือน โดยจำนวนรายได้ส่วนใหญ่ถูกเฉลี่ยนำมาชำระหนี้สินในครัวเรือน แม้ในขณะที่อัตราส่วนรายได้ต่อภาระหนี้สินในครัวเรือนของบรรดาลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคจะมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเป็นจำนวนเกือบเท่าตัว แต่อัตราดอกเบี้ยมีการปรับลดอัตราต่ำลง ประกอบกับมีนโยบายการขยายกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้เป็นระยะเวลายาวนานขึ้นให้แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคจำนวนมากขึ้น เพื่อมิให้จำนวนภาระหนี้สินของลูกหนี้เพิ่มสูงขึ้น⁶⁰

ลักษณะของหนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคมีความแตกต่างกันเช่นกัน หนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคประเภทหมุนเวียน (รวมถึงหนี้บัตรเครดิตซึ่งเป็นหนี้ส่วนใหญ่) เพิ่มขึ้นในอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 5 ของหนี้ในแต่ละปีระหว่างปี ค.ศ.1997 ถึงปี ค.ศ.2007 ในระหว่างช่วงเวลาเดียวกันนั้นหนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคประเภทไม่หมุนเวียน (รวมถึงสินเชื่อที่มีหลักประกันและไม่มีประกันเพื่อการศึกษาและอสังหาริมทรัพย์ส่วนบุคคลอื่นๆ แต่ไม่รวมการจำนองบ้านอื่น) เพิ่มขึ้นในอัตราการเจริญเติบโตมากกว่าร้อยละ 7.4 ของหนี้ในแต่ละปี หนี้จำนอง (รวมถึงสินเชื่อจำนองเพื่อผู้บริโภค สินเชื่อ

⁶⁰

FEDERAL TRADE COMMISSION : THE CHALLENGES OF CHANGE A WORKSHOP REPORT 2009, <http://www.ftc.gov/bcp/workshops/debtcollection/dcwr.pdf>

ส่วนของอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย) เพิ่มขึ้นในอัตราการเจริญเติบโตมากกว่าร้อยละ 6.1 ของหนี้ในแต่ละปี ในระหว่างปี ค.ศ.2004 ถึงปี ค.ศ.2007

อัตราของการผิดนัดชำระหนี้สำหรับบัญชีหนี้สินของผู้บริโภคยังคงมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ กล่าวคือ ในช่วงระยะทศวรรษระหว่างปี ค.ศ.1997 ถึงปี ค.ศ.2007 เนื่องด้วยเหตุในช่วงระยะเวลาที่ผ่านระบบเศรษฐกิจมาอยู่ในภาวะถดถอยตกต่ำลง ส่งผลให้มีการผิดนัดชำระหนี้ของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น เช่น ในเดือนมกราคมของ ปี ค.ศ. 2009 การผิดนัดชำระหนี้ล่าช้าในประเภทหนี้บัตรเครดิตของประเทศสหรัฐอเมริกา มีระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และการผิดนัดชำระหนี้สูงเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนกระทั่งภาระหนี้สินดังกล่าวถูกจัดประเภทบัญชีของลูกหนี้เป็นหนี้สงสัยจะสูญ อันเป็นภาระหนี้สงสัยจะสูญเกี่ยวกับหนี้ประเภทหนี้บัตรเครดิตที่มีวัตถุประสงค์ใช้ในการทั่วไปสูงถึงอัตราร้อยละ 7 ใน เดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2008 ซึ่งสูงกว่าเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 ถึงกว่าอัตราร้อยละ 40 และภาระหนี้สงสัยจะสูญเกี่ยวกับหนี้ประเภทบัตรเครดิตร้านค้าปลีกอยู่ที่อัตราร้อยละ 10.51 ในเดือนธันวาคม ปีค.ศ. 2008 จากเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 ถึงอัตราร้อยละ 44

3.1.2 อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้

การที่ผู้ประกอบการดำเนินการติดตามทวงหนี้ได้เข้ามาในกระบวนการติดตามทวงหนี้ด้วยการติดตามทวงหนี้แทนให้แก่เจ้าหนี้ เนื่องจากในปัจจุบันผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้มีความรู้เชี่ยวชาญชำนาญในการติดตามทวงหนี้ ประกอบกับมีบุคลากร หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งกลวิธี หรือเทคนิคต่างๆ เพื่อให้การติดตามทวงหนี้บรรลุตามความประสงค์ของบุคคลผู้เป็นเจ้าของหนี้ การเจ้าหนี้จะดำเนินการติดตามทวงหนี้ด้วยตนเองจึงอาจกระทำไม่ได้ล่าช้า และอาจมิได้รับชำระหนี้เท่ากับการว่าจ้างผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ให้ดำเนินการแทนอันเป็นการช่วยย่นระยะเวลาและลดภาระให้แก่เจ้าหนี้เป็นอย่างยิ่ง เจ้าหนี้ส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะดำเนินการติดตามทวงหนี้โดยผ่านผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือหน่วยงานติดตามทวงหนี้ที่ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุและปัจจัยที่ได้กล่าวข้างต้น การประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้จึงมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด และมีมูลค่าของธุรกิจมีแนวโน้มก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

การติดตามทวงหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการเติบโตหลายพันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้มีการจ้างงานบุคลากรผู้ติดตามทวงหนี้ทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนหลายพันคน ตามที่ปรากฏเจ้าหนี้จะทำการตัดค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงหนี้ และมอบหน้าที่ในการติดตามทวงหนี้ให้แก่ผู้ติดตามทวงหนี้ในประเภทหนี้ 5 ประเภท ได้แก่ 1) หนี้บัตรเครดิต 2) หนี้เกี่ยวกับการสื่อสารโทรคมนาคม เช่น ค่าบริการโทรศัพท์ไร้สาย 3) หนี้หน่วยการใช้ไฟฟ้า 4) หนี้เกี่ยวกับการตรวจรักษาสุขภาพ 5) หนี้ของรัฐ เช่น รัฐเท็กซัส

นับตั้งแต่ต้นปี ค.ศ.1970 อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้โดยบุคคลฝ่ายที่สาม ได้รับรายได้ที่มากกว่า 6 เท่าในช่วงเวลาที่รายได้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น และมีเพิ่มขึ้นกว่า 4 เท่าใน อาชีพอุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้ บริษัทรับติดตามทวงหนี้โดยบุคคลที่สาม รวมทั้ง บริษัทรับซื้อหนี้ บริษัทที่ปรึกษากฎหมายรับติดตามทวงหนี้ บุคคลผู้รับซื้อหนี้ ซึ่งบริษัทต่างๆ ดังกล่าวมีการจ้างงานมากกว่า 152,000 คน ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้คาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้จะมีการเติบโตใน อนาคตอย่างมากมาย ยกตัวอย่างเช่น นักวิเคราะห์ทางด้านอุตสาหกรรมประเมินว่ารายได้จากตลาดการ ซื้อขายหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเพิ่มขึ้นจากมูลค่าจำนวนหนึ่งหมื่นล้านเหรียญสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2006 เป็นมูลค่าจำนวนหนึ่งหมื่นหนึ่งพันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2011

อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้ยังมีการรวมตัวกันของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ อย่างมากในปี ค.ศ. 1987บริษัทรับติดตามทวงหนี้ที่ใหญ่ที่สุดจำนวน 4 แห่งมีส่วนแบ่งรายได้คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.4 ของรายได้อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้ทั้งหมด และบริษัทรับติดตามทวงหนี้ที่ใหญ่ที่สุด จำนวน 20 แห่งมีส่วนแบ่งรายได้คิดเป็นอัตราร้อยละ 24.7 ก่อนช่วงปี ค.ศ. 2002 บริษัทรับติดตามทวงหนี้ มีส่วนแบ่งรายได้คิดเป็นอัตราร้อยละ 19.2 ของรายได้อุตสาหกรรมการติดตามทวงหนี้ทั้งหมด และบริษัท รับติดตามทวงหนี้ที่ใหญ่ที่สุดจำนวน 20 แห่งมีส่วนแบ่งรายได้คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.2 ตามข้อถกเถียง เกี่ยวกับในภาคส่วนต่อไป นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะถูกนำมาใช้เพื่อติดตามทวงหนี้ของบริษัท ผู้รับติดตามทวงหนี้รายที่มีขนาดใหญ่ขึ้น การรวมตัวของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ส่วนใหญ่อีกส่วนหนึ่งจะ ดำเนินการซื้อและการควบรวมกิจการ นักวิเคราะห์ทางด้านอุตสาหกรรมได้อธิบายถึงการซื้อและการควบ รวมกิจการว่าอุตสาหกรรมการรับติดตามทวงหนี้ได้ถูกกำหนดอย่างน้อยบางส่วนเกี่ยวกับข้อมูลโดยรวม อย่างละเอียดของการซื้อและการควบรวมกิจการ

ความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญมากที่สุดในภาคส่วนของธุรกิจรับติดตามทวง หนี้ในหลายปีที่ผ่านมา คือธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ได้มีการเกิดและการเติบโตของการรับซื้อหนี้ บางบริษัท เพียงดำเนินการรับซื้อหนี้และหาผลตอบแทนจากหนี้ดังกล่าว นอกจากนี้บริษัทเหล่านี้ ยังรวมถึงบริษัทที่ ปรึกษากฎหมายที่รับติดตามทวงหนี้, บริษัทรับติดตามทวงหนี้ และนักลงทุนผู้ซื้อและขายบัญชีหนี้สินที่มี การผิदनัดชำระหนี้ ซึ่งดำเนินธุรกิจในลักษณะดังกล่าว โดยผู้รับซื้อหนี้จะรับซื้อหนี้ส่งสัจจะสูญจากผู้ออก บัตรเครดิต, ผู้ประกาศคำปลีก, ผู้ให้บริการทางการสื่อสารโทรคมนาคม, ผู้ให้บริการสาธารณสุขโรค และผู้ ให้บริการสินเชื่ออื่นๆ สำหรับหนี้ที่รับซื้อจะถูกจัดประเภทตามระยะเวลาของหนี้และจำนวนของผู้ติดตาม ทวงหนี้ซึ่งพยายามจัดเก็บหนี้ดังกล่าวก่อนที่หนี้จะถูกขายให้แก่ผู้รับซื้อ หนี้ประเภทบัตรเครดิตในปัจจุบัน ถือว่าเป็นประเภทหนี้ที่ถูกขายประมาณ 90% ของหนี้ประเภทบัตรเครดิตทั้งหมด ธุรกิจการรับซื้อหนี้ได้ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงศตวรรษระหว่างปี ค.ศ.1997 ถึง ค.ศ.2007 นักวิเคราะห์ทางด้าน

อุตสาหกรรมได้ประมาณว่าธุรกิจการรับซื้อนี้จะเติบโตในอัตราร้อยละ 11 ในอีก 5 ปีข้างหน้า และจะมีรายได้ในแต่ละปีสูงถึง 6.2 พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ก่อนปี ค.ศ. 2011

บริษัทที่ปรึกษากฎหมายที่รับผิดชอบตามทวงหนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตอย่างสำคัญเช่นเดียวกับบรรดาผู้รับซื้อหนี้ทั้งหลาย ทนายความที่ทำหน้าที่ติดตามทวงหนี้ได้ติดตามหนี้สำหรับอุปโภคบริโภคทุกประเภท รวมทั้ง บัญชีบัตรเครดิต หนี้เกี่ยวกับการตรวจรักษาสุขภาพ หนี้จำนอง และหนี้สินเชื่อรถยนต์ บริษัทที่ปรึกษากฎหมายที่รับผิดชอบตามทวงหนี้ได้ดำเนินคดีเพื่อติดตามหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้เดิม บริษัทที่รับผิดชอบตามทวงหนี้ และผู้รับซื้อหนี้ นอกจากนี้ บริษัทที่ปรึกษากฎหมายที่รับผิดชอบตามทวงหนี้บางแห่งยังเป็นผู้แข่งขันกับบริษัทซื้อขายหนี้ในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือเป็นผู้แข่งขันกับบรรดาผู้รับซื้อหนี้ในการซื้อหนี้เพื่อดำเนินการติดตามทวงหนี้ต่อไป นักวิเคราะห์ทางด้านอุตสาหกรรมได้ประมาณการว่าในปี ค.ศ. 2006 บริษัทที่ปรึกษากฎหมายที่รับผิดชอบตามทวงหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีรายได้จำนวนถึง 1.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ และก่อนปี ค.ศ. จำนวนรายได้ดังกล่าวนี้จะเติบโตอยู่ที่อัตราร้อยละ 16 ถึง 2.3 ต่อปี

การประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้เป็นธุรกิจที่สามารถสร้างค่าตอบแทนให้แก่ธุรกิจเป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้ประกอบการติดตามทวงหนี้จะได้รับค่าตอบแทนจากการรับจ้างติดตามทวงหนี้ โดยการคำนวณเป็นเปอร์เซ็นต์ หรือร้อยละของจำนวนเงินจากการชำระหนี้ทั้งหมดที่เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ จากลูกหนี้ตามข้อตกลงอัตราค่าจ้างในสัญญาจ้างติดตามทวงหนี้เป็นรายกรณี จำนวนค่าตอบแทนที่สูงดังกล่าวตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ ย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจที่สำคัญในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ให้ได้มาซึ่งการชำระจากลูกหนี้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยมีได้ค่านิ่งวิธีการได้มาว่าจะได้กระทำโดยวิธีใดๆ และพยายามพัฒนาวิธีการหรือเทคโนโลยีต่างๆ ในรูปแบบต่างๆ เพื่อรองรับการดำเนินการติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเกิดการร้องเรียนจากลูกหนี้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการปฏิบัติติดตามทวงหนี้ของผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือธุรกิจติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมมิได้คำนึงถึงว่าการปฏิบัติดังกล่าวจะละเมิดสิทธิ เสรีภาพ หรือคุกคามสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด อันจะเห็นได้จากการร้องเรียนของลูกหนี้ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อร้องขอความเป็นธรรมให้หน่วยงานดังกล่าวลงโทษผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือธุรกิจติดตามทวงหนี้

3.1.3 ผู้ติดตามทวงหนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้ติดตามทวงหนี้อาจเป็นบุคคลหรือบริษัทซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการติดตามทวงหนี้ หรือการได้รับการชำระหนี้ในทุกประเภทของหนี้ในนามของบุคคลอื่น โดยทั่วไปในธุรกิจรับผิดชอบตามทวงหนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ถือเป็นผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้อิสระและต้องรับผิดชอบบรรดาบุคคลผู้จ้างรับผิดชอบตามทวงหนี้

ผู้ติดตามทวงหนี้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ในสิทธิเรียกร้อง หรือหนี้ในทุกประเภท รวมทั้ง ตัวแลกเปลี่ยน, ตราสารหนี้อื่นๆ ในนามของบุคคลอื่น และนำส่งจำนวนเงินที่ติดตามทวงหนี้ได้คืนให้บุคคลดังกล่าว ผู้ติดตามทวงหนี้รับรองว่าตนจะใช้ความพยายามอย่างดีที่สุดเพื่อติดตามทวงหนี้ หากจำต้องมีการดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีความ ผู้ติดตามทวงหนี้จะคัดเลือกทนายความที่มีความสามารถเพื่อทำหน้าที่ดำเนินคดีในชั้นศาล อย่างไรก็ตาม ความเป็นคดี, ความประมาท, ความไม่ซื่อสัตย์ หรือการกระทำที่ไม่ได้รับอนุญาตจะไม่ส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบของเจ้าหนี้

ข้อสังเกตในคำพิพากษา *Commonwealth v. Allied Bond & Collection Agency*, 394 Mass. 608 (Mass. 1985) ว่าบริษัทรับติดตามทวงหนี้ไม่ต้องร่วมที่פקอาศัยหรือพื้นที่สำนักงานกับทนายความที่เกี่ยวกับการดำเนินคดี, ตำรวจ, นักสืบเอกชน, สำนักงานตำรวจพิเศษหรือทั่วไป หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายอื่น บริษัทรับติดตามทวงหนี้ซึ่งติดตามทวงหนี้เกี่ยวกับบัญชีค้าปลีกกับลูกหนี้ผู้บริโภคเป็นส่วนใหญ่จะต้องรักษาบรรดาบันทึกและสำเนาที่เปิดเผยจำนวนยอดหนี้และจำนวนของการชำระหนี้ของลูกหนี้ ตลอดจนจำนวนเงินที่ส่งคืนแก่เจ้าหนี้

โดยทั่วไป การดำเนินงานของบริษัทรับติดตามทวงหนี้จะไม่กระทำการปฏิบัติโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งบริษัทรับติดตามทวงหนี้พยายามจะดำเนินการชำระหนี้ให้ผิดแผกจากกฎหมายโดยเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางกฎหมาย และจากนั้นบริษัทรับติดตามทวงหนี้จะขยายธุรกิจการรับติดตามทวงหนี้เพื่อที่จะรวมเข้ากับตัวแทนทางกฎหมายของเจ้าหนี้ ดังนั้น การกระทำของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ไม่เพียงแต่เป็นผู้ติดตามทวงหนี้ค้างชำระให้แก่บรรดาเจ้าหนี้เท่านั้น แต่ยังเป็นตัวแทนที่ให้บริการทางกฎหมายเพื่อที่เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้คืน การให้บริการดังกล่าวในฐานะเป็นตัวแทนทางกฎหมายในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการรับติดตามทวงหนี้ อย่างไรก็ตาม การกระทำของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ดังกล่าวย่อมนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ในคำพิพากษา *Wacksman v. United States*, 175 A.2d 789 (Mun. Ct. App. D.C. 1961), จำเลยถูกตัดสินถูกลงโทษในความผิดการใช้คำและสัญลักษณ์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและซึ่งทำให้เข้าใจผิดสำหรับการติดตามทวงหนี้ อันเป็นการกระทำที่ขัดแย้งกับกฎหมายซึ่งให้อำนาจไว้ การพิจารณาในคดีนี้ จำเลยได้ต่อสู้ว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าตนมีความผิดในฐานความผิดดังกล่าว แต่ศาลได้พิจารณาว่าการกระทำของจำเลยไม่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายได้ควบคุมการดำเนินธุรกิจการรับติดตามทวงหนี้ของจำเลย ด้วยเหตุนี้ศาลจึงได้ตัดสินว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอและยืนยันการตัดสินในคดีดังกล่าวนี้

แม้ผู้ติดตามทวงหนี้โดยทั่วไปจะถูกมองว่าเป็นผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้อิสระ แต่บางกรณีความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหนี้และตัวแทนรับติดตามทวงหนี้เป็นในลักษณะของตัวการและตัวแทน

ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าว เจ้าหนี้ยังคงควบคุมการดำเนินงานในรายละเอียดปลีกย่อยที่มีความสำคัญของผู้รับติดตามทวงหนี้ เนื่องจากบริษัทรับติดตามทวงหนี้ที่เจ้าหนี้ได้ว่าจ้างให้ติดตามทวงหนี้ถือว่าเป็นตัวแทนของเจ้าหนี้นั่นเอง

ถึงแม้ว่า เจ้าหนี้ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในผลแห่งการละเมิดของผู้ติดตามทวงหนี้หรือของพนักงานของผู้ติดตามทวงหนี้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าผู้ติดตามทวงหนี้เป็นผู้รับจ้างอิสระอันมีผลให้เจ้าหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับการกระทำใดๆ ของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ติดตามทวงหนี้และเจ้าหนี้เป็นในลักษณะที่ได้ความไว้วางใจ แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีเจ้าหนี้ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในผลแห่งการละเมิดของบริษัทรับติดตามทวงหนี้ในกรณีที่ปราศจากหลักฐานว่าเจ้าหนี้ได้มอบอำนาจหรือได้ให้สัตยาบันแก่การกระทำอันเป็นการละเมิดดังกล่าว

3.2 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับผู้ติดตามทวงหนี้

เนื่องจากในปัจจุบัน ประเทศสหรัฐอเมริกา มีระบอบการปกครองเป็นแบบสหพันธรัฐ จึงมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีขอบเขตในแห่ง ความคุ้มครองในลักษณะกว้างเพื่อสามารถบังคับใช้ได้ในทุกรัฐของสหรัฐอเมริกา และบทบัญญัติแห่ง กฎหมายในระดับมลรัฐ (State Law) ที่มีขอบเขตในแห่งความคุ้มครองในลักษณะที่ใช้บังคับเฉพาะ ในแต่ละรัฐจึง การบัญญัติข้อกำหนด และรายละเอียดแตกต่างกันในแต่ละรัฐ เพื่อเป็นไปตามสภาพปัญหา ของการติดตามทวงหนี้ของผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือของธุรกิจติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุนี้บทบัญญัติ แห่งกฎหมายในแต่ละมลรัฐจึงมีความแตกต่างกันออกไปในเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดตามสภาพปัญหา และลักษณะของการปกครอง แต่ได้นำแนวความคิดและหลักการของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไป บัญญัติบังคับใช้ภายในมลรัฐเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และหากเนื้อหาสาระของกฎหมายในแต่ละมลรัฐได้มีมาตรฐานความคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเป็นลูกหนี้แล้วก็สามารถ เพิ่มเติมรายละเอียดให้มีความแตกต่างกับบทบัญญัติในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) แต่ความแตกต่าง จะต้องเป็นการให้ความคุ้มครองในระดับที่ไม่น้อยไปกว่ากับบทบัญญัติในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) ด้วย

บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกิจติดตามทวงหนี้ จำต้องศึกษาขอบเขตในการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับมลรัฐ (State Law) เนื่องจากกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) เป็นบทบัญญัติที่มีขอบเขตการบังคับเกี่ยว กับวิธีปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรม มิได้กำหนดในการควบคุมกำกับดูแลผู้รับติดตามทวงหนี้ และธุรกิจติดตามทวงหนี้แต่อย่างใด และในแต่ละมลรัฐได้นำหลักการและแนวของกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) คือ FDCP และในบางมลรัฐได้กำหนดบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการในการควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้แต่ละมลรัฐควบคุมกำกับดูแลผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ และ

ธุรกิจติดตามทวงหนี้ที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้ในมลรัฐว่าการประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ได้ดำเนิน เป็นไปอย่างสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดหรือไม่ อาทิ หน่วยงานที่รับผิดชอบของแต่ละ มลรัฐในการควบคุมกำกับดูแลผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ และธุรกิจติดตามทวงหนี้มีอำนาจพิจารณาออก ใบอนุญาตให้แก่ผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้และธุรกิจติดตามทวงหนี้ เพื่อการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้ โดย พิจารณาความน่าเชื่อถือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเงิน ชื่อเสียง หรือความสามารถบุคคลที่เป็น ผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรืออยู่ในหน่วยงานติดตามทวงหนี้ หรือ พิจารณาให้มีการจดทะเบียน หรือการวาง หลักประกัน รวมทั้งมีอำนาจตรวจสอบการดำเนินงานวิธี การปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ว่าเป็นไปตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ในแต่ละมลรัฐกำหนดไว้หรือไม่ และด้วยเหตุที่มีผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ และ ธุรกิจติดตามทวงหนี้ทุกกรณีจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุม กำกับดูแลดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการ พิจารณาขอบเขตว่าประเภทของผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ และ ธุรกิจติดตามทวงหนี้ ประเภทของหนี้ หรือ ข้อยกเว้นของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังต่อไปนี้

3.2 ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

3.2.1 เจ้าหนี้

ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย FDCPA ไม่มีผลบังคับใช้กับผู้เป็นเจ้าของหนี้ เมื่อเจ้าหนี้ ดำเนินการติดตามทวงหนี้ของตน โดยใช้ชื่อของตนเอง แต่ทั้งนี้ เจ้าหนี้จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ในภายใต้ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย FDCPA จะต้องเป็นบุคคลที่ไม่มีลักษณะเข้ากับนิยามศัพท์ของ คำว่า “ผู้ติดตาม ทวงหนี้” (Debt Collector) ด้วย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับนิยามศัพท์ในระดับมลรัฐซึ่งได้นำ บทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) ไปบัญญัติของแต่ละมลรัฐ อาจจะนิยามศัพท์คำ ว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” (Debt Collector) รวมถึงเจ้าหนี้ด้วยได้ เนื่องจากตาม FDCPA บัญญัติว่ากรณีหาก กฎหมายระดับมลรัฐที่ได้กำหนดให้ความคุ้มครองที่สูงกว่านั้นถือว่ามีได้เป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติ แห่งกฎหมายของ FDCPA⁶¹ แต่ถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย FDCPA

อย่างไรก็ดี แม้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับมลรัฐในบางมลรัฐได้ให้นิยาม ศัพท์ คำว่า “เจ้าหนี้” แต่ความมุ่งหมายของการบัญญัตินิยามศัพหดังกล่าว เป็นกรณีที่ต้องการคุ้มครอง ลูกหนี้ผู้บริโภคจากการที่เจ้าหนี้ได้ลวงลสิทธิ และเสรีภาพ เนื่องจากการติดตามทวงหนี้ได้กระทำโดยไม่เป็น ธรรม แต่เจ้าหนี้มีจำต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่จะต้องมีการออก ใบอนุญาต หรือการวางหลักประกัน อันเป็นเงื่อนไขในแต่ละมลรัฐเพื่อให้ผู้ติดตามทวงหนี้ หรือธุรกิจ ติดตามทวงหนี้สามารถดำเนินการติดตามทวงหนี้ในมลรัฐนั้นๆ ได้

⁶¹ FDCPA § 816

3.2.1.2 ผู้ติดตามทวงหนี้ (Debt Collector or Debt Collection Agency)

นิยามศัพท์ คำว่า ผู้ติดตามทวงหนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย FDCPA ปรากฏตามมาตรา 803 (6) ซึ่งเป็นกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) แต่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับมลรัฐได้บัญญัตินิยามศัพท์ของบุคคลรับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกับกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) แตกต่างกันเพียงรายละเอียดซึ่งในแต่ละมลรัฐอาจมีความหมายครอบคลุมแตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกลักษณะได้ลักษณะหนึ่งดังจะกล่าวต่อไปนี้

(1) บุคคล หรือหน่วยงานใดๆ ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้

ในตอนต้นของมาตรา 803 (6)⁶² แห่ง FDCPA ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง บุคคลใดๆ ที่ใช้เครื่องมือใดๆ หรือใช้การไปรษณีย์ใดๆ ในการดำเนินการติดต่อระหว่างรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจเพื่อติดตามทวงหนี้

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ตัวอย่างเช่น

มลรัฐเนวาดา (Nevada) Nevada Revised Statutes Title 54-Professions, Occupations and Business Chapter 649 - Collection Agencies ต่อไปนี้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า “NRS” ตาม NRS 649.020 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง หน่วยงานติดตามทวงหนี้ หมายความว่า บุคคลทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเพื่อติดตามทวงหนี้

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) Massachusetts General Laws Chapter 93 ต่อไปนี้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า “M.G.L. 93” ตามมาตรา 24 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง บุคคลใดๆ ที่ใช้เครื่องมือใด ๆ ในการดำเนินการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือทางการไปรษณีย์ด้วยอุปกรณ์ใดๆ เพื่อการพาณิชย์ระหว่างรัฐใดๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการติดตามทวงหนี้

⁶²

FDCPA § 816 (6)

มลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA) Minnesota Statutes Chapter 332. Collection, Credit Services ต่อไปนี้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า “Minn. Stats. 332” ตามมาตรา 332.31 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง บุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้จาก บัญชีภาระหนี้สิน โบนัสหนี้ หรือภาระหนี้สินอื่นใดให้แก่บุคคลอื่น เว้นแต่ได้รับการยกเว้นตามบทบัญญัตินี้

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) New York City Administrative Code Title 20: CONSUMER AFFAIRS Chapter 2 : LICENSES Subchapter 30 : DEBT COLLECTION AGENCIES

ต่อไปนี้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์หลักโดยปกติในการติดตามทวงหนี้.....”

จากนิยามศัพท์ของบทบัญญัติในระดับมลรัฐข้างต้น บทบัญญัติได้จำกัดเพียงว่า ผู้ติดตามทวงหนี้ จะต้องมีการประกอบธุรกิจอันมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ หาก การดำเนินการติดตามทวงหนี้เป็นเพียงหน่วยงานส่วนย่อยของการประกอบธุรกิจในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งแล้ว ย่อมไม่ใช่เป็นผู้ติดตามทวงหนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้างต้น อาทิ แผนกเร่งรัดหนี้สินของสถาบัน การเงิน เนื่องจากสถาบันการเงินมิได้มีการประกอบธุรกิจอันมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการติดตาม ทวงหนี้⁶³

กรณีคณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐอเมริกา (FTC) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระที่ ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมาย Federal Trade Commission Act 1914 ต่อไปนี้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอเรียกว่า “FTC” ได้ให้ความเห็นกรณี Kenneth R. Goodacre⁶⁴ ผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์เป็นเพียงตัวแทนของ เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์อาจจะเป็น “เจ้าหนี้” และมีชื่อ “ผู้ติดตามทวงหนี้” เนื่องจากหนี้ (ค่าเช่าสำหรับกรไ้ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เช่า) จึงถือไม่ได้ว่าเป็นหนี้ที่เป็นหนี้ของ บุคคลอื่น

นอกจากนี้ แม้ว่าผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์มิได้เป็นตัวแทนของเจ้าของอสังหาริม- ทรัพย์ ผู้จัดการทรัพย์สินอาจจะมีได้เป็นผู้ติดตามทวงหนี้ ตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

⁶³ Robert J. Hobbs, National Consumer Law Center, Fair Debt Collection 5th ed. 2004 & Supp.2006, P 72

⁶⁴ FTC Informal Staff Letter (November 6, 1995)

(2) บุคคล หรือหน่วยงานใดๆ ที่ดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้เป็นปกติธุระให้แก่บุคคลอื่น

ในตอนส่วนท้ายของมาตรา 803 (6) แห่ง FDCPA ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “.....หรือบุคคลใดๆ ที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ให้แก่ผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม ซึ่งหนี้ที่ค้างชำระ หรือหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่ถูกกล่าวอ้างว่าค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระอย่างเป็นทางการเป็นปกติธุระ”

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ตัวอย่างเช่น

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “.....บุคคลใดๆ ที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ซึ่งหนี้ที่ค้างชำระ หรือหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นหนี้ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระอื่นใด อย่างเป็นทางการเป็นปกติธุระ”

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ตาม N.Y. ADC. LAW § 20-489 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “..... หรือพยายามติดตามทวงเพื่อบุคคลอื่นในหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดเวลาชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าค้างชำระหรือถึงกำหนดเวลาชำระ.....”

ดังจะเห็นได้ว่า การบัญญัตินิยามศัพท์ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับมลรัฐมีความหมายเช่นเดียวกันกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับสหพันธรัฐ และแม้บุคคล หรือหน่วยงานใดๆ ที่ดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้จะมีได้ดำเนินการประกอบธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์หลักโดยปกติในการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงเพื่อบุคคล แต่หากดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้เป็นปกติธุระให้แก่บุคคลอื่นแล้ว ย่อมต้องด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งในระดับมลรัฐ และระดับสหพันธรัฐ⁶⁵

กรณี FTC ได้ให้ความเห็น กรณี Loan Officer Diversified Mortgage, Inc ⁶⁶ แม้ Loan Officer Diversified Mortgage, Inc กระทำการในลักษณะการพยายามติดตามทวงหนี้โดยตรง แต่การกระทำดังกล่าวอาจจะเป็นกรณีการพยายามติดตามทวงหนี้โดยทางอ้อมตาม FDCPA หรือไม่ การให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้โดยสมัครใจ การแจ้งหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ถึงสถานะของหนี้สิน การออกเช็ค (หนังสือตราสาร) โดยตรงให้แก่ลูกค้าของหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของ Loan Officer Diversified Mortgage, Inc ในฐานะผู้ช่วยของหน่วยงานที่ประกอบ ธุรกิจ

⁶⁵ FTC Informal Staff Letter (May 23, 2002)

⁶⁶ FTC Informal Staff Letter (December 22, 1993)

ติดตามทวงหนี้ในการพยายามติดตามทวงหนี้ ที่ค้างชำระให้แก่ลูกค้าของหน่วยงาน ที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุดังกล่าว FTC จึงมีความเห็นว่าบุคคลใดๆ หรือหน่วยงานใดๆ ได้ช่วยเหลือผู้ติดตาม ทวงหนี้ในการติดตามทวงหนี้เป็นการพยายามติดตามทวงหนี้ ให้แก่บุคคลอื่นโดยทางอ้อมแล้วอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง FDCPA แล้ว

กรณี FTC ได้ให้ความเห็น กรณี Ms. Kimberlee Arbuckle⁶⁷ บุคคลซึ่งได้รับ ชื่อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ของลูกค้าผู้บริโภค อันมีความมุ่งหมายที่จะติดตามทวงหนี้ ต้องด้วยบทนิยามศัพท์ “ผู้ติดตามทวงหนี้” ตามบทบัญญัติแห่ง FDCPA แม้ว่าบุคคลซึ่งได้รับชื่อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าว จากเจ้าหนี้ดั้งเดิม

(3) เจ้าหนี้ที่ใช้ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้

มาตรา 803 (6) แห่ง FDCPA ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “.....แม้ว่าจะมีข้อยกเว้นตามอนุมาตรา (F) ซึ่งอยู่ในวรรคท้ายแห่งมาตรานี้ แต่คำว่าผู้ติดตามทวงหนี้ยังรวมถึงกรณีที่เจ้าหนี้ทำการติดตามทวงหนี้ของตนโดยการใช้ชื่ออื่นนอกเหนือจากชื่อของตน อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่สามเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้”

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” เกี่ยวกับเจ้าหนี้ที่ใช้ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้ ตัวอย่างเช่น

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) M.G.L. 24 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “..... ผู้ติดตามทวงหนี้หมายความว่ารวมถึงเจ้าหนี้ที่อยู่ในกระบวนการติดตามทวงหนี้ของตนเองซึ่งใช้ชื่ออื่นใดนอกเหนือจากชื่อของตนเองซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นบุคคลที่สามที่ได้ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้เช่นนั้น.....”

มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) Minn. Stats. มาตรา 332.31 คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “.....แต่คำว่าผู้ติดตามทวงหนี้ยังรวมถึง บุคคลจัดให้มีระบบในการติดตามทวงหนี้ดำเนินการโดยใช้ชื่อซึ่งปกปิดชื่อของหน่วยงานซึ่งประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้.....”

เมื่อพิจารณาคำแห่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เห็นได้ว่า กรณี “เจ้าหนี้” อาจจะถูกถือว่าเป็น “ผู้ติดตามทวงหนี้” อันจะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่ง FDCPA และบทบัญญัติ มลรัฐ อันเป็นบทบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์ควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ หรือหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ

⁶⁷

FTC Informal Staff Letter (December 22, 1993)

ติดตามทวงหนี้ เนื่องจากการกระทำของเจ้าหนี้ดังกล่าวด้วยการปิดบัง หรือ หลอกลวงลูกหนี้ซึ่ง ชื่อ อัน เป็นเหตุให้ลูกหนี้หลงเชื่อว่าคุณคนดังกล่าวมิใช่เป็นเจ้าหนี้ แต่เป็นบุคคลภายนอกที่เข้ามาดำเนิน การ ติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้แทนเจ้าหนี้

ตัวอย่างคดีที่ศาลตัดสินว่า เจ้าหนี้ได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้โดย “ใช้ชื่ออื่น” นั้น ย่อมต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่ง FDCPA และบทบัญญัติแห่งมลรัฐ ดังต่อไปนี้

คดี Maleen v. Town and Country Charge⁶⁸ การที่เจ้าหนี้ได้ใช้ชื่ออีกชื่อหนึ่งใน ดำเนินการติดตามทวงหนี้ย่อมอาจถือได้ว่า “เจ้าหนี้” เป็น “ผู้ติดตามทวงหนี้”

คดี Torres V. American Telephone & Telegrap Co.,⁶⁹ American Telephone & Telegrap Co., ถือว่าเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ กรณีหากเป็นการใช้ชื่อปลอมในการติดต่อสื่อสารซึ่ง เป็นการ ทำให้เข้าใจว่าการดำเนินการติดตามทวงหนี้ของเจ้าหนี้ โดยการใช้ชื่อปลอมเช่นนั้นเป็นการดำเนิน การ ติดตามทวงหนี้ของบุคคลที่สาม

ตัวอย่างคดีที่ศาลตัดสินสำหรับกรณีไม่อาจถือได้ว่า เจ้าหนี้ได้ใช้ชื่ออื่นในการ ดำเนินการติดตามทวงหนี้ อันเป็นกรณีข้อยกเว้นไม่ถือว่าเจ้าหนี้ได้ใช้ชื่ออื่นเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ จาก บทบัญญัติแห่ง FDCPA และบทบัญญัติแห่งมลรัฐ

คดี Meads V. Citicorp Credit service, Inc.,⁷⁰ Meads เป็นบริษัทในเครือของ ธนาคารซีทีบีแบงก์ได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA และบทบัญญัติแห่งมลรัฐ แม้ว่า Meads และแผนกติดตามทวงหนี้ของ Meads จะดำเนินการกระทำติดตามทวงหนี้เพื่อบริษัทในเครือซีทีบีแบงก์ เนื่องจากบริษัทในเครือตกอยู่ नियามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ตามบทบัญญัติแห่ง FDCPA และบท บัญญัติแห่งมลรัฐ

(4) บริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเข้าครอบครองทรัพย์สินอันเป็น ทรัพย์สินหลักประกัน และยึดทรัพย์ดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิ

มาตรา 803 (6) แห่ง FDCPA ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง “.....เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 808 (6)⁷¹ ผู้ติดตามทวงหนี้ยังมีความหมายรวมถึง บุคคล ใดๆ ที่ใช้เครื่องมือใดๆ หรือใช้การไปรษณีย์ใดๆ ในการดำเนินการติดต่อระหว่างรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์

⁶⁸ 545 F. Supp. 1014, 1015 n.3 (N. D. I11. 1982)

⁶⁹ No.88 C2030 (N.D. I11. 1988)

⁷⁰ 686 F. Supp. 330, 333 (S.D. GA. 1988)

⁷¹ FDCPA § 808 (6)

หลักในการประกอบธุรกิจเพื่อติดตามทวงหนี้ อันมีวัตถุประสงค์หลักในการบังคับสิทธิประโยชน์ที่มีหลักประกัน....."

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" เกี่ยวกับการเข้าครอบครองทรัพย์สินอันเป็นทรัพย์สินหลักประกัน และยึดทรัพย์ดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิตัวอย่างเช่น

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) M.G.L 24 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" หมายถึง "..... ผู้ติดตามทวงหนี้ยังให้หมายความรวมถึง บุคคลใดๆ ที่ใช้เครื่องมือใดๆ หรือใช้การไปรษณีย์ใดๆ ในการดำเนินการติดต่อระหว่างรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจเพื่อติดตามทวงหนี้ อันมีวัตถุประสงค์หลักในการบังคับสิทธิประโยชน์ที่มีหลักประกัน....."

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น การตีความขอบเขต ของ คำว่า "ผู้ประกอบธุรกิจที่วัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการบังคับสิทธิประโยชน์ที่มีหลักประกัน (repossession)" ตามบทบัญญัติมาตรา 808 (6) ว่าผู้ประกอบธุรกิจที่วัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการบังคับสิทธิประโยชน์ที่มีหลักประกัน (repossession) กรณีดังต่อไปนี้ที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 803 (6) กล่าวคือ ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สิน (repossession) เท่านั้น และได้ติดตามทวงหนี้โดยใช้วิธีอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บทบัญญัติมาตรา 808 (6) กำหนดไว้โดยเฉพาะ ได้แก่ การกระทำใดๆ หรือเพียงข่มขู่ว่าจะกระทำการใดๆ ที่มีได้ดำเนินการใช้สิทธิทางศาล อันมีผลเป็นการทำให้สูญเสียการครอบครอง หรือไม่มีสิทธิในการใช้สอยประโยชน์จากทรัพย์สิน โดยปรากฏว่า (ก) ในขณะนั้นมิได้เป็นผู้มีสิทธิครอบครองเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันซึ่งอ้างว่าสามารถบังคับสิทธิประโยชน์แห่งหลักประกันนั้นได้ (ข) ในขณะนั้นมิได้มีเจตนาที่จะเข้าครอบครองทรัพย์สิน (ค) ไม่สามารถเข้ายึดทรัพย์สิน หรือทำให้ไม่สามารถใช้สอยทรัพย์สินนั้นได้ เนื่องจากมีบทยกเว้นตามกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินนั้นไว้

ตัวอย่างคดีที่ศาลตัดสินว่าบทบัญญัติมาตรา 808 (6) ว่าผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการครอบครองทรัพย์สินที่วัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการบังคับสิทธิประโยชน์ที่มีหลักประกัน (repossession) ว่าอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 803 (6) หรือไม่คดี Seibel V. Society Lease, Inc.,⁷² Society Lease, Inc., เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการกลับเข้าครอบครองทรัพย์สิน (repossession) มิใช่ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของ FDCPA

(5) ผู้จัดทำแบบฟอร์มใดๆ อันเป็นการหลอกลวง

⁷²

969 F. Supp.713 (M.D. Fla 1977)

มาตรา 812 อนุมาตรา (a) และ (b) แห่ง FDCPA เป็นบทบัญญัติที่ได้บัญญัติว่า การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบฟอร์ม การเรียบเรียง และการตกแต่งซึ่งรูปแบบ หรือแบบฟอร์มใดๆ โดยมีเจตนาในรูปแบบ หรือแบบฟอร์มใดๆ นั้นเพื่อไปใช้ในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ และลงให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคหลงเชื่อว่าบุคคลใดๆ ซึ่งมีใช่เจ้านี้ของผู้บริโภค ดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้หรือที่ถูกกล่าวอ้างว่าลูกหนี้ผู้บริโภคเป็นหนี้⁷³ นี้ กล่าวอีกนัยว่า ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคหลงเชื่อว่าบุคคลที่สามเป็นผู้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" เกี่ยวกับเจ้านี้ที่ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้ ตัวอย่างเช่น

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) Minn. Stats. มาตรา 332.31 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" หมายถึง ".....แต่คำว่าผู้ติดตามทวงหนี้ยังรวมถึงและจัดเตรียมแบบฟอร์ม หรือแบบฟอร์มของจดหมายให้แก่เจ้านี้ แม้ว่าแบบฟอร์มดังกล่าวนั้นจะมีคำสั่งได้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่ เจ้านี้โดยตรง แทนที่จะชำระแก่หน่วยงานซึ่งประกอบธุรกิจที่ได้ตั้งขึ้นมา"

จากบทบัญญัติ มาตรา 812 อนุมาตรา (a) และ (b) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว หากบุคคลใดๆ ได้จัดทำ เรียบเรียง หรือตกแต่งซึ่งรูปแบบ หรือแบบฟอร์มใดๆ อันเป็นการหลอกลวงนั้น บุคคลใดๆ ดังกล่าวมิได้จำกัดเพียง "ผู้ติดตามทวงหนี้" ตามนิยามศัพท์ของ FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐเท่านั้น แม้หากเจ้านี้ หรือบุคคลใดๆ มิได้ตกอยู่ภายใต้บังคับของนิยามศัพท์ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ก็ตาม อาจจะต้องรับผิดชอบเมื่อได้จัดทำ เรียบเรียง หรือตกแต่งซึ่งรูปแบบ หรือแบบฟอร์มใดๆ อันเป็นการหลอกลวงดังกล่าวนี้

(6) ผู้รับซื้อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้จากเจ้านี้ดั้งเดิม

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" เกี่ยวกับผู้รับซื้อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้จากเจ้านี้ดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น

⁷³

FDCPA § 808 (6)

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ตาม N.Y. ADC. LAW § 20-489 คำว่า "ผู้ติดตาม
ทวงหนี้" หมายถึง "..... และรวมถึงบุคคลผู้รับซื้อหนี้ ที่ผิคนัดชำระหนี้ที่จะดำเนินการติดตามหนี้
ดังกล่าวไม่ว่าด้วยตนเอง หรือด้วยวิธีการใช้บริการของอีกบุคคลหนึ่งไม่จำกัดเพียงแต่การใช้กระบวนการ
ทางกฎหมาย หรือวิธีการอื่นใดที่จะติดตามทวงหนี้ หรือพยายามที่จะติดตามทวงหนี้....."

ข้อยกเว้น ผู้ติดตามทวงหนี้มิได้รวมถึง บุคคลใดๆ ผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือ
หน่วยงานใดๆ ที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติ FDCPA หรือบทบัญญัติของ
มลรัฐ ตามบทนิยามศัพท์ของคำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้"

(1) บุคคลใดๆ ที่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของเจ้าหนี้

มาตรา 803 (6)(A) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง
พนักงาน และลูกจ้างของเจ้าหนี้ ซึ่งได้ใช้ชื่อของเจ้าหนี้ในขณะที่ติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าหนี้นั้น"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่
แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐเนวาด้า (Nevada) ตาม NRS 649.020 คำว่า "หน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ
ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ "(ก) บุคคลใดๆ ผู้ถูกจ้างงานประจำโดยได้รับค่าจ้างประจำ หรือ
เงินเดือนในฐานะบุคคลติดตามทวงหนี้หรือในฐานะอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันกับคณะทำงานของลูกจ้างของ
บุคคลใดๆ ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจติดตามทวงหนี้ หรือการกระทำ หรือพยายามที่จะติดตามทวงหนี้
ดังที่กรณีของการติดตามทวงหนี้โดยทั่วไปของผู้มีวิชาชีพหรือ ธุรกิจติดตามทวงหนี้โดยหลัก"

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 คำว่า
"ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ "(ก) เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของเจ้าหนี้เมื่อใช้ชื่อของเจ้าหนี้ในการ
ติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าหนี้"

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) Minn. Stats. 332 ตามมาตรา 332.32
ข้อยกเว้นของ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ได้แก่ "(ก) ไม่รวม บุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้ซึ่งมีความสัมพันธ์
โดยตรงในการดำเนินการธุรกิจติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าหนี้นี้ดังกล่าว....."

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 ".....ทั้งนี้ คำว่า "ผู้ธุรกิจติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ (1) พนักงานใดๆ ในขณะที่เป็นลูกจ้างของเจ้าหนี้ หรือกระทำในนามของเจ้าหนี้ในการติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าว"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(A) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะไม่บังคับใช้กับผู้ติดตามทวงหนี้ที่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของเจ้าหนี้ และได้ใช้เจ้าหนี้ในขณะที่พนักงาน หรือลูกจ้างเช่นนั้นดำเนินการติดตามทวงหนี้ อย่างไรก็ตาม พนักงาน หรือลูกจ้างของเจ้าหนี้ดังกล่าวจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหนี้ และพนักงาน หรือลูกจ้างในลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน

(2) บุคคลที่เป็นเจ้าของรวมบริษัทสาขา หรือบริษัทในเครือซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการในการติดตามทวงหนี้ และติดตามทวงหนี้ให้แก่บริษัทสาขา หรือบริษัทในเครือเท่านั้น

มาตรา 803 (6)(B) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึงบุคคลใดๆ ที่ได้ติดตามทวงหนี้ให้แก่บุคคลอื่นอันเนื่องมาจากการที่บุคคลทั้งสองฝ่ายเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกัน หรือเข้าร่วมกันโดยการครอบงำบริษัท และได้ติดตามทวงหนี้ให้แก่เฉพาะบุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องหรือซึ่งมีส่วนร่วมกัน ทั้งนี้ บุคคลที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้ดังกล่าวจะต้องมิใช่หน่วยงานที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม "M.G.L. 93" มาตรา 24 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" "ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้" (ข) บุคคลเมื่อทำหน้าที่ในฐานะผู้ติดตามทวงหนี้เพื่อบุคคลอื่น, บุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกัน ,เป็นบริษัทในเครือโดยเข้าร่วมกันโดยการครอบงำบริษัท หากบุคคลที่ทำหน้าที่ในฐานะผู้ติดตามทวงหนี้เพียงแต่เพื่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดหรืออยู่ในเครือเดียวกัน และมีได้ประกอบการดำเนินธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงหนี้

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 ".....ทั้งนี้ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ (3) บุคคลใดๆ เมื่อได้ทำหน้าที่ติดตามทวงหนี้แทนหน่วยงานติดตามทวงหนี้ให้แก่บุคคล อื่นซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นเจ้าของร่วมกันหรือในเครือเดียวกันที่ถูกครอบงำกิจการ หากบุคคลใดได้ทำหน้าที่ติดตามทวงหนี้แทนหน่วยงานติดตามทวงหนี้ให้แก่บุคคลใดซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นเจ้าของร่วมกันหรือในเครือเดียวกันโดยเฉพาะ และถ้าหากการประกอบธุรกิจของบุคคลดังกล่าวมิได้มีวัตถุประสงค์หลักดำเนินการติดตามทวงหนี้"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(B) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมิบังคับใช้กับกรณีบุคคลมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม หรือบริษัทในเครือ เมื่อได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าของรวมอีกฝ่ายหนึ่ง หรือบริษัทในเครือเดียวกัน ทั้งนี้ ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากไม่ถือว่าเป็นการติดตามทวงหนี้ให้แก่บุคคลอื่น แต่การเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม หรือบริษัทในเครือย่อมมีส่วนได้เสีย หรือสถานะร่วมกันและอย่างเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เจ้าของกรรมสิทธิ์รวม หรือบริษัทในเครือจะต้องมิได้ประกอบธุรกิจดำเนินการติดตามทวงหนี้และรับติดตามทวงหนี้ให้แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์รวม หรือบริษัทในเครือเท่านั้น จึงไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(B) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว

(3) พนักงานเจ้าหน้าที่ของสหพันธรัฐ (Federal) หรือของมลรัฐ (State) ซึ่งได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา 803 (6) (C) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึงเจ้าพนักงาน และลูกจ้างของเจ้าหน้าที่ของสหรัฐอเมริกา หรือของมลรัฐใดๆ ซึ่งได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือพยายามดำเนินการติดตามทวงหนี้ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐเนวาดา (Nevada) ตาม NRS 649.020 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ "(ง) เจ้าของหน่วยงานสมาคม และสมาชิกในคณะกรรมการ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าของหน่วยงานของสมาคมเหล่านั้น เมื่อทำหน้าที่รักษาการแทนภายใต้อำนาจ"

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 ตามมาตรา 24 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ "(ค) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างแห่งรัฐบาลสหรัฐอเมริกาหรือของรัฐแห่งสหรัฐอเมริกาในการปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างในขอบเขตการติดตามทวงหนี้หรือการพยายามที่จะติดตามทวงหนี้"

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 ".....ทั้งนี้ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ (8) เจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานของประเทศสหรัฐอเมริกา ของรัฐใดๆ หรือของส่วนราชการทางการเมืองที่มีอำนาจติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ผู้อื่นคนใดในการปฏิบัติตามอำนาจของพนักงานหน้าที่"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(A) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมิบังคับใช้กับกรณีเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสหรัฐอเมริกา (ส่วนกลาง) หรือของมลรัฐใดๆ และจะต้อง

เป็นการดำเนินการติดตามทวงหนี้ตามอำนาจที่ตนมีอยู่เท่านั้น แต่ไม่ได้นำข้อยกเว้นดังกล่าวไปใช้กรณีส่วนราชการไม่ว่าจะเป็นระดับสหพันธรัฐ หรือระดับมลรัฐใดๆ ได้ว่าจ้างให้หน่วยงานที่ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ของเอกชนเป็นตัวแทนในการติดตามทวงหนี้ให้แก่สหพันธรัฐ หรือมลรัฐใดๆ

(4) บุคคลที่ดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามกระบวนการทางกฎหมาย

มาตรา 803 (6)(D) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึงบุคคลใดๆ ในขณะที่ดำเนินการ หรือพยายามดำเนินการบังคับชำระหนี้ในทางศาลตามกระบวนการทางกฎหมาย"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 ตามมาตรา 24 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ "(ง) บุคคลเมื่อทำหน้าที่หรือพยายามที่จะทำหน้าที่ตามกระบวนการตามกฎหมายให้กับบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการบังคับชำระหนี้ในทางศาล"

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) Minn. Stats. 332 ตามมาตรา 332.32 ข้อยกเว้นของ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ได้แก่ "(ก) ไม่รวมบุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้.....อันเนื่องมาจากคำสั่งของศาล....."

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 ".....ทั้งนี้ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ (4) บุคคลใดๆ เมื่อดำเนินการหรือพยายามดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายแก่ บุคคลอื่นเกี่ยวกับการบังคับชำระหนี้ใดๆ ตามคำพิพากษาของศาล"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(A) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมีบังคับใช้บุคคลใดๆ ในขณะที่ดำเนินการ หรือพยายามดำเนินการบังคับชำระหนี้ในทางศาลตามกระบวนการทางกฎหมายในกรณีที่เป็นหนี้อันเนื่องมาจากการฟ้องร้องในทางปกติเท่านั้น

(5) บุคคลผู้ให้คำปรึกษาทางด้านสินเชื่อให้แก่ผู้บริโภคโดยมิได้หวังผลกำไร

มาตรา 803 (6)(E) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึงองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรซึ่งได้ดำเนินการให้คำปรึกษาทางด้านสินเชื่อแก่ผู้บริโภคอย่างสุจริต และให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาผู้บริโภคโดยการจัดทำบัญชีหนี้สิน โดยผู้บริโภคจะนำเงินมาชำระหนี้และจัดสรรให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ของลูกหนี้ผู้บริโภคต่อไป

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93" ตามมาตรา 24 และรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งดำเนินการโดยสุจริตตามคำร้องขอของบริโภคในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการชำระบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินโดยผู้บริโภคนำเงินมาชำระหนี้และจัดสรรให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ของลูกหนี้ผู้บริโภคต่อไป"

เนื่องจากสภาองค์กรฯ พิจารณาเห็นควรให้องค์กรที่ซึ่งได้ดำเนินการให้คำปรึกษาทางด้านสินเชื่อแก่ผู้บริโภคโดยมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรได้รับการยกเว้นมิตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง FDCPA มักจะถูกร้องขอความช่วยเหลือจากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานะทางการเงิน หนี้สินของตน และได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีเพื่อวางแผนในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของผู้บริโภค แต่องค์กรดังกล่าวนั้นจะต้องดำเนินการครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวโดยสุจริต

(6) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้เนื่องจากเป็นผู้ดูแล หรือผู้รักษามลประโยชน์โดยสุจริต หรือเป็นคนกลางจัดการมลประโยชน์โดยสุจริตให้แก่บุคคลอื่น

มาตรา 803 (6) (F)(I) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง บุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าค้างชำระ หรือถึงกำหนดชำระ โดยได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ดูแล หรือผู้รักษามลประโยชน์โดยสุจริต หรือเป็นคนกลางจัดการมลประโยชน์โดยสุจริตให้แก่บุคคลอื่น

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "(จ) บุคคลซึ่งติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระหรือหนี้ที่อ้างว่าเป็นหนี้ที่ค้างชำระหรือถึงกำหนดชำระอื่นใดในขอบเขตการดำเนินการ (1) อันเนื่องมาจากข้อผูกพันที่ได้รับความไว้วางใจโดยสุจริต หรือสัญญาที่ได้รับดูแลทรัพย์สินโดยสุจริต"

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) "Minn. Stats. 332" ตามมาตรา 332.32 ข้อยกเว้นของ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ได้แก่ "(ก) ไม่รวมบุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้.....บริษัทที่ดำเนินการธุรกิจเกี่ยวกับการรักษาทรัพย์สินเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง....."

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 ".....ทั้งนี้ คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมกรณีดังต่อไปนี้ (7) บุคคลใดๆ ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หรือถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าค้างชำระหรือถึงกำหนดเวลาชำระอื่นใดที่มีอำนาจดำเนินการติดตามทวงหนี้ดังนี้ (ก) บุคคลที่มีความผูกพันตามที่ได้รับมอบหมายดูแลทรัพย์สินด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือตามที่สัญญาเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินที่ให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเก็บรักษาไว้"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(F)(I) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมิบังคับใช้กับกรณีบุคคลผู้เป็นคนกลางผู้ดูแล หรือรักษาผลประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น เช่น สัญญา Escrow Account

(7) บุคคลที่ได้โอนขายหนี้ของตน แต่ยังคงติดตามทวงหนี้ในนามของบุคคลอื่น

มาตรา 803 (6)(F)(ii) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง ".....บุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าค้างชำระ หรือถึงกำหนดชำระ โดยได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ดูแล หรือผู้รักษาผลประโยชน์โดยสุจริต หรือเป็นคนกลางจัดการผลประโยชน์โดยสุจริตให้แก่บุคคลอื่น"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 และมลรัฐนิวยอร์ก (New York) ตาม N.Y. ADC. LAW § 20-489 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "บุคคลซึ่งติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระหรือหนี้ที่ถูกอ้างว่าเป็นหนี้ที่ค้างชำระหรือถึงกำหนดชำระอื่นใดในขอบเขตการดำเนินการ.....อันเกี่ยวข้องกับหนี้ซึ่งบุคคลกล่าวเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(F)(ii) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมิบังคับใช้กับกรณีบุคคลใดในฐานะผู้โอน แม้ได้โอนขายหนี้ให้แก่บุคคลใดในฐานะผู้รับโอนแล้ว แต่หากลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องยังมีได้ดำเนินการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายใหม่ เจ้าหนี้เดิมในฐานะผู้โอนย่อมมีภาระที่จะต้องติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ให้แก่บุคคลใดผู้รับโอนหนี้ เช่น กรณีผู้ค้าปลีกได้โอนสิทธิเรียกร้องแห่งหนี้เกี่ยวกับการค้าปลีกดังกล่าวให้แก่ธนาคาร

(8) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้เมื่อในขณะที่ยังมิได้มีการผิณฑ์ชำระหนี้

มาตรา 803 (6)(F)(iii) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "บุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระเกี่ยวข้องกับหนี้ซึ่งบุคคลได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้เมื่อในขณะที่ยังมิได้มีการผิณฑ์ชำระหนี้"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 และมลรัฐนิวยอร์ก (New York) ตาม N.Y. ADC. LAW § 20-489 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "บุคคลซึ่งติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หนี้ที่ถึงกำหนดชำระหรือหนี้ที่ถูกอ้างว่าเป็นหนี้ที่ค้างชำระหรือถึงกำหนดชำระอื่นใดในขอบเขตการดำเนินการ.....เกี่ยวข้องกับหนี้ซึ่งบุคคลดำเนินการติดตามทวงหนี้ในขณะที่มิได้มีการผิณฑ์ชำระหนี้ "

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(F)(ii) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะมิบังคับใช้กับกรณีบุคคลใดเกี่ยวข้องกับหนี้ซึ่งมิได้มีการผิณฑ์ชำระหนี้ในขณะที่บุคคลติดตามทวงหนี้ติดตามทวงหนี้ เช่น กรณีบริษัทที่ดำเนินการประกอบธุรกิจการให้บริการเกี่ยวกับการจ้างงาน และบุคคลอื่นใดที่ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ เมื่อในขณะที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้ซึ่งหนี้ดังกล่าวยังมีได้มีการผิณฑ์ชำระหนี้

(9) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้อันเนื่องมาจากหลักประกันในธุรกรรมสินเชื่อทางการพาณิชย์

มาตรา 803 (6)(F)(iv) แห่ง FDCPA ได้บัญญัติว่า คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "บุคคลใดๆ ที่ติดตามทวงหนี้ หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระ หรือหนี้ที่อ้างว่าที่ค้างชำระ หรือที่ถึงกำหนดชำระเกี่ยวกับหนี้ที่บุคคลนั้นได้รับชำระหนี้มาในฐานะเป็นคู่สัญญาที่มีหลักประกันในธุรกรรมสินเชื่อทางการพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 และมลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 คำว่า "ผู้ติดตามทวงหนี้" ไม่รวมถึง "บุคคลซึ่ง

ติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระหรือหนี้ที่ถูกอ้างว่าเป็นหนี้ที่ค้างชำระหรือถึงกำหนดชำระอื่นใดในขอบเขตการดำเนินการ.....เกี่ยวกับหนี้ที่บุคคลนั้นได้รับชำระหนี้มาในฐานะเป็นคู่สัญญาที่มีหลักประกันในธุรกรรมสินเชื่อทางการพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้"

จากบทบัญญัติ มาตรา 803 (6)(F)(iv) แห่ง FDCPA และกฎหมายระดับมลรัฐแล้ว จะบังคับใช้กับกรณีบุคคลใดติดตามทวงหนี้หรือพยายามติดตามทวงหนี้เกี่ยวกับหนี้ที่บุคคลนั้นได้รับชำระหนี้มาในฐานะเป็นคู่สัญญาที่มีหลักประกันในธุรกรรมสินเชื่อทางการพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้เนื่องจากในบางกรณีหากผู้ให้กู้เป็นสินเชื่อทางการพาณิชย์มักจะทำให้จำนวนเงินที่ถึงกำหนดชำระหนี้เป็นหลักประกันสำหรับการกู้ยืมเงิน เมื่อภายหลังต่อมาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เจ้าหนี้ในฐานะเป็นเจ้าหนี้มีหลักประกันก็จะบังคับกับหลักประกันด้วยการเรียกเก็บจำนวนเงินที่ถึงกำหนดชำระดังกล่าว

3.2.2 ผู้บริโภค

มาตรา 803 (3) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ของ คำว่า "ผู้บริโภค" หมายความว่า บุคคลใดๆ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นหนี้ หรือถูกกล่าวอ้างว่าเป็นหนี้ที่ต้องชำระ"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 ตามมาตรา 24 คำว่า "ผู้บริโภค" หมายความว่า บุคคลใดๆ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นหนี้หรือถูกกล่าวอ้างว่าเป็นหนี้ที่ต้องชำระ"

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ตาม N.Y. ADC. LAW § 20-489 : NY Code - Section 20-489 คำว่า "ผู้บริโภค" หมายความว่า บุคคลธรรมดาบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีหนี้ หรือถูกกล่าวหาว่ามีหนี้ที่จะต้องชำระหนี้"

กรณี FTC ได้ให้ความเห็น กรณี Mr. Gary L. Goff⁷⁴ เห็นได้ชัดว่าในกรณีดังกล่าวนี้ เจ้าหนี้เป็นบริษัทให้บริการสาธารณูปโภคได้กล่าวหาว่าบุคคลฝ่ายที่สามที่ร่วมรับผิดชอบกับผู้ก่อหนี้ดั้งเดิมที่มีภาระหนี้ที่จำต้องชำระ หากผู้ก่อหนี้ดั้งเดิมไม่ชำระ แม้ว่าในความเป็นจริงบุคคลที่สามดังกล่าว นั้นจะค้างชำระหนี้ค่าสาธารณูปโภคต้องด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายของมลรัฐหรือไม่ หากเจ้าหนี้เชื่อว่ามีสิทธิและติดต่อให้ผู้ติดตามทวงหนี้ทวงหนี้ตามความเชื่อว่ามีสิทธิดังกล่าวนี้ ต่อมาผู้ติดตามทวงหนี้ อาจจะ

74

FTC Informal Staff Letter (December 13, 1993)

ต่างๆ อันมีวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ในการใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อบุคคลธรรมดา หรือเพื่อครอบครัว หรือเพื่อภายในครัวเรือน ไม่ว่าจะมีความพิพากษาของศาลลดจำนวนหนี้ดังกล่าวหรือไม่"

ตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามคำศัพท์ที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA กล่าวคือ

มลรัฐเนวาดา (Nevada) ตาม NRS 649.020 คำว่า "หนี้" หมายถึง หนี้ใดๆ ซึ่งต้องชำระด้วยเงินหรือการชำระด้วยสิ่งใดๆ เทียบเท่ากับเงินอันล่วงเลยกำหนดชำระหนี้

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ตาม M.G.L. 93 มาตรา 24 คำว่า "หนี้" หมายความว่า หนี้ใดๆ หรือหนี้ที่ถูกอ้างว่าเป็นของผู้บริโภคที่ต้องชำระคืนด้วยเงินซึ่งเกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ทรัพย์สิน การประกันภัย หรือบริการต่างๆ อันมีวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ในการใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อบุคคลธรรมดา หรือเพื่อครอบครัว หรือเพื่อภายในครัวเรือน ไม่ว่าจะมีความพิพากษาของศาลลดจำนวนหนี้ดังกล่าวหรือไม่

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) N.Y. ADC. LAW ตาม § 20-489 คำว่า "หนี้" หมายความว่า ภาระผูกพันใดๆ หรือภาระผูกพันที่ถูกกล่าวหาว่าภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ของผู้บริโภคในอันจะต้องจ่ายที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ทรัพย์สิน ประกันภัย หรือการบริการซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อบุคคลธรรมดา หรือเพื่อครอบครัว หรือเพื่อภายในครัวเรือน ไม่ว่าจะหนี้ดังกล่าวจะถูกปรับลดลงโดยคำพิพากษาของศาล หรือหนี้ หรือถูกกล่าวหาว่ามีหนี้จะต้องชำระหนี้ อันเกิดจากคำพิพากษาของศาล

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่ง FDCPA และบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับมลรัฐแล้วจะมุ่งคุ้มครองเฉพาะหนี้ที่เกี่ยวกับการบริโภคเท่านั้น มิได้คุ้มครองหนี้ทุกประเภท คดี Clark v. Retrieval Masters Credit Bureau, Inc.,⁷⁸ ซึ่งศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าโจทก์ผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นลูกหนี้ย่อมได้รับความคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย FDCPA แม้หากโจทก์ต่อสู้ปฏิเสธว่ามีได้เป็นหนี้ตามจำนวนที่จำเลยติดตามทวงถามดังกล่าวนั้น โดยสามารถพิจารณาลักษณะสำคัญของคำว่า "หนี้" ดังนี้

- (1) หนี้ที่ผู้บริโภคจะต้องชำระ คือ "หนี้เงิน"
- (2) เป็นหนี้ที่มาจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ที่เกี่ยวกับข้อตกลงและสัญญา (ไม่รวมถึงมูลหนี้ละเมิด หนี้ค่าทนายความ หนี้ภาษีอากร)

⁷⁸

185 F.R.D.247 (N.D.I11. 1999)

(3) เป็นหนี้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อใช้จ่ายเพื่อครอบครัว เพื่อภายในครัวเรือน อย่างใดอย่างหนึ่ง

หนี้จะถูกปรับลดโดยคำพิพากษาของศาล หรือหนี้ หรือถูกกล่าวหาว่ามีหนี้ที่จะต้องชำระหนี้ที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล

ตัวอย่างคดีของศาลที่มีคำวินิจฉัยว่าเป็นหนี้ที่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) ดังนี้ อาทิ

คดี *Romea V. Heiberger & Associates.*,⁷⁹ ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าจำนวนเงินค่าเช่าที่ค้างชำระเป็นหนี้ที่อยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมาย

คดี *Britton V. Weiss.*,⁸⁰ ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าใบแจ้งหนี้ค่าโทรศัพท์เป็นหนี้ที่อยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมาย

คดี *Hamilton V. United Healthcare of Louisiana, Inc.*,⁸¹ ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าสิทธิเรียกร้องอันเกิดจากผู้รับประกันภัยรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกัน ในเงินค่ารักษาพยาบาลที่ผู้รับประกันภัยได้จ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปนั้น

ตัวอย่างหนี้อื่นๆ หนี้ที่ถูกลดจำนวนหนี้ลงตามคำพิพากษา หนี้บัตรเครดิต หนี้เงินกู้ยืมเพื่อที่พักอาศัย เพื่อการศึกษา

ตามตัวอย่างประเภทของหนี้ที่ยกกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเพียงบางประเภทตามของหนี้ที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของคำว่าหนี้ แห่งบทบัญญัติของระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law)

อย่างไรก็ดี มิใช่หนี้ทุกประเภทที่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติของระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) ดังนี้ อาทิ

คดี *Shorts V. Palmer.*,⁸² ศาลได้วินิจฉัยว่าการที่คู่ความมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (Statutory Damages) อันเนื่องมาจากคดีความอาญาลักทรัพย์ในห้างร้าน มิได้รับความคุ้มครองกฎหมาย

⁷⁹ 163 F3D 111 (2d Cir. 1998)

⁸⁰ 1989 WL 148663 (N.D.N.Y. Dec.8, 1989)

⁸¹ 310 F.3d 385 (5th Cir.2002)

⁸² 155 F.R.D. 172 (S.D. Ohio 1994)

คดี Staub V. Harris,⁸³ ศาลได้วินิจฉัยว่าหนี้ภาษีอากรมีใช้หนี้เงินที่ต้องชำระเพื่อการบริโภคอันได้มาเพื่อสินค้าและบริการ จึงมิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

คดี Cook V. Harick,⁸⁴ ศาลได้วินิจฉัยว่าหนี้ค่าทนายความที่ศาลสั่งในคดีฟ้องขับไล่ เนื่องจากเป็นหนี้อันเนื่องมาจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หนี้ค่าทนายความจึงมีใช้หนี้ที่ตกอยู่ภายใต้ความคุ้มครองตามกฎหมาย

ตามตัวอย่างประเภทของหนี้ที่ยกกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเพียงบางประเภทตามของหนี้ที่มีได้ตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของคำว่าหนี้ แห่งบทบัญญัติของระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) จึงต้องจำต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

อย่างไรก็ดี ตามบทบัญญัติแห่งคุ้มครองประเภทของหนี้ของผู้บริโภคและผู้บริโภคเท่านั้น มิใช่หนี้ทุกประเภทที่จะตกอยู่ภายในบังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น

3.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

3.3.1 หน่วยงานในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

3.3.1.1 ระดับสหพันธรัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่ง FDCPA คือ "คณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐ"⁸⁵ (Federal Trade Commission หรือ FTC) การปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็นและให้คำปรึกษาในรูปแบบอย่างเป็นทางการ อาทิ การให้การแสดงความคิดเห็นและให้คำปรึกษาถึงการตีความข้อเท็จจริงว่าตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง FDCPA หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับมลรัฐ หรือกับกฎหมายระดับมลรัฐมีความขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่ง FDCPA หรือไม่ และรวมทั้งดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนจากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคเกี่ยวกับการกระทำติดตามทวงหนี้ของบุคคลผู้ติดตามทวงหนี้อันไม่เป็นธรรมเพื่อกำหนดค่าเสียหายเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ว่าแก่ลูกหนี้ผู้บริโภค หรือบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้อันไม่เป็นธรรม ตลอดจนวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและทบทวนบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหาในความเป็นจริงได้หรือไม่

⁸³ 626.F.2d 275 (3d Cir 1980)

⁸⁴ 278 F.Supp. 2d 1202 (D. Colo 2003)

⁸⁵ FDCPA § 803 (1)

3.3.1.2 ระดับมลรัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับ บทบัญญัติของแต่ละมลรัฐ นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่บทบัญญัติของแต่ละมลรัฐกำหนด ซึ่งแตกต่างตามของแต่ละมลรัฐซึ่งได้กำหนดโดยพิจารณาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการ ติดตามทวงหนี้ นั่นเอง ซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะขอยกตัวอย่างของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเพียง บางมลรัฐซึ่งจะได้ศึกษาในหัวข้อต่อไป

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับสหพันธรัฐมิได้บัญญัติเกี่ยวกับมาตรการ ควบคุมและกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ กฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) จึงอาศัยบทบัญญัติมาตรา 816⁸⁶ แห่ง FDCPA ในการกำหนดมาตรการควบคุมและผู้ติดตามทวงหนี้ เพื่อสามารถตรวจสอบการ ดำเนินงาน และสามารถลงโทษผู้ติดตามทวงหนี้ ที่ดำเนินการติดตามทวงหนี้โดยมิได้รับอนุญาต มิได้จด ทะเบียน มิได้วางหลักประกัน หรือลวงสิทธิของลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคซึ่งเป็นลูกหนี้ โดยถือว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายกำหนดในแต่ละรัฐนั้นมิได้ถือว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่ง FDCPA สามารถ พิจารณาตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ดังนี้

3.3.2 ห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ เว้นแต่จะได้รับ ใบอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ห้ามบุคคลใดในรัฐเกี่ยวข้องกับ การประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้, การเรียกร้องติดตาม หรือรับชำระหนี้ หรือประกาศเรียกร้อง หรือตีพิมพ์ ประกาศเรียกร้องติดตาม หรือรับชำระหนี้ เพื่อบุคคลอื่นเกี่ยวกับหนี้ ใบแจ้งหนี้ หรือหนี้สินอื่นใดไม่ว่าโดย ทางตรงหรือโดยทางอ้อม หากผู้ติดตามทวงหนี้มิได้รับใบอนุญาตเพื่อดำเนินการติดตามทวงหนี้จาก คณะกรรมการ⁸⁷

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายจะระบุไว้เป็น อย่างอื่น ห้ามบุคคลใดที่จะดำเนินการติดตามทวงหนี้ หรือเกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้ให้แก่บุคคลอื่น ภายในรัฐนี้ หากไม่ได้มีการขออนุญาต หรือได้รับใบอนุญาตก่อน บุคคลใดกระทำการในฐานะผู้ติดตาม ทวงหนี้ต้องดำเนินการจดทะเบียนกับคณะกรรมการ ผู้ติดตามหนี้ที่ได้รับการจดทะเบียนอาจจะใช้ชื่อที่ได้ ตั้งขึ้นมาอีกชื่อหนึ่งสำหรับเพื่อเป็นชื่อที่ได้รับการจดทะเบียนและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ⁸⁸

⁸⁶ FDCPA § 816

⁸⁷ M.G.L. 93 section 24 (A)

⁸⁸ Minn. Stats. 332

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) บุคคลใดๆ กระทำการในฐานะเป็นหน่วยงานติดตามทวงหนี้ โดยมีได้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในส่วนนี้ และมีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎหรือระเบียบที่บังคับใช้อื่นๆ ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย⁸⁹

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับมลรัฐที่ยกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าหน่วยงานติดตามทวงหนี้ไม่อาจดำเนินการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้ใดๆ ได้ หากมิได้รับใบอนุญาต และ/หรือการจดทะเบียน และ/หรือการวางหลักประกันจากคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายในแต่ละมลรัฐกำหนด เนื่องจากสภาพที่ปรึกษาของแต่ละมลรัฐเห็นสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวข้องกับผู้บริโภคในการปฏิบัติงานติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้แต่ผู้เดียวในการติดตามทวงหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ผู้ว่าจ้างของตน แม้ว่าผู้ติดตามทวงหนี้โดยส่วนมากจะดำเนินการติดตามทวงหนี้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือจริยธรรมในการติดต่อเพื่อติดตามทวงหนี้ แต่ก็มีผู้ติดตามทวงหนี้เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ติดตามทวงหนี้ด้วยความไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือด้วยกลวิธีในการติดตามทวงหนี้โดยไม่ถูกต้องเหมาะสม อาทิเช่น การข่มขู่ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือติดต่อลูกหนี้ในยามวิกาล การติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการดังกล่าวเหล่านั้นย่อมขัดต่อมโนธรรมสำนึกของบุคคลธรรมดาทั่วไป เนื่องจากลักษณะที่แพร่หลายได้อย่างรวดเร็วของข้อมูลที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน ธุรกิจของหน่วยงานติดตามทวงหนี้ดังกล่าวนี้ ผู้บริโภคที่อยู่ในฐานะกลุ่มเสี่ยงพบว่าเมื่อต้องติดต่อกับหน่วยงานติดตามทวงหนี้เหล่านี้ สภาพที่ปรึกษาจึงมีหน้าที่เพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนทางการเงินของประชากรของเมืองนี้จากหน่วยงานติดตามทวงหนี้ที่ดำเนินการอันละเมิดสิทธิของประชากรเหล่านี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ภายในแต่ละมลรัฐจะต้องได้รับใบอนุญาต

ข้อยกเว้น กรณีผู้ติดตามทวงหนี้สามารถดำเนินการติดตามทวงหนี้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) บทบัญญัติแห่งมาตรานี้จะไม่นำไปใช้บังคับกับธนาคาร สมาคมธนาคารแห่งชาติ, ธนาคารเงินฝากของรัฐบาลกลาง, สมาคมสินเชื่อและเงินฝากของรัฐบาลกลาง, สหภาพเครดิตของรัฐบาลกลาง หรือธนาคารอื่นใด, บริษัทจัดการทรัพย์สิน, ธนาคารออมทรัพย์, สมาคมสินเชื่อและเงินฝาก หรือสหภาพเครดิตที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของรัฐต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา หรือบริษัทย่อยตามที่ได้กล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ดี ข้อยกเว้นดังกล่าวไม่รวมถึงบริษัทย่อย หรือบริษัทในเครือตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการของนิติบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีหรือที่บริษัทอื่นถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่

⁸⁹ N.Y. ADC. LAW § 20-490

ซึ่งถูกก่อตั้งตามกฎหมายของรัฐต่างๆ หรือของรัฐบาลกลาง คณะกรรมการอาจบังคับ แก้ไข หรือยกเลิก บรรดากฎและระเบียบ เพื่อที่ช่วยในการบริหารงานและบังคับใช้ให้เป็นไปทบทบัญญัติแห่งกฎหมาย⁹⁰

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) ไม่รวมถึงธนาคารเมื่อติดตามทวงหนี้ของ ธนาคารจากลูกหนี้ซึ่งเป็นผลขาดทุนอันเกิดขึ้นเนื่องมาจากหนี้ที่ไม่สามารถติดตามทวงได้ บริษัทที่ ดำเนินการธุรกิจเกี่ยวกับการรักษาทรัพย์สินเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำตามคำสั่งของศาล ทนายความ บริษัทจัดการสินทรัพย์ บริษัทประกันภัย สหภาพ สินเชื่อ สมาคมธนาคารออมทรัพย์ บริษัทให้สินเชื่อและเงินทุน หากไม่ได้เกี่ยวข้องกับการบังคับหรือการ ดำเนินการสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันซึ่งได้ชื่อจากบุคคล หรือบริษัท หรือสมาคมใด ๆ เมื่อมีการไล่เบียดจาก ผู้ขายสำหรับหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน เมื่อหนี้ดังกล่าวเรียกเก็บไม่ได้

ทั้งนี้ไม่รวมถึง สมาคมการค้าซึ่งดำเนินการให้บริการที่ได้รับอนุญาต แต่สมาคม การค้าซึ่งดำเนินการให้บริการดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ ที่ต้องห้ามสำหรับผู้ติดตามทวง หนี้⁹¹

การที่ทบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้บัญญัติยกเว้นให้หน่วยงานบางประเภท แม้ หน่วยงานบางประเภทดังกล่าวนั้นมีการดำเนินการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ผู้บริโภค เนื่องจากหน่วยงาน ข้างต้นดังกล่าวมิได้มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระหรือหนี้ที่ถึงกำหนด ชำระดังเช่นผู้ติดตามทวงหนี้ที่ประกอบธุรกิจ และไม่อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง FDPCA และบทบัญญัติ แห่งกฎหมายระดับมลรัฐแต่อย่างใด

3.3.3 มาตรการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้

3.3.3.1 การขอใบอนุญาต

(1) คำขอใบอนุญาต

(ก) แบบคำขอใบอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คำขอรับใบอนุญาตจะต้องกระทำเป็น ลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วยข้อมูลตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมถึงการอธิบายลักษณะการดำเนิน กิจการดังเช่นในรายละเอียด และระยะเวลาการดำเนินการของผู้ขอใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติมใน

⁹⁰ M.G.L. 93 section 24 (A)

⁹¹ Minn. Stats. 332 section 333.32

กรณีที่คุณคณะกรรมการอาจร้องขอ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะดำเนินธุรกิจมากกว่าสถานประกอบธุรกิจหนึ่งแห่ง ผู้ขอใบอนุญาตจำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตในสถานประกอบธุรกิจแต่ละแห่งเพื่อดำเนินธุรกิจ⁹²

ใบอนุญาตแต่ละใบจะต้องระบุไว้โดยแจ้งชัดซึ่งชื่อของผู้รับใบอนุญาตและเมืองหรือชุมชนพร้อมด้วยชื่อของถนนและหมายเลขถนน สถานประกอบธุรกิจเพื่อดำเนินธุรกิจ

มลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA) การออกใบอนุญาตหรือการต่ออายุใบอนุญาต ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับอนุญาตจะต้องระบุชื่อ และที่อยู่ของสถานประกอบการธุรกิจของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตอย่างชัดเจน และจะต้องระบุที่เห็นได้อย่างชัดเจนซึ่งตำแหน่งของสถานประกอบที่ดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตซึ่งต้องการที่จะดำเนินการประกอบธุรกิจมากกว่าหนึ่งสถานที่จะต้องทำการจัดหาใบอนุญาตการดำเนินการประกอบธุรกิจสำหรับแต่ละสถานที่ที่ดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้⁹³

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) บุคคลแต่ละคนที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตขอผู้ติดตามทวงหนี้ หรือต่ออายุใบอนุญาตของผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องยื่นคำขอตามแบบฟอร์มและรายละเอียดตามที่คณะกรรมการอาจกำหนด ทั้งนี้คณะกรรมการอาจจะร้องขอข้อมูล ชื่อ และที่อยู่ของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตมิได้มีถิ่นที่อยู่ภายในรัฐจะต้องให้ชื่อ และที่อยู่ของตัวแทนที่ได้รับการจดทะเบียนภายในรัฐ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าดำเนินการในฐานะเป็นตัวแทนเมื่อกระทำตามกระบวนการ หรือการประกาศอื่นใด⁹⁴

อย่างไรก็ดีธุรกิจจะต้องดำเนินการในชื่อของบุคคลผู้ได้รับอนุญาตตามที่ปรากฏในใบอนุญาตในทุกครั้ง ใบอนุญาตไม่อาจโอนหรือมอบหมายสิทธิให้แก่กันได้ การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาตจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน คำขอสำหรับการย้ายสถานประกอบการใหม่จะต้องเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยการแสดงเหตุผลประกอบการร้องขอ พร้อมด้วยค่าธรรมเนียมการสอบสวนการย้ายสถานประกอบการใหม่จะถูกกำหนดการเป็นรายปีตามที่คณะกรรมการฝ่ายบริหารกำหนด

⁹² M.G.L. 93 section 24 B

⁹³ Minn. Stats. 332 section 333.32

⁹⁴ N.Y. ADC. LAW § 20-492

(ข) กำหนดระยะเวลาของใบอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ใบอนุญาตมีกำหนดระยะเวลา 1 ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด⁹⁵

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) การออกใบอนุญาตหรือการต่ออายุใบอนุญาต หรือการได้รับการจดทะเบียนจากคณะกรรมการ จะสิ้นสุดระยะเวลาในวันที่ 30 มิถุนายน⁹⁶

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ใบอนุญาตทั้งหมดที่ออกตามความบัพญญัติแห่งกฎหมายในส่วนนี้มีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 2 ปี เว้นแต่ใบอนุญาตดังกล่าวจะถูกเพิกถอน หรือถูกระงับชั่วคราว คณะกรรมการออกระเบียบเพื่อกำหนดวันที่ระยะเวลาตามใบอนุญาตนั้นสิ้นสุดลง⁹⁷

(ค) ค่าธรรมเนียม

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts)

ค่าธรรมเนียมสำหรับการขอใบอนุญาตของหน่วยงานติดตามทวงหนี้แต่ละหน่วยงานเป็นจำนวนเงิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกา และการขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นจำนวนเงิน 400 เหรียญสหรัฐอเมริกา ค่าธรรมเนียมสำหรับการจดทะเบียนและการขอต่ออายุการจดทะเบียนของหน่วยงานติดตามทวงหนี้แต่ละหน่วยงานเป็นจำนวนเงิน 10 เหรียญสหรัฐอเมริกา⁹⁸

ค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตจะถูกกำหนดการเป็นรายปีตามที่คณะกรรมการฝ่ายบริหารกำหนด หน่วยงานติดตามทวงหนี้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งต้องการที่จะดำเนินการประกอบธุรกิจมากกว่าหนึ่งสถานที่ที่จะต้องทำการจัดหาใบอนุญาตการดำเนินการประกอบธุรกิจสำหรับแต่ละสถานที่ที่ดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) ค่าธรรมเนียมสำหรับการขอใบอนุญาตของหน่วยงานติดตามทวงหนี้แต่ละหน่วยงานเป็นจำนวนเงิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกา และการขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นจำนวนเงิน 400 เหรียญสหรัฐอเมริกา ค่าธรรมเนียมสำหรับการจดทะเบียนและการขอต่อ

---

⁹⁵ M.G.L. 93 section 24

⁹⁶ Minn. Stats. 332 section 333.32

⁹⁷ N.Y. ADC. LAW § 20-491

⁹⁸ M.G.L. 93 section 24

อายุการจดทะเบียนของหน่วยงานติดตามทวงหนี้แต่ละหน่วยงานเป็นจำนวนเงิน 10 เหรียญสหรัฐอเมริกา⁹⁹

มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ค่าธรรมเนียมรายปีของใบอนุญาต หรือการต่ออายุใบอนุญาต เป็นจำนวน 75 เหรียญสหรัฐอเมริกา¹⁰⁰

(ง) หลักเกณฑ์ในการอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต หรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต โดยการพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้ กล่าวคือ ความรับผิดชอบทางการเงิน, ความประพฤติ, ชื่อเสียง, ความซื่อสัตย์ และศีลธรรมอันดีของผู้ขอใบอนุญาตและของบรรดาผู้เป็นเจ้าของ, ผู้เป็นหุ้นส่วน, สมาชิกดังกล่าวในกรณีผู้ขอใบอนุญาตเป็นหุ้นส่วนหรือสมาคม หรือของเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการในกรณีผู้ขออนุญาตเป็นบริษัท เนื่องจากปัจจัยเช่นว่านั้นเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชน อีกทั้งเป็นการประกันความเชื่อมั่นว่าธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตจะดำเนินการตามกฎหมายด้วยความสุจริตและเป็นธรรม

มลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA) คณะกรรมการจะต้องดำเนินการพิจารณาแต่ละคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตโดยทันที และอย่างช้าที่สุดไม่เกิน 45 วัน นับจากวันที่ได้รับคำขอ

อย่างไรก็ดี เมื่อผู้ยื่นคำขอได้ยื่นคำขอใบอนุญาตที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดทั้งหมดสำหรับผู้ขอใบอนุญาต คณะกรรมการอาจจะออกใบอนุญาตชั่วคราวให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาตชั่วคราวนี้จะมีผลจนกว่าคณะกรรมการจะออกใบอนุญาตถาวร

หากคำขออนุญาตถูกต้องตามรูปแบบและมีสาระสำคัญ และผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติเป็นไปตามกฎหมายกำหนด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งออกตามความที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการจะต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตโดยทันที

(จ) กรณีคณะกรรมการไม่ออกใบอนุญาต

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) หากคณะกรรมการไม่เชื่อมั่นอย่างมากถึงความรับผิดชอบทางการเงิน, ความประพฤติ, ชื่อเสียง, ความซื่อสัตย์และศีลธรรมอันดีของผู้ขอ

⁹⁹ Minn. Stats. 332 section 333.32

¹⁰⁰ N.Y. ADC. LAW § 20-491

ใบอนุญาตและของบรรดาผู้เป็นเจ้าของ, ผู้เป็นหุ้นส่วน, หรือสมาชิกในกรณีผู้ขอใบอนุญาตเป็นหุ้นส่วนหรือสมาคม หรือของเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการและหัวหน้าพนักงานในกรณีผู้ขอใบอนุญาตเป็นบริษัท

ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องแจ้งถึงการปฏิเสธแก่ผู้ขอใบอนุญาต

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการอาจปฏิเสธคำขอใบอนุญาตโดยทันที หากปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาตแสดงฐานะทางการเงินที่เป็นเท็จในข้อสาระสำคัญในการรับคำขออนุญาต หรือหากพนักงานกรรมการ หรือสมาชิกของผู้ขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจถูกตัดสินว่ามีความผิด หรือรอการลงโทษในการกระทำความผิดทางอาญา กระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงหรือการหลอกลวงซึ่งการกระทำมีนัยยะสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติ การทำหน้าที่ หน้าที่ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้ภายในระยะเวลา 10 ปี ก่อนมีการยื่นคำขออนุญาต หรือผู้ขอใบอนุญาตฝ่าฝืนบทบัญญัติในส่วนนี้ หรือระเบียบใดๆ ที่ออกตามความบทบัญญัติในส่วนนี้ กฎระเบียบใดๆ ที่กำหนดในทำนองเดียวกันในเขตอำนาจศาลอื่น หรือกฎหมายอื่นใดที่ใช้บังคับกับการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้ที่ได้ขอไปรับอนุญาต

มลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA) หากคำขอรับใบอนุญาตไม่ถูกต้องตามรูปแบบ หรือมีสาระสำคัญอย่างเพียงพอ คณะกรรมการจะต้องปฏิเสธคำขอ และแจ้งผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตทราบถึงลักษณะของการไม่ถูกต้องดังกล่าว

หากคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าคำขอใบอนุญาตไม่มีคุณสมบัติเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการจะปฏิเสธคำขอรับใบอนุญาต และจะต้องมีหนังสือแจ้งแก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษรถึงการปฏิเสธและเหตุแห่งการปฏิเสธ

ทั้งนี้ การปฏิเสธคำขอรับใบอนุญาตย่อมไม่ทำให้เสื่อมสิทธิต่อการยื่นคำขอรับใบอนุญาตในครั้งใหม่

(จ) กรณีได้รับยกเว้นจากการขอรับใบอนุญาต

มลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA) หน่วยงานติดตามทวงหนี้จะได้รับการยกเว้นจากการขอใบอนุญาต และการจดทะเบียนตามข้อกำหนดของกฎหมาย¹⁰¹ หากได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้งหมดดัง ต่อไปนี้

(1) ผู้ติดตามทวงหนี้ที่มีสถานประกอบการในการดำเนินการติดตามทวงหนี้ตั้งอยู่ในอีกรัฐหนึ่งซึ่งมีลักษณะควบคุมและข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ติดตามทวงหนี้

¹⁰¹ Minn. Stats. 332 section 332.3351

ผู้ติดตามทวงหนี้เช่นว่านี้ไม่จำเป็นต้องรับได้รับใบอนุญาตในการติดตามทวงหนี้จากคณะกรรมการของรัฐมินเนโซต้า

(2) การดำเนินงานของผู้ติดตามทวงหนี้ในรัฐนี้จะถูกจำกัดมิให้มีการติดตามทวงหนี้จากผู้บริโภคมีถิ่นที่อยู่ในรัฐนี้ และ

(3) การดำเนินงานติดตามทวงหนี้ในรัฐมินเนโซต้าได้กระทำโดยวิธีการสื่อสารโทรคมนาคมระหว่างรัฐ รวมทั้งโดยวิธีทางโทรศัพท์ จดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรภาพ

3.3.3.2 การจดทะเบียน

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับอนุญาตจะต้องจดทะเบียนกับรัฐ ในฐานะเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งดำเนินการติดตามทวงหนี้

ผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนการติดตามทวงหนี้ตามแบบฟอร์มหรือแบบฟอร์มทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการยื่นคำขอจดทะเบียนดังกล่าว ผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องตรวจสอบว่าคำขอจดทะเบียนเป็นไปตามข้อกำหนดตามที่กฎหมายกำหนดไว้

เมื่อผู้ติดตามทวงหนี้ได้ยื่นแบบฟอร์มการขอจดทะเบียนแก่หน่วยงานของรัฐที่รับจดทะเบียน ผู้ติดตามทวงหนี้อาจจะเริ่มดำเนินการติดตามทวงหนี้ และอาจจะดำเนินการ ติดตามทวงหนี้ดังกล่าวไปจนกว่าคณะกรรมการจะแจ้งแก่ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตว่าขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้ติดตามหนี้

3.3.3.3 การวางหลักประกัน

(ก) จำนวนหลักประกันในการวางหลักประกัน

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องวางหลักประกันเป็นจำนวนเงิน 25,000 เหรียญสหรัฐต่อเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐ โดยหลักประกันจะต้อง มีระยะเวลาในการคุ้มครองโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา การวางหลักประกันจำต้องดำเนินการในรูปแบบ และจะต้องประกอบด้วยบทบัญญัติและเงื่อนไขเพิ่มเติมตามที่เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐด้วยการแนะนำและเห็นชอบจากผู้ว่าการรัฐและสภาแห่งรัฐพิจารณาเห็นสมควรและจำเป็น¹⁰²

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) คณะกรรมการจะต้องให้ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตวางหลักประกัน และคงไว้ให้มีผลบังคับซึ่งหลักประกันตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด และ

¹⁰²

M.G.L. 93 section 25

หลักประกันที่นำมาวางจะต้องได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการ จำนวนหนึ่งอย่างน้อยที่สุด 50,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา และในจำนวนที่เพิ่มขึ้นอีก 5,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา สำหรับแต่ละจำนวนเงิน 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา ที่ผู้ติดตามทวงหนี้ได้รับจากลูกหนี้ที่มีถิ่นที่อยู่ในรัฐมิเนสโซต้าในช่วงเวลา ระหว่างปีปฏิทินก่อน ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าค่าตอบแทนที่ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับจากการติดตามทวงหนี้ในช่วงเวลา ระหว่างปีปฏิทินก่อน ทั้งนี้ จำนวนรวมทั้งหมดในการวางหลักประกันจะต้องไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา¹⁰³

(ข) รูปแบบเกี่ยวกับการวางหลักประกัน

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) การวางหลักประกันจะต้องดำเนินการวางหลักประกันโดยบุคคล หุ่นส่วน สมาคม หรือบริษัทดังกล่าวในฐานะเป็นลูกหนี้ขั้นต้น พร้อมทั้งการค้ำประกันของบริษัทในฐานะเป็นผู้ค้ำประกัน หรืออาจจะดำเนินการวางเงินสดแทนการค้ำประกันของบริษัท

การวางหลักประกันจะไม่ถูกยอมรับ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐจะได้ตรวจสอบหลักประกันดังกล่าวและอนุญาตให้หลักประกันดังกล่าวสามารถถูกนำมาวางได้ และเมื่อเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐอนุญาต เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐจะต้องแจ้งไปยังสำนักงานผู้วางหลักประกัน¹⁰⁴

เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐจะต้องรักษาซึ่งรายงานเพื่อเปิดเผยให้สาธารณชนตรวจสอบซึ่งการวางหลักประกันที่ยื่นต่อเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐภายใต้บทบัญญัติ มาตรา ก่อน ไม่ว่าจะ เป็นชื่อ สถานที่อยู่อาศัย และสถานประกอบการของลูกหนี้ขั้นต้น บริษัทผู้ให้หลักประกัน และชื่อสถานประกอบการก่อนที่หลักประกันจะถูกนำไปใช้หรือได้รับการยอมรับจากเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐ¹⁰⁵

มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) ผู้ติดตามทวงหนี้อาจจะวางเงินสดเป็นประกัน เมื่อเงินสดที่วางแทนหลักประกันได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการตามจำนวนตามลักษณะที่ คณะกรรมการกำหนดและอนุญาตแทนการวางหลักประกัน

(ค) การยกเลิกการวางหลักประกัน

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) การวางหลักประกันอาจจะถูกยกเลิกในเวลาใดๆ ได้ โดยทำเป็นหนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตามที่อยู่ที่ลูกหนี้

¹⁰³ Minn. Stats. 332 section 332.34

¹⁰⁴ M.G.L. 93 section 26

¹⁰⁵ M.G.L. 93 section 27

ชั้นต้น บริษัทผู้ให้หลักประกัน หรือเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐ หนังสือบอกกล่าวไม่ที่แจ้งการยกเลิก จะมีผลเป็นการยกเลิกต้องไม่ช้ากว่า 30 วันจากวันที่ส่งไปรษณีย์หนังสือบอกกล่าวดังกล่าว

3.3.4 อำนาจของหน่วยงานของรัฐในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ติดตาม ทวงหนี้

(ก) อำนาจของคณะกรรมการในการสอบสวนบันทึกการดำเนินธุรกิจ บันทึกการสอบสวน

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการอาจสอบสวนบันทึกการ
ดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้¹⁰⁶

การสอบสวนบันทึกการดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าว คณะกรรมการมีอิสระในการเข้าถึงบันทึกของบรรดาสมุด หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องใดๆ ของผู้ติดตามทวงหนี้ ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนดังกล่าว ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนจะต้องจัดเก็บ และใช้บันทึกการดำเนินการธุรกิจไม่ว่าในรูปแบบและในสถานที่ใดๆ ที่ คณะกรรมการกำหนดตามระเบียบ ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการจะสามารถตรวจสอบว่าผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนได้ดำเนินการสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ และ บรรดาข้อบังคับกฎเกณฑ์ ซึ่งคณะกรรมการประกาศบังคับใช้ต่อไป และบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับการดำเนินธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบทนี้

คณะกรรมการจะต้องจัดเก็บบันทึกการสอบสวนของผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนในแต่ละครั้ง ตลอดจนการกล่าวอ้างเกี่ยวกับบันทึกการสอบสวนทั้งหมด และรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการ รวมทั้งเอกสารใดๆ ที่ได้มาหรือการตอบคำถามเพื่อการ รายงานผลการดำเนินการติดตามทวงหนี้ และสำเนาใดๆ ของเอกสารดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ

ทั้งนี้ บันทึก หรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวกับการสอบสวนจะต้องเก็บเป็นความลับและ จะต้องไม่ทำการเผยแพร่ ตลอดจนจะต้องไม่ได้รับการเปิดเผยในศาลและเปิดเผยต่อสาธารณชน

สำหรับความมุ่งหมายของบทบัญญัติแห่งกฎหมายในส่วนนี้ บันทึกเกี่ยวกับการสอบสวนทั้งหมด และรายงานการสอบสวนให้ความหมายรวมถึงบันทึกเกี่ยวกับบันทึกการสอบสวนและ รายงานการสอบสวนโดยหน่วยงานการกำกับดูแลทางการเงินของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา หรือของรัฐอื่น

¹⁰⁶

M.G.L. 93 section 24 (D)

ใด และของรัฐบาลต่างประเทศซึ่งได้รับเอกสิทธิ์จากหน่วยงานราชการหรือรัฐบาลต่างประเทศซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการ การดำเนินการก่อนชั้นศาล ศาลอาจจะออกคำสั่งคุ้มครองภายในพฤติการณ์แวดล้อมอันเหมาะสมเพื่อป้องกันความลับของบันทึกและสิ่งว่าบันทึกที่ยื่นต่อศาลหรือที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความของศาลจะไม่ถูกเปิดเผย และสิ่งว่าส่วนใดของการพิจารณาความซึ่งบันทึกการตรวจสอบจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน บรรดาสำเนาของรายงานการตรวจสอบต้องถูกจัดหาให้แก่ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนเพื่อการใช้ประโยชน์จากสำเนาดังกล่าวเท่านั้น และต้องไม่ถูกแสดงกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานอื่นใด หากมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการก่อน คณะกรรมการอาจจะให้ข้อมูล รายงานต่างๆ และถ้อยคำใดๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับใบอนุญาตภายใต้การกำกับดูแล แก่บรรดาหน่วยงานกำกับดูแลของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา หรือของรัฐอื่นๆ หรือของประเทศ และหน่วยงานซึ่งบังคับใช้กฎหมาย หากคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) การสอบสวนบันทึกของผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือได้รับการจดทะเบียน¹⁰⁷ เมื่อมีเหตุอันควร คณะกรรมการอาจดำเนินการสอบสวนบันทึกของผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือได้รับการจดทะเบียน และคณะกรรมการอาจสอบสวนได้อย่างเป็นอิสระซึ่งหนังสือ หรือบันทึกของผู้ติดตามทวงหนี้ ซึ่งได้รับใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนดังกล่าว ในขอบเขตตามความจำเป็นการสอบสวนในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎของฝ่ายปกครองหรือไม่

(2) ผู้ติดตามทวงหนี้คงไว้ซึ่งสถานะทางการเงินเพียงพอที่จะมีคุณสมบัติในการได้รับใบอนุญาตหรือได้รับการจดทะเบียนของการยื่นคำขอในครั้งแรก หรือคงไว้การจดทะเบียน หรือไม่

(3) การสอบสวนประการอื่นๆ คณะกรรมการอาจจะสืบสวนทั้งภายในหรือภายนอกรัฐนี้เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อตรวจสอบว่าบุคคลใดฝ่าฝืนบทบัญญัติใดๆ ของ FDCP, กฎหมายมหาชน, กฎหมายระเบียบหรือคำสั่งใดๆ ที่ออกตามความบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้หรือไม่ เพื่อที่จะตรวจสอบว่าเห็นสมควรมีการออก การต่ออายุ หรือการเพิกถอนซึ่งใบอนุญาต หรือได้รับการจดทะเบียนหรือไม่

คณะกรรมการอาจจะเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการฝ่าฝืนบทบัญญัติของออกตามความบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าว เพื่อให้การบังคับใช้บทบัญญัติของออกตามความบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ได้อย่าง ได้

¹⁰⁷ Minn. Stats. 332 section 332.40

อย่างมีประสิทธิภาพเป็นตัวอย่างว่าผู้ติดตามทวงหนี้กรณีใดๆ ที่มีได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(ข) อำนาจกำหนดการยื่นรายงานประจำปี หรือตามกำหนดเวลา

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับการจดทะเบียนยื่นรายงานในบางครั้งเป็นประจำทุกปีหรือตามกำหนดเวลาแก่คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลตามที่คณะกรรมการกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและการจัดการที่ดำเนินการโดยผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับการจดทะเบียนในรัฐ¹⁰⁸

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็น คณะกรรมการอาจจะร้องขอให้ผู้ติดตามทวงหนี้แสดงรายการฐานะทางการเงิน และหนังสือรับรองของผู้ติดตามทวงหนี้¹⁰⁹ คณะกรรมการอาจจะสืบสวน หรือมีมูลเหตุให้กระทำการสืบสวนที่เป็นอิสระเกี่ยวกับชื่อเสียง ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามารถ มูลค่าสินทรัพย์สุทธิของผู้ยื่นคำขออนุญาต โดยค่าใช้จ่ายของผู้ติดตามทวงหนี้สำหรับการสืบสวนเบื้องต้นดังกล่าวไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐอเมริกา การสืบสวนอาจจะครอบคลุมการจ้างบุคคลากรในการบริหารจัดการทั้งหมด หรือที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดตามทวงหนี้

ในการสืบสวนดังกล่าวนี้ คณะกรรมการอาจจะเรียกร้องให้ผู้ติดตามทวงหนี้วางเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเพียงพอ

(ค) อำนาจการเรียกบันทึกหรือเอกสาร เรียกบุคคลใดๆ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนพยานหลักฐาน

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการหรือผู้ช่วยอื่นของคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งอาจจะเรียกผู้ติดตามทวงหนี้ หรือตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้ติดตามทวงหนี้ หรือพยานอื่นตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็น และดำเนินการตรวจสอบบุคคลเหล่านั้นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจต่างๆ อาจจะนำบรรดาบันทึกและเอกสารมาสืบ และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจจะจัดให้มีการสาบานตน บุคคลใดก็ตาม¹¹⁰

มลรัฐมินเนโซต้า (MINNESOTA) คณะกรรมการ หรือบุคคลใดๆ ที่ถูกแต่งตั้งจากคณะกรรมการอาจดำเนินการจัดให้มีการสาบานตนและการปฏิญาณตน หมายถึงผู้ติดตามทวงหนี้ และบังคับให้นำพยานหลักฐานและหนังสือ เอกสารจดหมาย บันทึกความเข้าใจ สัญญาใดๆ มา

¹⁰⁸ M.G.L. 93 section 24 (E)

¹⁰⁹ Minn. Stats. 332 section 333.32 (4)

¹¹⁰ M.G.L. 93 section 24 (F)

สอบสวน หรือเอกสาร หรือบันทึกซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องและสำคัญเพื่อใช้ในการสอบสวน¹¹¹ หมายถึงจะต้องประกอบด้วยถ้อยแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรกำหนดพฤติการณ์แวดล้อมเป็นเหตุอันสมควรให้คณะกรรมการเชื่อได้ว่าอาจจะมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้เกิดขึ้น

แม้ว่า การสอบสวนผู้ติดตามทวงหนี้ได้เสร็จสิ้น หากคณะกรรมการข้อสรุปอย่างมีเหตุมีผลว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้น คณะกรรมการอาจจะดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมซึ่งพยานบุคคล รวมทั้งฝ่ายบุคคลที่สาม เมื่อพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะทำให้การสอบสวนเสร็จสมบูรณ์

(ง) อำนาจระงับชั่วคราว หรือเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(1.1) **มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts)** คณะกรรมการอาจจะระงับชั่วคราว หรือเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย¹¹² หากคณะกรรมการพบว่า

(ก) ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายในบพนี้ หรือระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ที่ออกตามความบพบัญญัติแห่งกฎหมายในบพนี้ หรือกฎหมายอื่นใดที่บังคับใช้กับการดำเนินงานของธุรกิจของผู้ได้รับใบอนุญาต หรือ

(ข) หากข้อเท็จจริงและเงื่อนไขใดๆ มีอยู่จริง ในขณะการยื่นใบสมัครของผู้ขอรับใบอนุญาตแต่เริ่มแรก ซึ่งเป็นเหตุให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะปฏิเสธการออกใบอนุญาต

(จ) การเพิกถอนหรือระงับชั่วคราวซึ่งใบอนุญาต เหตุแห่งการเพิกถอนหนังสือบอกกล่าว การได้สวน

(จ) อำนาจอื่นใดของคณะกรรมการ

(1) **อำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ออกตามความบพบัญญัติแห่งกฎหมาย** เกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการอาจจะวางกฎระเบียบในบางครั้งเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้หรือธุรกิจบริการสินเชื่อแก่บุคคลที่สามตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

¹¹¹ Minn. Stats. 332 section 332.40

¹¹² M.G.L. 93 section 24 (H)

(2) อำนาจสั่งห้ามการกระทำใดๆ ของผู้ติดตามทวงหนี้ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ภายหลังผู้ได้รับอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งและโอกาสในการพิจารณาโต้สวน หากคณะกรรมการกำหนดว่าผู้ติดตามทวงหนี้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นการต่อฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ที่ออกตามความบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการอาจออกคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย หากคณะกรรมการมีการตรวจพบเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อเท็จจริงว่าประโยชน์ของสาธารณชนจะได้รับความเสียหายโดยไม่อาจเยียวยาได้จากความล่าช้าในการออกคำสั่งคำสั่งให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย คณะกรรมการจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้ติดตามทวงหนี้โดยทันทีถึงการบังคับใช้ของคำสั่งเหตุผลในการออกคำสั่ง และหากผู้ติดตามทวงหนี้ได้ร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร คณะกรรมการจะต้องมีการกำหนดวันพิจารณาภายใน 20 วัน เพื่อพิจารณาโต้สวนว่าคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายจะเปลี่ยนเป็นคำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายเป็นการถาวรและถึงที่สุดหรือไม่

คำสั่งเป็นการชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายนั้นยังคงมีผลต่อไปจนกว่าคณะกรรมการจะมีการคำสั่งอื่นใดแก้ไขหรือเพิกถอน หากผู้ติดตามทวงหนี้ร้องขอหรือคณะกรรมการมีคำสั่งให้มีการพิจารณาโต้สวนเกี่ยวกับคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายนั้น ภายหลังผู้ติดตามทวงหนี้ได้รับหนังสือแจ้งและโอกาสในการพิจารณาโต้สวนอันเกี่ยวเนื่องกับคำสั่ง มีการตรวจพบเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและการสรุปตามข้อกฎหมายว่า อาจจะมีเพิกถอน แก้ไข หรือเปลี่ยนเป็นคำสั่งให้คำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหยุดหรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายเป็นการถาวร

(3) อำนาจในการตรวจสอบบุคคลอื่นใดนอกจากผู้ติดตามทวงหนี้ได้
กระทำการอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) หากคณะกรรมการมีเหตุเชื่อได้ว่าบุคคลอื่นใดนอกเหนือจากผู้ติดตามทวงหนี้ได้กระทำการอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้¹¹³ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะดำเนินการสืบสวนตามที่เห็นสมควรจำเป็น และหากมีความจำเป็น เพื่อบรรลุความมุ่งหมายของการสืบสวนการกระทำที่ฝ่าฝืนดังกล่าว คณะกรรมการอาจจะสอบสวนบุคคลใดๆ และมีอำนาจบังคับบุคคลใดๆ ให้นำบันทึก รายงาน เอกสารทางบัญชี และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาดำเนินการตรวจสอบได้

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจของรัฐ ของเมืองหรือของเทศบาล จะต้องดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการในการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในบทนี้ หรือบรรดาระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ใดๆ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในบทนี้ให้ลุล่วง การฝ่าฝืนต่อบทบัญญัตินี้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

3.4 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ติดตามทวงหนี้

(1) ข้อกำหนดกระบวนการในการกลั่นกรอง

มลรัฐมิเนโซตา (MINNESOTA) ในเบื้องต้นก่อนที่ผู้ติดตามทวงหนี้จะเสนอผู้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อที่จะดำเนินการจดทะเบียนในครั้งแรก และทำการต่ออายุการจดทะเบียนผู้ติดตามทวงหนี้ ผู้ติดตามทวงหนี้แต่ละหน่วยงานจะต้องจัดทำวิธีการในการกลั่นกรองการขอรับใบอนุญาต¹¹⁴

กระบวนการกลั่นกรองสำหรับการจดทะเบียนในครั้งแรกจะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นในระยะเวลาการว่าจ้างงาน กระบวนการต้องรวมถึงการตรวจสอบบันทึกประวัติทางอาชญากรรมแห่งชาติ และการตรวจสอบการได้รับใบอนุญาตทนายความ และการตรวจสอบประวัติทางอาชญากรรมในของทุกประเทศที่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้มีถิ่นที่อยู่ภายใน 5 ปี ที่ผ่านมาในทันที ก่อนที่จะดำเนินการจดทะเบียนในครั้งแรก เพื่อคณะกรรมการจะลงความเห็นว่าคุณยื่นคำขอรับใบอนุญาตมีสิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องว่าจ้างบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพผู้ดำเนินการกลั่นกรองประวัติความเป็นมาแห่งชาติ

¹¹³ M.G.L. 93 section 24 (H)

¹¹⁴ Minn. Stats. 332 section 333.32 (8)

การกลั่นกรองสำหรับการจดทะเบียนของผู้ติดตามทวงหนี้ รวมถึงการตรวจสอบบันทึกประวัติทางอาชญากรรมแห่งชาติ และการตรวจสอบประวัติทางอาชญากรรมในของทุกประเทศที่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้มีถิ่นที่อยู่ในระหว่างปีที่ผ่านมาในทันที

การกลั่นกรองสำหรับการต่ออายุการจดทะเบียนของผู้ติดตามทวงหนี้แต่ละคน ต้องดำเนินการ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 60 วัน ก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาในใบอนุญาต หรือวันที่ต่ออายุใบอนุญาต การกลั่นกรองในการอายุการจดทะเบียนอาจไม่จำเป็น หากผู้ติดตามทวงหนี้แต่ละคนได้ถูกกลั่นกรองประวัติความเป็นมาในเบื้องต้น ภายในระยะเวลา 12 เดือนของวันที่ได้รับการต่ออายุการจดทะเบียนในครั้งแรก การกลั่นกรองในการต่ออายุการจดทะเบียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการต่ออายุการจดทะเบียนประจำปีภายหลังต่อมาทั้งหมด

(2) การบอกกล่าวคณะกรรมการ

(ก) การบอกกล่าวกรรมการถึงการเลิกจ้างลูกจ้าง มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องบอกกล่าวกรรมการถึงการเลิกจ้างลูกจ้างคนใดภายใน 10 วันนับแต่วันเลิกจ้าง¹¹⁵ หากการเลิกจ้างดังกล่าวมีสาเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติ แห่งกฎหมายบทนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน

(ข) การบอกกล่าวคณะกรรมการถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อเกี่ยวกับบริษัท มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับอนุญาตจะต้องมีหนังสือแจ้งแก่คณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อของบริษัท ที่อยู่ หรือผู้เป็นหุ้นส่วน¹¹⁶ ไม่เกินกว่า 15 วันนับจากวันที่ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับการจดทะเบียนแต่ละคนจะต้องมีหนังสือแจ้งแก่คณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ ชื่อของบริษัท หรือชื่อที่ตั้งขึ้น ไม่เกินกว่า 30 วันนับจากวันที่ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง

(3) การแบ่งแยกบัญชี

มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) การติดตามทวงหนี้โดยผู้ติดตามทวงหนี้ หรือหน่วยงานติดตามทวงหนี้ในนามของผู้บริโภค ผู้ติดตามทวงหนี้ หรือหน่วยงานติดตามทวงหนี้จะต้องกระทำการแยกบัญชีทรัพย์สินที่ถูกกำหนดให้เป็นกองทุนลูกค้ำอย่างชัดเจน¹¹⁷ บัญชีจะต้องฝากอยู่ในธนาคารหรือ

¹¹⁵ Minn. Stats. 332 section 332.385

¹¹⁶ Minn. Stats. 332 section 333.32 (7)

¹¹⁷ Minn. Stats. 332 section 332.345

ในสถาบันรับฝากเงินที่ได้รับอนุญาต หรือที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้นถูกต้องตามกฎหมายในรัฐอื่นใด หรือของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

3.5 บทกำหนดโทษของหน่วยงานติดตามทวงหนี้

1) บทกำหนดโทษทางปกครอง

(1) บทกำหนดโทษทางปกครองด้วยการเพิกถอนใบอนุญาตหรือการจดทะเบียน หรือระงับใบอนุญาต หรือการจดทะเบียน

1.1 กรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ถ้าผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับจดทะเบียนฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ หรือไม่สามารถรักษาไว้ซึ่งสภาพทางการเงินของตนอย่างเพียงพอที่จะมีคุณสมบัติได้รับ ใบอนุญาตตามคำขออนุญาตดั้งเดิม หรือมีคุณสมบัติตามเหตุอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด¹¹⁸ คณะกรรมการอาจจะเพิกถอนใบอนุญาตหรือการจดทะเบียน หรือระงับใบอนุญาตหรือการจดทะเบียน

1.2 กรณีปรากฏข้อเท็จจริงใดๆ ที่ผู้ติดตามทวงหนี้ต้องรับผิดชอบ มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) คณะกรรมการอาจจะระงับชั่วคราวหรือเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หากคณะกรรมการพิจารณาพบว่ามีกรณีใดกรณีหนึ่งเกิดขึ้น ดังนี้ กล่าวคือ

(ก) ผู้ติดตามทวงหนี้ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายในบทนี้ หรือระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ที่ออกตามความบทยุติแห่งกฎหมายในบทนี้ หรือกฎหมายอื่นใดที่บังคับใช้กับการดำเนินงานของธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ หรือ

(ข) หากข้อเท็จจริงและเงื่อนไขใดๆ มีอยู่จริง ในขณะที่ยื่นคำขอใบอนุญาตของผู้ขอรับใบอนุญาตแต่เริ่มแรก ซึ่งเป็นเหตุให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะปฏิเสธการออกใบอนุญาต

อย่างไรก็ดี เมื่อคณะกรรมการระงับชั่วคราวหรือเพิกถอนใบอนุญาต ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับอนุญาตอาจเวนคืนใบอนุญาตพร้อมหนังสือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการเวนคืนใบอนุญาตดังกล่าวไปยังคณะกรรมการ ทั้งนี้ การเวนคืนใบอนุญาตไม่กระทบต่อความรับผิดชอบในทางแพ่งและทางอาญาของผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการกระทำใดๆ ที่ได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการเวนคืนใบอนุญาต หรือไม่กระทบต่อความรับผิดชอบต่อสัญญาใดๆ ระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับบุคคลอื่นใด ที่มีอยู่ก่อนซึ่งชอบด้วยกฎหมาย

¹¹⁸

M.G.L. 93 section 24 (D)

(2) บทลงโทษทางปกครองห้ามมีการจดทะเบียน หรือการออกใบอนุญาต

มลรัฐมิเนโซตา (MINNESOTA) ห้ามมิให้คณะกรรมการมีการจดทะเบียน หรือออกใบอนุญาตให้แก่บุคคล บริษัท ห้างร้าน บริษัท หรือ สมาคมใด หรือเจ้าหน้าที่ใด หากภายใน กำหนดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา¹¹⁹ ดังนี้ กล่าวคือ

(ก) มีคำพิพากษาของศาลได้ว่าการกระทำการทุจริต หรือกระทำความผิดทาง อาญาใดๆ

(ข) มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิดทางอาญาประเภทลหุโทษใดๆ หรือการ กระทำ ความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการโจรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ หรืออาชญากรรมทางการเงิน

(ค) ไม่สามารถที่จะรับรองได้ว่าไม่ได้มีคำตัดสินในความรับผิดทางแพ่งต่อบุคคล เหล่านั้นในการที่มีได้ดำเนินการจัดทำรายการทางบัญชีทางการเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกจัดเก็บ ให้แก่ ลูกความหรือลูกค้า

อย่างไรก็ตาม คำตัดสินในความรับผิดทางแพ่งไม่ตัดสิทธิผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน ในการยื่นคำขอจดทะเบียน หากคำตัดสินในความรับผิดทางแพ่งมิใช่เป็นกรณีการที่มีได้ดำเนินการจัดทำ รายการทางบัญชีทางการเงินหรือทรัพย์สินที่ถูกจัดเก็บ ให้แก่ลูกความหรือลูกค้า หรือ

(ง) ถูกเพิกถอน หรือระงับชั่วคราวโดยมิใช่ความสมัครใจซึ่งใบอนุญาตให้ว่าความ

(3) บทลงโทษคณะกรรมการออกคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุด หรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ติดตามทวงหนี้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำหรือการ ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นการต่อฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือระเบียบ หรือ กฎเกณฑ์ที่ออกตามความบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดหรือ ยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นคำสั่งชั่วคราวให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุด หรือยับยั้งการกระทำหรือการปฏิบัติอันมิชอบด้วยกฎหมาย

2) บทกำหนดโทษทางแพ่ง

(1) บทกำหนดโทษทางแพ่ง กรณีฝ่าฝืนการยื่นรายงานประจำปี มล รัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับการจดทะเบียนเพิกเฉย

¹¹⁹ Minn. Stats. 332 section 332.35

ในการยื่นรายงานประจำปี หรือการไม่แก้ไขรายงาน ตามกำหนดเวลาที่คณะกรรมการอาจกำหนด ภายใน 15 วันนับแต่ได้รับหนังสือบอกกล่าวจากคณะกรรมการ¹²⁰ ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือ ผู้ได้รับการจดทะเบียนจะต้องจ่ายเงินให้แก่รัฐวันละ 5 เหรียญสหรัฐ ตลอดระยะเวลาที่ยังคงเพิกเฉยในการ ยื่นรายงานหรือการไม่แก้ไขรายงาน เว้นแต่การเพิกเฉยในการยื่นรายงานหรือการไม่แก้ไขรายงานเช่นนั้น เนื่องมาจากมีสาเหตุอันสมควรหรือไม่ได้ใจ

3) บทกำหนดความผิดทางอาญา

(1) **กรณีมลรัฐมิเนโซต้า (MINNESOTA)** บุคคลหนึ่งใดที่ดำเนินการการ ติดตามทวงหนี้ในฐานะเป็นผู้ติดตามทวงหนี้โดยมิได้รับใบอนุญาตก่อน หรือกระทำการใดโดยไม่ได้รับการ จดทะเบียนก่อนกับคณะกรรมการ หรือหากภายหลังการได้รับใบอนุญาตหรือการได้รับการจดทะเบียนได้ ถูกเพิกถอน ถูกระงับ หรือสิ้นสุดระยะเวลา แต่ยังคงฝ่าฝืนดำเนินการประกอบธุรกิจนี้ต่อไป ถือว่าได้กระทำ ความผิดทางอาญา¹²¹

(2) **กรณีฝ่าฝืนการแสดงหรือการสอบสวนพยานหลักฐาน การขัดขวาง กระบวนการพิจารณา มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts)**

หากปราศจากเหตุอันสมควร บุคคลใดไม่ปรากฏตัวหรือปฏิเสธที่จะปรากฏตัวและ ให้อัยคำ หรือนำบรรดาบันทึกและเอกสารมาสืบเมื่อมีความจำเป็น เมื่อคณะกรรมการหรือผู้ช่วยอื่นของ คณะกรรมการตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งอาจจะออกหมายเรียกผู้ได้รับใบอนุญาต หรือตัวแทน หรือ ลูกจ้างของผู้ได้รับใบอนุญาต หรือพยานอื่นตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็น และดำเนินการ ตรวจสอบบุคคลเหล่านั้นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจต่างๆอาจจะนำบรรดาบันทึกและเอกสารมา สืบ และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจจะจัดให้มีการสาบานตน บุคคลใดก็ตาม หรือขัดขวางคณะกรรมการ หรือตัวแทนคณะกรรมการในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ จะต้องถูปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐ หรือถูก จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ในวันที่การฝ่าฝืนเกิดขึ้น หรือยังคงมีต่อไปซึ่งการฝ่าฝืนจะต้อง ถูกพิจารณาการกระทำความผิดอีกส่วนหนึ่ง

(3) กรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการโทษทั่วไป

มลรัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) M.G.L. 93 มาตรา 28 บุคคลใดๆ ก็ ตามที่ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติระเบียบใดๆ ที่เกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม หรือการกำกับ ดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐหรืออเมริกา หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือ

¹²⁰ M.G.L. 93 section 24 (E)

¹²¹ Minn. Stats. 332 section 333.32

ทั้งจำทั้งปรับ เช่น ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ขัดขวางกระบวนการทางยุติธรรมการบังคับคำสั่งของคณะกรรมการ
มลรัฐมิเนสโซต้า (MINNESOTA) อัยการสูงสุด หรืออัยการของเขตไม่ว่าในเขตใดอาจจะบังคับใช้คำสั่งของ
ศาลแขวงในการห้ามกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการกระทำใดๆ ที่ต้องห้ามตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และศาลแขวงนั้นอาจจะออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวหรือถาวร กรณีจำเป็น ตาม
พฤติการณ์แวดล้อม การดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวนั้นจะต้องนอกเหนือ และไม่ใช้กรณีการลงโทษ หรือ
การเยียวยาอื่นใดแทนนอกเหนือจากที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนด

บทที่ 4

วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ตาม กฎหมายของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการดำเนินการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมในหลายลักษณะ เช่น การติดตามทวงถามหนี้กับผู้บริโภค โดยส่งเอกสารทวงหนี้ไปที่ทำงาน เพื่อให้เกิดความอับอาย มีการข่มขู่ ใช้คำพูดไม่สุภาพหยาบคาย ทำให้ลูกหนี้หวาดกลัวในความปลอดภัย อันส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม และสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยรวมเป็นอย่างมาก หากมีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... อันมีสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ หรือมีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงถามหนี้ ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ติดตามทวงหนี้ที่เหมาะสมย่อมจะทำให้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมลดน้อยลง โดยผู้เขียนวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.1 ผู้ติดตามทวงหนี้

(1) เปรียบเทียบนิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้”

ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามหลักของบทบัญญัติแห่งกฎหมายของระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State law) ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง ผู้ติดตามทวงหนี้ที่เป็นบุคคลภายนอก หรือบุคคลที่สามเท่านั้นที่อยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมาย กล่าวคือ 1) บุคคลหรือหน่วยงานใดๆ ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้ 2) บุคคลหรือหน่วยงานใดๆ ที่ดำเนินธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้เป็นปกติธุระให้แก่บุคคลอื่น 3) เจ้าหนี้ที่ใช้ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้ และเจ้าหนี้ที่ติดตามทวงหนี้แทนเจ้าหนี้อื่น 4) บริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเช่าครอบครองทรัพย์สินอันเป็นทรัพย์สินหลักประกัน และยึดทรัพย์ดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิ 5) บุคคลใดๆ ผู้จัดทำแบบฟอร์มใดๆ อันเป็นการหลอกลวง อย่างไรก็ดี ในบางกรณีเจ้าหนี้ที่ติดตามทวงหนี้ จำต้องอยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมายเช่นกัน ได้แก่ เจ้าหนี้ที่ใช้ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้ได้จัดทำแบบฟอร์มอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นการหลอกลวง 6) บุคคลใดๆ ที่รับซื้อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้จากเจ้าหนี้ดั้งเดิม

ประเทศไทย ปรากฏความหมายของคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนี้

(ก) ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายถึง 1) ผู้ให้สินเชื่อ 2) ผู้รับมอบอำนาจ หรือผู้รับมอบอำนาจช่วงในการติดตามทวงหนี้จากผู้ให้สินเชื่อ 3) ผู้ประกอบธุรกิจรับติดตามทวงถามหนี้ซึ่งรับจ้างในการติดตามทวงถามหนี้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากผู้ให้สินเชื่อ

(ข) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง แนวปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธปท. ผนส. (21) ว.1796/2550 ได้กำหนดว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” ได้แก่ สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงินเป็นผู้ดำเนินการเอง รวมถึงการว่าจ้างให้บุคคลอื่นเป็นผู้ให้บริการเรียกเก็บหนี้

กรณีผู้ติดตามทวงหนี้ที่มีได้อยู่ภายในขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมาย

ประเทศสหรัฐอเมริกา “ผู้ติดตามทวงหนี้” ไม่ให้หมายรวมถึง 1) บุคคลใดๆ ที่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของเจ้าหนี้ 2) บุคคลที่เป็นเจ้าของรวมบริษัทสาขา หรือบริษัทในเครือซึ่งมิได้มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินกิจการในการติดตามทวงหนี้ และติดตามทวงหนี้ให้แก่บริษัทสาขา หรือบริษัทในเครือเท่านั้น 3) พนักงานเจ้าหน้าที่ของสหพันธรัฐ (Federal) หรือของมลรัฐ (State) ซึ่งได้ดำเนินการติดตามทวงหนี้ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน 4) บุคคลที่ดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามกระบวนการทางกฎหมาย 5) บุคคลผู้ให้คำปรึกษาทางด้านสินเชื่อให้แก่ผู้บริโภคโดยมิได้หวังผลกำไร 6) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้เนื่องจากเป็นผู้ดูแล หรือผู้รักษาผลประโยชน์โดยสุจริต หรือเป็นคนกลางจัดการผลประโยชน์โดยสุจริตให้แก่บุคคลอื่น 7) บุคคลที่ได้โอนขายหนี้ของตน แต่ยังคงติดตามทวงหนี้ในนามของบุคคลอื่น 8) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้เมื่อในขณะที่ยังมิได้มีการผินดัดชำระหนี้ 9) บุคคลผู้ซึ่งติดตามทวงหนี้อันเนื่องมาจากหลักประกันในธุรกรรมสินเชื่อทางการพาณิชย์

ประเทศไทย “ผู้ติดตามทวงหนี้” ไม่ให้หมายรวมถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บังคับคดี เพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หรือบุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(2) วิเคราะห์นิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้”

เมื่อพิจารณากฎหมายสหรัฐอเมริกาและกฎหมายไทยประกอบกัน จะเห็นว่าแนวความคิดที่จะคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ผู้บริโภคจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมของผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งเป็นบุคคลที่สามมีความสอดคล้องกัน เนื่องจากผู้ติดตามทวงหนี้ที่เป็นบุคคลที่สามนั้นได้รับค่าตอบแทนเป็นอัตราร้อยละ (เปอร์เซ็นต์) ของจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้ ตามอัตราที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างกับเจ้าหนี้เป็นรายๆ ไป ค่าตอบแทนจำนวนมากดังกล่าวเป็นแรงจูงใจแก่ผู้ติดตาม

ทวงหนี้ที่พยายามคิดค้นหาวิธีการติดตามทวงหนี้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้จำต้องชำระเป็นจำนวนมากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงว่าวิธีการติดตามทวงหนี้ในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าวอาจเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ และคุกคามสิทธิมนุษยชนซึ่งกฎหมายบัญญัติรับรองคุ้มครองไว้ และอาจถือว่าการดำเนินการของผู้ติดตามทวงหนี้เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในฐานะที่ตนมิใช่คู่สัญญาที่มีสิทธิเรียกร้อง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เจ้าหนี้หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ให้สินเชื่อได้กระทำการติดตามทวงหนี้ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดนั้น ก็เป็นประโยชน์แก่ตัวเจ้าหนี้เอง กล่าวคือ เป็นการทำให้เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้โดยเร็วกว่าการที่เจ้าหนี้หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ให้สินเชื่อเพิกเฉยไม่ทวงถามการชำระหนี้ เพราะการทำสัญญาทั้งสองฝ่ายนั้นย่อมทราบเจตนาของการเข้าทำสัญญาเป็นอย่างดี เช่น สัญญากู้ยืม ผู้ให้สินเชื่อย่อมเชื่อว่าตนจะได้รับการชำระหนี้คืนจากผู้เป็นลูกหนี้ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่า เจ้าหนี้หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ให้สินเชื่อในการติดตามทวงถามหนี้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากผู้ให้สินเชื่อต้องตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากหน่วยงานของรัฐจะทำให้ผู้ติดตามทวงหนี้ระมัดระวังในการติดตามทวงหนี้และใช้วิธีการติดตามทวงหนี้ที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อลูกหนี้ และส่งผลให้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมอันกระทบต่อสิทธิของลูกหนี้ลดลง

นิยามของคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ของประเทศไทยและของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ตกอยู่ภายใต้ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายภายใต้ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐนั้น มีนิยามความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ติดตามทวงหนี้ในประเทศไทย ยังครอบคลุมถึงเจ้าหนี้ ซึ่งแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นแต่เพียงบุคคลภายนอกผู้รับจ้างจากผู้ให้สินเชื่อเท่านั้นไม่รวมถึงเจ้าหนี้ แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ติดตามทวงหนี้เอง โดยเจ้าหนี้ที่ชื่ออื่นในการติดตามทวงหนี้ และเจ้าหนี้ที่ติดตามทวงหนี้แทนเจ้าหนี้อื่นในการติดตามทวงหนี้แล้ว ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาคือความที่เจ้าหนี้คนดังกล่าวเป็นบุคคลที่สาม ซึ่งหากพิจารณาตามกฎหมายไทย ผู้ติดตามทวงหนี้คนดังกล่าวย่อมต้องด้วยนิยามของคำว่า “เจ้าหนี้” เพราะการที่เจ้าหนี้ได้ใช้ชื่ออื่น หรือติดตามทวงหนี้ให้เจ้าหนี้อื่นนั้น ในความเป็นจริงแล้วก็เป็นตัวเจ้าหนี้นั่นเองที่เป็นผู้ติดตามทวงหนี้ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสภาคองเกรสฯ มีความเห็นคล้ายตามอิทธิพลทางความคิดของบรรดาผู้ประกอบการธุรกิจฝ่ายเจ้าหนี้ ซึ่งได้เสนอความเห็นต่อสภาคองเกรสฯ ว่าหากกฎหมาย FDCPA มีผลบังคับใช้กับเจ้าหนี้ด้วยแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อรูปแบบของกฎหมาย FDCPA ให้มีความอ่อนแอกว่าการที่กฎหมายไม่มีผลบังคับใช้กับเจ้าหนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอความเห็นสนับสนุนโดยให้เหตุผลอื่นๆ ประกอบด้วยว่าเจ้าหนี้มักจะใช้วิธีการปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเหมาะสมมากกว่าสำนักงานตัวแทนรับจ้างติดตามทวงหนี้ที่เป็นบุคคลภายนอก ด้วยเหตุนี้สภาคองเกรสฯ จึงเห็นควรให้เจ้าหนี้ที่ติดตามทวงหนี้โดยใช้ชื่อตนเองได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย แม้จะมีการร้องเรียนของผู้บริโภคเกี่ยวกับการที่

เจ้าหนี้ติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นก็ตาม¹²² นอกจากนี้เจ้าหนี้มักจะใช้วิธีการปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเหมาะสมมากกว่าผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ดังนี้ การที่ประเทศไทยได้นิยาม “ผู้ติดตามทวงหนี้” รวมถึงผู้ที่เป็นเจ้าหนี้ รวมถึงผู้รับมอบอำนาจ หรือผู้รับมอบอำนาจช่วงในการติดตามทวงหนี้ของผู้ให้สินเชื่อเหมาะสมแล้ว เนื่องจากเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้มีนิติสัมพันธ์กับลูกหนี้โดยตรงควรเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ และเจ้าหนี้ที่เป็นนิติบุคคลบางกรณีอาจไม่ได้มีนโยบายของบริษัทในการว่าจ้างผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ประกอบกับปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมส่วนหนึ่งมาจากบุคคลผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีไม่ใช่สถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้¹²³ ผู้เขียนจึงเห็นว่าขอบเขตของกฎหมายที่รวมถึงเจ้าหนี้ให้ตกผู้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ จะทำให้เจ้าหนี้ตระหนักถึงการใช่วิธีใดๆ ในการติดตามทวงหนี้ มิฉะนั้นแล้วเจ้าหนี้ อาจจะต้องได้รับโทษทางอาญา หรือต้องรับผิดชอบในความเสียหายทางแพ่ง ซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบันลดน้อยลง

ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ติดตามทวงหนี้ของบรรดาสถาบันการเงิน ไม่จำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้นิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทยตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... ที่กำหนดให้สถาบันการเงิน ซึ่งก็คือเจ้าหนี้ต้องอยู่ภายใต้การบังคับใช้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา สถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อนี้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองการเรียกเก็บเงินลูกหนี้ หรือ Fair Credit Billing Act (FCBA) แม้จะมีได้กำหนดวิธีการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรมเป็นการเฉพาะ แต่มีบทบัญญัติอันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่โปร่งใสและเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค¹²⁴ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการถูกต้องสมควรแล้ว เพราะสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงินก็เป็นผู้ให้สินเชื่อส่วนบุคคลแก่ลูกหนี้ผู้บริโภค¹²⁵ ย่อมจะช่วยแก้ปัญหาของการติดตามทวงหนี้ของสถาบันการเงิน สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ที่เป็นผู้ติดตามทวงหนี้เอง เนื่องจากปัญหาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน การติดตามทวงหนี้ของสถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงินก็ดำเนินการด้วยการใช้วิธีการที่ไม่

¹²² Robert J. Hobbs, National Consumer Law Center, Fair Debt Collection (5th ed. 2004 & Supp. 2006), P.92

¹²³ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่รพ.พ.นส. (21) ว. 1796/ 2550 เรื่องแนวปฏิบัติในการติดตามทวงถามหนี้

¹²⁴ แนวทางและรูปแบบของกฎหมายเพื่อการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี หน้า 46

¹²⁵ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ)

เป็นธรรม¹²⁶ เช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่นๆ การที่ผู้ติดตามทวงหนี้ หมายความว่ารวมถึงสถาบันการเงิน

มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย นิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายความว่าผู้ให้สินเชื่อรวมถึงนิติบุคคลที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอดด้วยนั้นเหมาะสมแล้ว เนื่องจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหนี้ หรือผู้รับซื้อ หรือรับโอนหนี้ในปัจจุบันมีการกระทำที่ไม่เหมาะสม และไม่เป็นธรรมต่อลูกหนี้ หรือผู้บริโภค อีกทั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดเปิดช่องให้สิทธิเรียกร้องอันพึงชำระแก่ผู้ให้สินเชื่อดั้งเดิมสามารถโอนแก่กันได้¹²⁷ เมื่อผู้รับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อแล้ว เจ้าหนี้ดั้งเดิมหรือผู้โอนหนี้ไม่มีฐานะเจ้าหนี้หมดสิทธิเรียกร้องในมูลแห่งหนี้ นั้นอีกต่อไป แต่ผู้รับซื้อหรือรับโอนถือได้ว่าอยู่ในฐานะเป็นผู้ให้สินเชื่อหรือเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ในนามของตนได้ ตลอดจนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่งต้องกันเงินสำรองสำหรับผลต่างของยอดหนี้คงค้างกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่ความว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความสามารถในการรองรับความเสียหายที่อาจเกิดจากความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่งจึงมีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่เสียหาย หรืออาจเสียหาย อาทิ หนี้จัดชั้นสูญ หรือจัดชั้นสงสัยจะสูญ และมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีผู้บริโภคยื่นคำร้องเรียนจากการติดตามทวงหนี้ของผู้รับซื้อหนี้แล้วติดตามทวงหนี้ในนามตนเองที่ไม่เป็นธรรมจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง กฎหมายระดับมลรัฐนิวเจอร์ซีย์จึงแก้ไขนิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” หมายความว่า รวมถึง บุคคลใดๆ ที่รับซื้อหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้จากเจ้าหนี้ดั้งเดิมอันตกอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย¹²⁸ ประกอบกับผู้รับซื้อ หรือรับโอนหนี้ได้รับซื้อ หรือรับโอนมาในมูลค่าที่ต่ำ แต่ผู้รับซื้อ หรือรับโอนหนี้ดังกล่าว นั้นไปติดตามทวงหนี้กับลูกหนี้ในมูลค่าที่สูงต่อไป ซึ่งจะเห็นได้ว่ามูลค่าส่วนต่างที่ผู้ติดตามทวงหนี้ได้รับ ถือได้ว่าผู้รับซื้อ หรือรับโอนเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ได้แสวงหาประโยชน์จากการที่ลูกหนี้เป็นหนี้โดยที่ผู้รับซื้อ หรือรับโอนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้เขียนเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... จึงเป็นบทบัญญัติที่จะช่วยให้การติดตามทวงหนี้ของผู้รับซื้อ หรือผู้รับโอนมีมาตรฐานช่วยให้ลดปัญหา

¹²⁶ นสพ. โพสต์ทูเดย์ 15 กันยายน 2553 สืบค้นออนไลน์ ที่สืบค้นออนไลน์ ที่<http://www.posttoday.com/วิเคราะห์/เศรษฐกิจ/49750/ถอดเขี้ยวเล็บ-แก๊งทวงหนี้>

¹²⁷ มาตรา 306 การโอนหนี้อื่นจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดย เฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่งการ โอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ หรือลูกหนี้จะยินยอมด้วย ในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำ เป็นหนังสือ

ถ้าลูกหนี้ทำให้พอแก่ใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่น เสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าว หรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้ นั้น ก็เป็นอันหลุดพ้นจากหนี้

¹²⁸ THE CONSUMER AFFAIRS AND CIVIL COURT COMMITTEES, REPORT ON LEGISLATION (online), 2006 Available from <http://www.nycbar.org/pdf/report/uploads/20071703CommenttoAmendGeneralBusinessLawinRelationtoDebtCollectionAgencies.pdf>

การละเมิดสิทธิของลูกหนี้ได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ดี ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... คำนิยามของคำว่า “ผู้ให้สินเชื่อ” ที่อาจตกอยู่ภายใต้ความหมายความของ “ผู้ติดตามทวงหนี้” นั้น จำกัดแต่เพียงผู้ให้สินเชื่อที่เป็นนิติบุคคลที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอดเท่านั้น ไม่รวมถึง บุคคลธรรมดาที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด เว้นแต่คณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้จะประกาศกำหนด ใดๆ ที่ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ล่วงละเมิดสิทธิก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมอาจเกิดขึ้นจาก บุคคลธรรมดาที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด และไม่มีควมจำเป็นใดๆ ที่ต้องทำการจดทะเบียน การประกอบธุรกิจในฐานะของนิติบุคคล ไม่ว่าจะบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน เนื่องจากการดำเนินงานของนิติบุคคลใดๆ อาจถูกตรวจสอบจากทางภาครัฐได้ เช่น การให้ยื่นแสดงรายการบัญชีบุคคล หรือต้องมีการยื่นเสียภาษีจากรายได้จากการประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ดังกล่าว ประกอบกับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดแต่เพียงว่าการโอนหนี้อื่นจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งไม่ได้ เจาะจงว่าเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ซึ่งเจ้าหนี้คนใหม่นี้อาจเป็นบุคคลธรรมดาก็ได้ ดังนี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่า นิยามคำว่า “ผู้ให้สินเชื่อ” ตามร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... นั้นยังไม่เหมาะสม กล่าวคือ ผู้เขียนเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... ที่กำหนดให้ผู้ให้สินเชื่อที่เป็นนิติบุคคลที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด แต่สำหรับผู้รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด ในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดในร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ให้หมายรวมถึงบุคคลธรรมดาที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอดด้วย มิฉะนั้นแล้ว นิติบุคคลผู้ให้สินเชื่ออาจจะใช้ช่องว่างแห่งกฎหมายดังกล่าวโอนสิทธิเรียกร้องไปให้กับบุคคลธรรมดาเพื่อให้ไปดำเนินการติดตามทวงหนี้อื่นไม่เป็นธรรม อันเป็นการหลบเลี่ยงมิให้ตนต้อง อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ....

อย่างไรก็ตาม บุคคลที่เป็นผู้ติดตามทวงหนี้ตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา หมายรวมถึง บริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเข้าครอบครองทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันและยึดทรัพย์ดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิ ตามกฎหมายไทยมิได้สนับสนุนให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิในอุปกรณ์แห่งหนี้อันเป็นทรัพย์หลักประกันดำเนินการบังคับชำระหนี้โดยการครอบครองทรัพย์สินได้โดยผลการแต่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ในเรื่องจำนอง หากเจ้าหนี้จำนองต้องการบังคับชำระหนี้กับทรัพย์อันเป็นหลักประกันที่นำมาจำนองแล้ว เจ้าหนี้จำนองต้องบอกกล่าวฟ้องบังคับจำนองทางศาล ให้ศาลมีคำสั่งเอาทรัพย์สินที่จำนองดังกล่าวออกขายทอดตลาด แล้วนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองดังกล่าวมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จำนอง สอดคล้องกับนิยามคำว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” ไม่รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่บังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลนั้น ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... อันเป็นข้อยกเว้นมิให้บุคคลตามความหมาย

ดังกล่าวต้องตกอยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมาย ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการเหมาะสมถูกต้องแล้ว เนื่องจากตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น การบังคับคดีของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาย่อมต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นบุคคลของรัฐ

4.1.2 ผู้บริโภค

(1) เปรียบเทียบนิยามคำว่า “ผู้บริโภค”

ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และตามกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัตินิยามศัพท์ของ คำว่า "ผู้บริโภค" หมายความว่า บุคคลใดๆ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นหนี้หรือถูกกล่าวอ้างว่าเป็นมีหนี้ที่ต้องชำระ

ประเทศไทย ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... ผู้บริโภค” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่จะต้องชำระหนี้สินเชื่อ รวมทั้งผู้ค้าประกันหนี้สินเชื่อด้วย

เมื่อพิจารณานิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ของประเทศสหรัฐอเมริกา และของ ประเทศไทยเห็นได้ว่าโดยหลักแล้วมีความหมายถึงลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภค แต่ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... ได้ให้ความคุ้มครองที่แตกต่างนอกเหนือจาก กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ผู้บริโภค รวมถึงผู้ค้าประกันหนี้สินเชื่อด้วย

(2) วิเคราะห์นิยามคำว่า “ผู้บริโภค”

ประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายความว่า เฉพาะ “บุคคลธรรมดา” ที่มีภาระที่ต้องชำระหนี้สินเชื่ออันเนื่องมาจากการบริโภคเท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคลเนื่องจากปัญหาที่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้รับผลกระทบจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมของผู้ติดตามทวงหนี้อย่างมาก ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทยซึ่งมีแนวความคิดที่สอดคล้องกันในการที่จะมุ่งคุ้มครองลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม จึงได้นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ให้มีความหมายเฉพาะผู้บริโภคที่เป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่รวมถึงนิติบุคคลซึ่งนิติบุคคลที่ถูกสมมติขึ้น¹²⁹ ตามกฎหมายด้วย ซึ่งภาระหนี้ของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลโดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนทางธุรกิจ มิใช่เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภค การที่กฎหมายไทยให้ความคุ้มครองลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเช่นนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าการประกอบธุรกิจลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอยู่ในฐานะคู่สัญญา

¹²⁹ FTC Official Staff Commentary on the Fair Debt Collection Practice Act, Statements of General Policy or Interpretation Staff Commentary on the Fair Debt Collection Practice Act, 5 Fed.Reg. 50097-50010, Dec .13, 1988, (<http://www.ftc/os/statues/fdcpa/commentary.htm>, เปิดดูเว็บไซต์วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2556)

ที่มีอำนาจต่อรองไม่มากจึงต้องจำยอมต่อการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าว อีกทั้งปัญหาในการผัด
นัดชำระหนี้โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาการผัดนัดชำระหนี้ของบุคคลธรรมดาที่ไม่มีความสามารถในการชำระ
หนี้และสอดคล้องกับนิยามคำว่า “หนี้” หรือ “สินเชื่อ” ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็น
ธรรม พ.ศ. .... ที่มีมุ่งหมายที่จะคุ้มครองหนี้ หรือสินเชื่ออันเนื่องมาจากการบริโภคเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น
สิทธิของลูกหนี้ตามที่กฎหมายรับรองย่อมได้รับความคุ้มครอง มิให้ผู้ติดตามทวงหนี้ก่อให้เกิดความเดือดร้อน
รำคาญจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

นอกจากนี้ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... ยัง
นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายความว่ารวมถึง.....รวมทั้งผู้ค้าประกันหนี้สินเชื่อด้วยนั้น ผู้เขียนเห็นว่าเนื่องจาก
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอาจผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อ
ชำระหนี้หากลูกหนี้ไม่ชำระ และหากบุคคลภายนอกยอมผูกพันตนเข้าเป็นผู้ค้าประกันที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับ
ลูกหนี้แล้ว บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ค้าประกันเช่นนี้ย่อมมีสิทธิขอให้เจ้าหนี้เรียกให้ลูกหนี้ชำระก่อน หรือ
ขอให้บังคับเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ และบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ค้าประกันอาจได้รับผลกระทบจาก
การติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ ด้วยเหตุนี้ นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” รวมถึงผู้ค้าประกันสินเชื่อของ
ลูกหนี้ผู้บริโภค ย่อมเหมาะสมเพื่อให้ผู้ค้าประกันที่ต้องขอใช้หนี้แทนให้แก่ลูกหนี้และอยู่ในฐานะเดียวกับ
ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม และสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

อย่างไรก็ดี ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายความว่ารวมถึง
บุคคลใดๆ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งถูกกล่าวอ้างว่าเป็นมีหนี้ที่ต้องชำระ ซึ่งจากแนวคิดในการร่างกฎหมาย
ได้ยกตัวอย่างไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลอื่นที่มีได้เป็นหนี้แต่อาจถูกคุกคามจากการติดตามทวงหนี้โดยจงใจ
นั้นอาจได้แก่ครอบครัว นายจ้าง หรือเพื่อนบ้านของลูกหนี้ ด้วยเหตุนี้บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการ
ติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมนั้นอาจเป็นบุคคลใดๆ ก็ตามที่มีใช้ลูกหนี้ แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการ
ติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. .... นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายความว่าผู้มีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้
สินเชื่อ อันเป็นการมุ่งคุ้มครองโดยเฉพาะเจาะจงแต่เพียงบุคคลธรรมดาที่มีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ ไม่
คุ้มครองบุคคลอื่นใดที่มีใช้ลูกหนี้ที่มีหนี้จำต้องชำระที่อาจได้รับผลกระทบจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่
เป็นธรรม ผู้เขียนเห็นว่านิยามดังกล่าวเหมาะสมแล้ว เนื่องจากผู้มีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้สินเชื่อเป็นผู้ที่
ถูกกระทบสิทธิจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม เมื่อเป็นเช่นนั้นย่อมหมายถึงเฉพาะตัวผู้บริโภคที่เป็น
ลูกหนี้นั่นเอง แม้จะเกิดกรณีบุคคลผู้ถูกกระทบสิทธิจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมนั้นเป็นบุคคลที่
ใกล้ชิดกับลูกหนี้ อันได้แก่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือเพื่อนบ้านก็ตาม แต่บุคคลเหล่านี้ก็มีได้ถือว่าเป็น
ผู้ที่ถูกกระทบสิทธิจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมโดยตรง เนื่องจากมิได้มีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้
สินเชื่อ

4.1.3 ประเภทของหนี้

(1) เปรียบเทียบนิยามคำว่า “หนี้”

ประเทศสหรัฐอเมริกา หนี้ที่จะได้รับความคุ้มครองต้องมืองค์ประกอบครบถ้วน กล่าวคือ 1) เป็นหนี้เงิน 2) เป็นหนี้ที่มาจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ที่เกี่ยวกับข้อตกลงและสัญญา (ไม่รวมถึงมูลหนี้ละเมิด หนี้ค่าทนายความ หนี้ภาษีอากร) 3) เป็นหนี้ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อใช้จ่ายเพื่อครอบครัว เพื่อภายในครัวเรือนอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประเทศไทย ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... “หนี้” หมายความว่า หนี้ที่เกิดจากสินเชื่อ ไม่ว่าจะ เป็นสินเชื่อจากการให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต (บัตรเครดิต หมายความว่า บัตรหรือสิ่งอื่นใดที่ผู้ให้สินเชื่อออกให้แก่ผู้บริโภคเพื่อใช้ชำระค่าสินค้าค่าบริการ หรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อการเบิกถอนเงินสด โดยมีเงื่อนไขที่ผู้บริโภคต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ย หรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว) สินเชื่อจากการให้เช่าซื้อ สินเชื่อจากการให้เช่าแบบลิสซิ่งแก่บุคคลธรรมดา และหรือสินเชื่อจากธุรกรรมอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดรวมถึงการค้ำประกันสินเชื่อ

(2) วิเคราะห์นิยามคำว่า “หนี้”

ผู้เขียนเห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกานั้น นิยามคำว่า “หนี้” ที่ตกอยู่ภายในขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมายนั้น หมายถึง หนี้ที่เกิดขึ้นโดยผู้บริโภคอันมีวัตถุประสงค์หลักในการบริโภคเพื่อส่วนบุคคล เพื่อครอบครัว หรือเพื่อภายในครัวเรือนอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ใช่บังคับกับการติดตามทวงหนี้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ¹³⁰ เนื่องจากหนี้เพื่อการอุปโภค บริโภคนั้นเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้กับลูกหนี้เมื่อบริโภคแล้วยอมสิ้นไป เสื่อมค่าลงเรื่อยๆ ซึ่งต่างกับหนี้เพื่อการประกอบธุรกิจซึ่งสามารถสร้างรายได้กลับคืนให้แก่ลูกหนี้ได้ แต่ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... นั้นได้บัญญัติเน้นนิยามคำว่าหนี้ที่อาจเกิดจากสินเชื่อ หรือการค้ำประกันสินเชื่อ และได้นิยามคำว่า “สินเชื่อ” เป็นไปในลักษณะรูปแบบของการก่อให้เกิดสินเชื่อ ไม่ว่าจะ เป็นการให้กู้ยืมเงิน หรือการให้บริการบัตรเครดิต เป็นต้น แต่ไม่ได้กำหนดในประเภทของวัตถุประสงค์ของหนี้ที่ผู้บริโภคได้ก่อหนี้ดังกล่าวว่ามุ่งหมายเพื่อการใช้จ่ายในการบริโภค เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หนี้ของผู้บริโภคที่มีความหมายถึงเพียงบุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่จะต้องชำระหนี้เท่านั้นที่ตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ไม่รวมถึงหนี้ของนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบธุรกิจหากเป็นเช่นนี้ย่อมไม่มีกรอบของขอบเขตประเภทหนี้ที่ชัดเจนว่าหนี้

¹³⁰ FTC Official Staff Commentary on the Fair Debt Collection Practice Act, Statements of General Policy or Interpretation Staff Commentary on the Fair Debt Collection Practice Act, 5 Fed.Reg. 50097-50010, Dec .13, 1988, (<http://www.ftc/os/statues/fdcpa/commentary.htm>, เปิดดูเว็บไซต์วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2556)

ประเภทใดบ้างที่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ... และเกิดการตีความว่าหนี้ทุกประเภทอันเนื่องมาจากการให้กู้ยืมเงิน หรือการให้บริการประเภทบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ และการให้เช่าแบบลิสซิ่งแก่บุคคลธรรมดา เป็นหนี้ของผู้บริโภคอันตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งคำสั่งสินเชื่อ และพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม พ.ศ. ... หรือไม่

ในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่าควรจะตีความคำว่า "สินเชื่อ" ไม่ว่าจะเป็นการให้กู้ยืมเงิน หรือการให้บริการบัตรเครดิตโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงประเภทของวัตถุประสงค์ของหนี้ที่ผู้บริโภคได้ก่อหนี้ดังกล่าวว่ามุ่งหมายเพื่อการใช้จ่ายในการบริโภค เนื่องจากในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินเชื่อย่อมไม่สามารถหยั่งรู้ได้ถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้ตกลงรับสินเชื่อว่านำไปเพื่อจุดประสงค์ใด

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการในการควบคุมกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

4.2.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

(1) เปรียบเทียบหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมและกำกับการดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้มีคณะกรรมการในการควบคุมและกำกับการดูแลหน่วยงานติดตามทวงหนี้ ระดับสหพันธรัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่ง FDCPA คือ "คณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐ"¹³¹ (Federal Trade Commission หรือ FTC) การปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็นและให้คำปรึกษาในรูปแบบอย่างเป็นทางการ และรวมทั้งดำเนินงานรับเรื่องร้องเรียนจากลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคเกี่ยวกับการกระทำติดตามทวงหนี้ของบุคคล หรือหน่วยงานใดๆ ติดตามทวงหนี้อันไม่เป็นธรรม เพื่อกำหนดค่าเสียหายเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ว่าแก่ลูกหนี้ผู้บริโภค หรือบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้อันไม่เป็นธรรม ตลอดจนวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและทบทวนบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหาในความเป็นจริงได้หรือไม่ ระดับมลรัฐ หน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในระดับมลรัฐ เป็นคณะกรรมการพาณิชย์ของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่บทบัญญัติของแต่ละมลรัฐกำหนด ซึ่งแตกต่างกันของแต่ละมลรัฐซึ่งได้กำหนดโดยพิจารณาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการติดตามทวงหนี้นั่นเอง

¹³¹ FDCPA § 803 (1)

ประเทศไทย ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้^๑ อย่างเป็นทางการนี้เป็นธรรม พ.ศ. ....

กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้ โดยมีบุคคลต่างๆ จาก หน่วยงานของรัฐ และ เอกชนดำเนินการในฐานะกรรมการ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจต่างๆ ตามพระราชบัญญัติกำหนด

(2) วิเคราะห์หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมและกำกับการดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

ผู้เขียนเห็นว่าโครงสร้างของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุม และกำกับการดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ที่เป็นคณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้ประกอบด้วยคณะบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องที่ทราบถึงปัญหาผลกระทบ ของลูกหนี้ที่ได้รับจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมอย่างแท้จริง อาทิ ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้^๑ อย่างเป็นทางการนี้เป็นธรรม พ.ศ. .... ยังมีได้ประกาศบังคับใช้ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานของรัฐที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ของลูกหนี้เกี่ยวกับการกระทำใดๆ ที่เป็นการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมของลูกหนี้ ประกอบกับรัฐมนตรีกระทรวงการคลังมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มีความรู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน และการธนาคาร ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านกฎหมาย เนื่องจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิสมาชิกต่างๆ ดังกล่าวเหล่านั้นย่อมทราบถึงปัญหา และแนวความคิด ทางด้านวิชาการ เกี่ยวกับการคุ้มครองลูกหนี้จากการติดตามทวงหนี้ของลูกหนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจของ คณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้ที่สามารถออกประกาศตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยเหตุ ดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าโครงสร้างคณะกรรมการกำกับติดตามทวงถามหนี้จึงเหมาะสม และ คณะกรรมการแต่ละคนจะสามารถหามาตรการทางกฎหมายอื่นใด ที่แก้ไขปัญหาค่าติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมต่อไปในอนาคต เพื่อสอดคล้องกับปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นนั่นเอง

4.2.2 มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทยมีที่มาและแนวความคิดที่จะต้องปกป้องคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ได้รับรองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายมิให้ถูกล่วงละเมิดจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้ ดังนี้ กล่าวคือ

4.2.2.1 มาตรการในการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้

ทวงหนี้

(1) เปรียบเทียบมาตรการในการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตาม

ประเทศสหรัฐอเมริกา ห้ามบุคคลใดในรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม หากมิได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ เว้นแต่จะระบุไว้เป็นอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ประเทศไทย ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ เว้นแต่จะได้จดทะเบียนการประกอบ ธุรกิจติดตามทวงหนี้ อย่างก็ดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนดังกล่าวเป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ประเทศสหรัฐอเมริกา แม้กฎหมาย FDCPA ระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) จะมิได้บัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ จึงต้องพิจารณาจากกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) เนื่องจากกฎหมายระดับมลรัฐอาจให้ความคุ้มครองใดๆ ที่นอกเหนือจากกฎหมาย FDCPA ไม่ให้ถือว่ากฎหมายดังกล่าวขัด หรือแย้งกับ FDCPA¹³² และประเทศไทยได้มีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ด้วย การกำหนดให้ผู้ติดตามทวงหนี้จำเป็นต้องอยู่ในความควบคุมของรัฐหากประสงค์จะดำเนินการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ แต่ในแต่ละมลรัฐของสหรัฐอเมริกานั้นได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนไว้ในฐานะเป็นกฎหมาย พระราชบัญญัติ แต่ในประเทศไทยรัฐมนตรีมีอำนาจออกเป็นในลักษณะของประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน มิได้บัญญัติ ไว้ตามร่างพระราชบัญญัติ

(2) วิเคราะห์มาตรการในการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้

ด้วยเหตุที่แม้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย เป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ซึ่งเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันที่เต็มที่โดยรัฐไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการธุรกิจ ประชาชนสามารถประกอบธุรกิจได้หลายรูปแบบ แต่ภาวะความไม่เสมอภาคของผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้บริโภคในทางเศรษฐกิจภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมนี้เอง ทำให้รัฐจำเป็นต้อง

¹³² FDCPA § 816

เข้ามามีส่วนช่วยเหลือผู้บริโภค โดยออกมาในรูปแบบของกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจที่จะควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ ทั้งนี้ เพื่อจะคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค หรือบุคคลอื่นใดที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้บริโภค ผู้เขียนจึงเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าหน่วยงานของรัฐต้องเข้ามามีบทบาทในการควบคุมผู้ประกอบการรับจ้างติดตามทวงหนี้ กล่าวคือ มีการจดทะเบียนผู้ประกอบการรับจ้างติดตามทวงหนี้ เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ได้บ้างที่สามารถรับจ้างติดตามทวงหนี้ได้ และเพื่อให้คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงหนี้ได้กำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะส่งผลให้ปัญหาการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมลดลง

ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นได้มีมาตรการในการควบคุมการดำเนินธุรกิจ ของผู้ติดตามทวงหนี้ 1) **การออกใบอนุญาต** ความมุ่งหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชนและเพื่อจะประกันความเชื่อมั่นว่าธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตจะดำเนินการตามกฎหมายด้วยความสุจริตและเป็นธรรม จึงมีหลักเกณฑ์ในการขอใบอนุญาตที่คณะกรรมการต้องพิจารณาความประพฤติ ความรับผิดชอบทางการเงิน ชื่อเสียง ความซื่อสัตย์ และศีลธรรมอันดีของผู้ขอใบอนุญาตและของบรรดาผู้เป็นเจ้าของ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือสมาชิก และคณะกรรมการจะไม่ออกใบอนุญาต หากผู้ขอใบอนุญาตแสดงฐานะทางการเงินที่เป็นเท็จ ในข้อสาระสำคัญในการรับคำขออนุญาต และหากภายในระยะเวลา 10 ปี ก่อนมีการยื่นคำขออนุญาต พนักงาน กรรมการ หรือสมาชิกของผู้ขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ หรือถูกตัดสินว่ามีความผิด หรือการลงโทษในการกระทำความผิดทางอาญา หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับการขโมยหรือการหลอกลวงซึ่งการกระทำมีนัยยะสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติ การทำหน้าที่ หน้าที่ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจติดตามทวงหนี้ กรณีคณะกรรมการจะปฏิเสธคำขอรับใบอนุญาตและจะต้องมีหนังสือแจ้งแก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการปฏิเสธและเหตุแห่งการปฏิเสธ 2) **การจดทะเบียน** ผู้ติดตามทวงหนี้ที่ได้รับอนุญาตเป็นแต่ละราย จะต้องจดทะเบียนกับรัฐจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนการติดตามทวงหนี้ตามแบบฟอร์มหรือแบบฟอร์มทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่คณะกรรมการกำหนด หน่วยงานติดตามทวงหนี้ จะต้องตรวจสอบแบบฟอร์มซึ่งผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้ยืนยันว่า เมื่อแบบฟอร์มได้ถูกเสนอไปยังหน่วยงานที่รับจดทะเบียน บุคคลอาจจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ของผู้ติดตามทวงหนี้และอาจจะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไปจนกว่าหน่วยงานติดตามทวงหนี้ได้รับอนุญาตได้รับแจ้งจากคณะกรรมการว่าบุคคลดังกล่าว นั้นขาดคุณสมบัติ 3) **การวางหลักประกัน** จะต้องวางหลักประกันต่อเจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐ และจะต้องวางหลักประกันคุ้มครองโดยไม่มีการกำหนดระยะเวลา เมื่อมีการร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร จะต้องจ่ายหรือมอบคืนให้แก่บุคคลผู้เป็นเจ้าของบัญชี ใบแจ้งหนี้ หรือหนี้อื่นใด ซึ่งได้มาจากการดำเนินการติดตามทวงหนี้ตามข้อตกลงในสัญญาอันเนื่องมาจากการติดตามทวงหนี้ การวางหลักประกัน จำต้องดำเนินการในรูปแบบและจะต้องประกอบด้วยบทบัญญัติและเงื่อนไขเพิ่มเติมตามที่เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินของรัฐด้วยการแนะนำและเห็นชอบจากผู้ว่าการรัฐและสภาแห่งรัฐพิจารณาเห็นสมควร และจำเป็น แม้ว่าตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... กำหนดให้

คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียม ในประเทศไทย วัตถุประสงค์ของกฎหมายการประกอบธุรกิจใดๆ ที่ต้องขออนุญาตนั้น เพราะการประกอบธุรกิจที่ ต้องได้รับใบอนุญาตนั้น ไม่ประสงค์จะให้บุคคลใดๆ โดยทั่วไปประกอบธุรกิจประเภทดังกล่าวนี้ได้ ผู้ ประสงค์จะประกอบธุรกิจจะต้องมีลักษณะพิเศษบางประการตามที่กฎหมายกำหนดจึงจะสามารถออก ใบอนุญาตนั้นได้¹³³ เช่น การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย แต่วัตถุประสงค์ของการจด ทะเบียน เพราะรัฐประสงค์ทราบ หรือควบคุมทางทะเบียน โดยมีได้กำหนดลักษณะพิเศษใดๆ ดังเช่นผู้ ประกอบธุรกิจที่ต้องขออนุญาต

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นควรกำหนดในร่างพระราชบัญญัติ การ ติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... บุคคลใดๆ ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้จะต้อง ได้รับใบอนุญาต เพราะการติดตามทวงหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ อาจกระทบต่อสิทธิของ ลูกหนี้ และอาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของสาธารณชนโดยกว้าง วิธีการจดทะเบียนเพียงเพื่อให้หน่วยงาน ของรัฐรับทราบว่าบุคคลใดๆ บ้างที่ประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ อาจไม่เพียงพอเพื่อจะยังซึ่งความมุ่ง หมายของการคุ้มครองลูกหนี้ อย่างไรก็ดี ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดแนวทางมาตรฐานของผู้ประสงค์ ประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ หน่วยงานของรัฐควร ตรวจสอบกลับกรองประวัติความประพฤติ ความรับผิดชอบทางการเงิน ชื่อเสียง ความซื่อสัตย์ และ ศีลธรรมอันดีของผู้ประกอบธุรกิจ กรรมการผู้มีอำนาจ ลูกจ้าง หรือของบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบ ธุรกิจติดตามทวงหนี้ เนื่องจากข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกหนี้ที่อาจถูกกระทบสิทธิ จากการติดตามทวงหนี้

4.2.2.2 มาตรการเกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

ในกรณีที่บุคคลใดที่ถือว่าเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ที่ตกอยู่ภายใต้กฎหมาย FDCPA ของ ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... แล้ว และหนี้ที่ติดตามทวงหนี้ก็เป็นหนี้ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย FDCPA หรือตามร่างพระราชบัญญัติ การติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... แล้ว บุคคลดังกล่าวจะต้องใช้วิธีการติดตามทวงหนี้ หรือ บุคคลที่สามที่มีความเกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย FDCPA หรือตามร่างพระราชบัญญัติ การติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งแยกพิจารณาเปรียบเทียบได้ดังนี้

ก) หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้

(1) เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้

¹³³ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิต, วิทยานิพนธ์, ธรรมศาสตร์

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
<p>1. การติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้โดยทั่วไป</p> <p>(1) ช่วงเวลาในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ระหว่าง 8 นาฬิกา ถึง 21 นาฬิกา</p> <p>(2) ผู้ติดตามทวงหนี้ต้องใช้ความระมัดระวังในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ ณ สถานที่ทำงานของลูกหนี้</p> <p>(3) กรณีหากผู้ติดตามทวงหนี้รู้ว่าลูกหนี้ได้มอบหมายให้ทนายความเป็นตัวแทนให้ติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ผ่านทนาย</p> <p>2. การติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้โดยเฉพาะ</p> <p>(1) กรณีผู้ติดตามทวงหนี้ได้ติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ครั้งแรกเป็นหนังสือผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องเปิดเผยแสดงตนและแจ้งข้อมูลไว้ในหนังสือ โดยต้องมีข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>(1.1) ข้อมูลที่แสดงว่าตนเป็นผู้ติดตามทวงหนี้ซึ่งกำลังติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ให้แก่เจ้าหนี้</p> <p>(1.2) ข้อความซึ่งรับรองว่าผู้ติดตามทวงหนี้ไม่จะนำข้อมูลใดๆ ที่ได้รับจากลูกหนี้ในการติดต่อสื่อสารครั้งนี้เพื่อใช้วัตถุประสงค์ในการติดตามทวงหนี้เท่านั้น</p> <p>(1.3) ข้อความที่แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ในภายหลัง หากเกิดขึ้น</p> <p>ข้อยกเว้น ผู้ติดตามทวงหนี้ไม่ต้องแจ้งข้อมูลตาม (1.1), (1.2), (1.3) หากเป็นกรณี</p>	<p>การติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ หรือบุคคลที่ลูกหนี้มอบอำนาจ</p> <p>(1) ในกรณีติดต่อโดยโทรศัพท์ โทรสาร หรือบุคคลให้ติดต่อได้ในเวลา 8 นาฬิกา ถึง 20 นาฬิกา ยกเว้นวันหยุดราชการให้ติดต่อได้ในเวลา 8 นาฬิกา ถึง 20 นาฬิกา</p> <p>เว้นแต่ผู้บริโภครู้และผู้ติดตามหนี้ได้ตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างอื่นในระหว่างการผิคนัดชำระหนี้</p> <p>ในกรณีผู้ติดตามหนี้ไม่สามารถติดต่อผู้บริโภครู้ได้ตามช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น และได้ใช้ความพยายามตามสมควรแล้ว ผู้ติดตามหนี้ อาจติดต่อผู้บริโภครู้ได้ในเวลาอื่นตามช่วงเวลาหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>(2) ในกรณีที่ผู้บริโภครู้ไม่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าถึงสถานที่ หรือผู้ติดตามหนี้ไม่สามารถติดต่อผู้บริโภครู้ตามสถานที่แจ้งไว้และผู้ติดตามหนี้ได้พยายามติดต่อตามสมควรแล้ว ให้ถือเอาสถานที่ติดต่อผู้บริโภครู้อื่นเป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการติดต่อผู้บริโภครู้</p> <p>(3) แจ้งให้ทราบชื่อ นามสกุล ชื่อหน่วยงานและแสดงเจตนาว่าต้องการติดตามหนี้</p> <p>(4) การกระทำหรือห้ามกระทำการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>

ผู้ติดตามทวงหนี้ได้จัดส่งคำคู่ความที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีในทางกฎหมาย

(2) การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหนี้และสิทธิของลูกหนี้ทราบ

(2.1) จำนวนเงินที่ต้องชำระโดยคำนวณจนถึง ณ วันที่ที่มีหนังสือแจ้งไปยังลูกหนี้

(2.2) ชื่อของเจ้าหนี้ปัจจุบัน หรือชื่อของเจ้าหนี้เดิม

(2.3) ข้อความแจ้งสิทธิในการโต้แย้งหนี้ของลูกหนี้

ข้อยกเว้น ผู้ติดตามทวงหนี้ไม่ต้องแจ้งข้อมูลตาม (2.1), (2.2), (3.3) หากเป็นกรณีผู้ติดตามทวงหนี้ได้จัดส่งคำคู่ความที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางกฎหมาย

3. หลักเกณฑ์ในการยุติการสื่อสารกับลูกหนี้

ลูกหนี้มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้ติดตามทวงหนี้ยุติการสื่อสารกับลูกหนี้อย่างเด็ดขาด ยกเว้นกรณีผู้ติดตามทวงหนี้แจ้งให้ลูกหนี้ทราบว่า

(1) ผู้ติดตามทวงหนี้จะยุติการติดตามทวงหนี้ตามที่ลูกหนี้เรียกร้อง

(2) ผู้ติดตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้จะเรียกร้องให้มีการเยียวยาอย่างใด ๆ ซึ่งโดยปกติผู้ติดตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้จะเรียกร้องได้

(3) ผู้ติดตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้จะเรียกร้องให้มีการเยียวยาอย่างใด ๆ เพิ่มอีก หากมีสิ่ง

(2) วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยได้วางหลักเกณฑ์เรื่องการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ไว้เป็นมาตรฐาน เพื่อให้เกิดเป็นบรรทัดฐานเดียวกันเพื่อป้องกันการเอาเปรียบของผู้ประกอบการ ซึ่งในอดีตจะเห็นได้ว่าการกระทำอันรุนแรงโดยผู้ติดตามทวงหนี้ในการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ เช่น การขู่เชิญอันเป็นการวิตรอนสิทธิ เสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้น การวางหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานจะเป็นการส่งเสริมให้การติดตามทวงหนี้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น เมื่อพิจารณาแล้วประเทศสหรัฐอเมริกามีหลักเกณฑ์ลูกหนี้มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้ติดตามทวงหนี้ยุติการสื่อสารกับลูกหนี้อย่างเด็ดขาด และการยุติการติดต่อสื่อสารเป็นการชั่วคราว แต่สำหรับประเทศไทยไม่มีหลักเกณฑ์ในเรื่องการยุติการติดต่อสื่อสารในการติดตามทวงหนี้ดังกล่าว

ผู้เขียนเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ควรจะนำหลักเกณฑ์การยุติการติดต่อสื่อสารเป็นการชั่วคราว มาใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายไทยเพียงเฉพาะกรณีการยุติการติดต่อสื่อสารเป็นการชั่วคราวเท่านั้น เนื่องจากการยุติการติดต่อสื่อสารเป็นการชั่วคราวจะเป็นการคุ้มครองคู่สัญญาทั้งฝ่าย กล่าวคือ ในด้านตัวลูกหนี้ เมื่อมีการถูกทวงถามให้ชำระหนี้หากมีข้อโต้แย้งประการใด ผู้ติดตามทวงหนี้ควรจะเร่งดำเนินการตรวจสอบและก็ต้องหยุดการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้เพื่อติดตามทวงหนี้ไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้น และได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้แก่ลูกหนี้เรียบร้อยแล้ว จากนั้นก็สามารถดำเนินการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ต่อไปได้ ทั้งนี้ ต้องใช้วิธีการที่ไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ด้วยเช่นกัน สำหรับในด้านตัวเจ้าหนี้ หากนำการยุติการติดต่อสื่อสารอย่างเด็ดขาดมาบัญญัติไว้จะทำให้เจ้าหนี้เสียเปรียบเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ผู้บริโภคในประเทศไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้สิทธิเป็นอย่างมากซึ่งอาจทำให้การใช้สิทธิตามกฎหมายนี้เป็นไปโดยไม่สุจริต ตัวอย่างเช่น หากผู้บริโภคที่เป็นลูกหนี้ทุกคนพร้อมกันใช้สิทธิดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเจ้าหนี้และผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้ได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้น และจะเป็นการเพิ่มปริมาณคดีเข้าสู่ศาลมากขึ้นด้วยเนื่องจากการใช้สิทธิในการขอให้ยุติการติดต่อสื่อสารอย่างเด็ดขาดตามกฎหมาย FDCPA นั้น ผู้ติดตามทวงหนี้จะไม่สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ได้อีก เว้นแต่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงหนึ่งครั้ง โดยกฎหมายเหลือช่องทางให้เจ้าหนี้เพียงช่องทางเดียวคือ การบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้โดยผ่านการใช้สิทธิทางศาลเท่านั้น

ข) หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้

(1) เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
<p>1. หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยทั่วไป</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้ติดต่อกับบุคคลที่สาม เว้นแต่</p> <p>(1) ได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ก่อน</p> <p>(2) ได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งจากศาลที่มีเขตอำนาจ</p> <p>(3) มีความจำเป็นที่สมเหตุสมผลเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีตามคำพิพากษา</p> <p>(4) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้</p> <p>2. หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยเฉพาะ</p> <p>ผู้ติดตามทวงหนี้จะต้องแสดง หรือแนะนำตนเองต่อบุคคลที่สาม และกล่าวเพียงว่า ต้องการให้บุคคลที่สามช่วยยืนยันความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องแนะนำชื่อนายจ้างของตน เว้นแต่บุคคลที่สามจะซักถามเท่านั้น และจะต้องไม่กระทำการใดๆ ดังนี้</p> <p>(1) กล่าวว่าลูกหนี้เป็นหนี้ใดๆ</p> <p>(2) ติดต่อกับบุคคลที่สามนั้นมากกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่บุคคลนั้นร้องขอ หรือผู้ติดตามทวง</p>	<p>1. หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยทั่วไป</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ติดตามหนี้ ติดต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้บริโภคเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่</p> <p>(1) บุคคลที่ผู้บริโภคได้มอบอำนาจ</p> <p>(2) เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดต่อสอบถามสถานที่ติดต่อผู้บริโภค เท่านั้น</p> <p>(3) ติดต่อกับผู้มีเหตุอันควรและไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ</p> <p>2. หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยเฉพาะ</p> <p>ผู้ติดตามหนี้อาจติดต่อบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานที่ติดต่อผู้บริโภคโดยต้องถือปฏิบัติดังนี้</p> <p>(1) แจ้งให้ทราบชื่อ นามสกุล ชื่อหน่วยงาน และแสดงเจตนาว่าต้องการสอบถามหรือยืนยันข้อมูลสถานที่ติดต่อผู้บริโภคเท่านั้น</p> <p>(2) ในกรณีติดต่อโดยโทรศัพท์ โทรสาร หรือบุคคลให้ติดต่อในเวลา 8 นาฬิกา ถึง 20 นาฬิกา ยกเว้นวันหยุดราชการให้ติดต่อได้ในเวลา 8 นาฬิกา ถึง 20 นาฬิกา</p>

<p>หนังสือมีเหตุอันเชื่อได้ว่าคำตอบเดิมของบุคคลที่สามนั้นมีความผิดพลาด หรือไม่สมบูรณ์ และบุคคลนั้นมีข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว</p> <p>(3)ติดต่อสื่อสารโดยไปรษณียบัตร</p> <p>(4)ใช้ภาษา หรือสัญลักษณ์ใดๆ ให้ปรากฏบนซองจดหมายหรือปรากฏในเนื้อหาของการติดต่อสื่อสารโดยทางไปรษณีย์ หรือโทรเลขซึ่งอาจส่งผลเป็นการบ่งชี้ได้ว่าตนเป็นผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ หรือการติดต่อสื่อสารนั้นมีความเกี่ยวข้องกับติดตามทวงหนี้</p> <p>(5)ติดต่อสื่อสารกับบุคคลใดๆ นอกเหนือไปจากทนายความของลูกหนี้ โดยรู้อยู่ว่าลูกหนี้มีทนายความเป็นตัวแทนแล้ว</p>	<p>(3) ห้ามมิให้แจ้งถึงความเป็นหนี้ของผู้บริโภค</p> <p>(4) ห้ามมิให้ติดต่อโดยทางไปรษณียบัตร</p> <p>(5) ห้ามมิให้ใช้ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ติดตามหนี้บนซองจดหมายหรือในหนังสือ หรือในสื่ออื่นที่จะใช้ในการติดต่อสอบถามผู้อื่น ที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อติดตามทวงถามหนี้ของผู้บริโภค</p> <p>(6) การกระทำหรือห้ามกระทำการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>
--	---

(2) วิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศได้มีบรรทัดฐานที่คล้ายคลึงกันในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างไรก็ตามทั้งสองประเทศก็มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย หากพิจารณาการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยทั่วไปโดยทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยต่างก็คุ้มครองผู้บริโภคโดยห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้ติดต่อกับบุคคลที่สามซึ่งมิใช่ผู้บริโภคและต่างมีข้อยกเว้นในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นที่คล้ายคลึงกัน สำหรับประเทศไทยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นบุคคลที่ผู้บริโภคได้มอบอำนาจ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความยินยอมจากลูกหนี้ก่อน อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีมาตรการคุ้มครองบุคคลที่สามและผู้บริโภคมากกว่าประเทศไทย จะเห็นได้ว่าก่อนที่ผู้ติดตามทวงถามจะสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกได้จำเป็นต้องได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งจากศาลที่มีเขตอำนาจ ทำให้ศาลมีดุลยพินิจในการตัดสินเป็นกรณีๆ ได้จึงเป็นนโยบายที่คุ้มครองผู้บุคคลที่สามอันจัดว่ามีความเข้มข้นสูง ในขณะที่ประเทศ

ไทยเพียงมีเหตุอันควรและไม่ก่อให้เกิดความรำคาญก็เพียงพอแล้ว แต่จะนำสิ่งใดมาเป็นบรรทัดฐานในการ
วัดว่าเหตุใดเหตุหนึ่งเป็นเหตุอันสมควรหรือไม่อย่างไร

ส่วนในกรณีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่สามโดยเฉพาะ ประเทศไทย และประเทศ
สหรัฐอเมริกาต่างมิได้ห้ามผู้ทวงถามที่จะทวงถามไปเพียงหนึ่งครั้ง อย่างไรก็ตาม ประเทศสหรัฐอเมริกา
อนุญาตให้คู่สัญญาสามารถตกลงกันตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญาให้สามารถติดต่อกับ
บุคคลภายนอกได้เพียงครั้งเดียว หรือผู้ติดตามทวงหนี้มีเหตุอันเชื่อได้ว่าคำตอบเดิมของบุคคลที่สามนั้น
มีความผิดพลาด หรือไม่สมบูรณ์ และบุคคลนั้นมีข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว
อีกทั้งประเทศสหรัฐอเมริกายังมีข้อห้ามมิให้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลใดๆ นอกเหนือไปจากทนายความของ
ลูกหนี้ โดยรัฐถือว่าลูกหนี้มีทนายความเป็นตัวแทนแล้วซึ่งประเทศไทยไม่มีหลักข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าควรนำ
หลักดังกล่าวมาปรับใช้กับการติดตามทวงหนี้ในประเทศไทยด้วย เนื่องจากการตั้งทนายความซึ่งเป็น
ตัวแทนของลูกหนี้นั้น ย่อมจะต้องมีหน้าที่ปกป้องรักษาประโยชน์ของลูกหนี้ซึ่งเป็นตัวการ เมื่อลูกหนี้ได้แจ้ง
แก่ผู้ติดตามทวงหนี้แล้ว ผู้ติดตามทวงหนี้ก็ควรที่จะต้องติดต่อกับตัวแทนของลูกหนี้เท่านั้น การที่ผู้ติดตาม
ทวงหนี้ยังขึ้นติดต่อกับลูกหนี้แล้ว ย่อมเห็นความไม่สุจริตของผู้ติดตามทวงหนี้นั่นเอง เช่นนี้ บทบัญญัติแห่ง
กฎหมายควรที่จะต้องมีเอาผิดแก่บุคคลดังกล่าว เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่สามอื่นใด ที่ไม่
เกี่ยวข้องกับการติดตามทวงหนี้ แต่ต้องเดือดร้อนจากการกระทำที่ไม่สุจริตของผู้ติดตามทวงหนี้ดังกล่าว

ค) ข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวตน

(1) เปรียบเทียบข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวตน

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
<p>ข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวตน ไว้อย่างกว้างโดยใช้ถ้อยคำว่า “ใด” เพื่อให้สามารถครอบคลุมการกระทำอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวอย่างที่กำหนดไว้ในกฎหมายแต่มีลักษณะเป็นการหลอกลวงปลอมแปลง หรือทำให้สำคัญผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้</p> <p>(1) การแอบอ้างปลอมตนว่าตนได้รับรอง หรือมีความเกี่ยวพัน หรือเป็นบุคคลากรในสังกัดของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือมลรัฐใดๆ รวมถึงการใช้เข็ม, ตรา, เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบด้วย</p> <p>(2) การแสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับจำนวน ลักษณะสถานะทางกฎหมาย</p> <p>(3) การกล่าวอ้าง หรือแสดงข้อความว่าการขาย การส่งต่อ การโอนหนี้ จะเป็นสาเหตุให้ลูกหนี้สูญเสียสิทธิเรียกร้อง หรือข้อต่อสู้เกี่ยวกับการชำระหนี้ หรือทำให้ลูกหนี้ต้องกลายเป็นบุคคลที่ถูกห้ามกระทำการใดๆ ภายใต้กฎหมาย FDCPA หรือการกล่าวอ้างแสดงความจริงว่าได้ขายบัญชีลูกหนี้ให้แก่ผู้ซื้อโดยสุจริต</p>	<p>ข้อห้ามเกี่ยวกับการกระทำการในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการติดตามทวงหนี้</p> <p>(1) การแสดง หรือการใช้เครื่องหมายหรือเครื่องแบบ สัญลักษณ์ หรือข้อความใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาลเจ้าพนักงานบังคับคดี รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยไม่เป็นความจริง</p> <p>(2) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการติดตามทวงถามหนี้เป็นการกระทำ โดยทนายความหรือสำนักงานกฎหมาย ทั้งที่ไม่ใช่</p> <p>(3) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าหากไม่ชำระหนี้จะถูกดำเนินคดี ถูกยึด หรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน เว้นแต่เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>(4) การข่มขู่ว่าจะดำเนินการใด ทั้งที่ไม่มีอำนาจจะกระทำได้ตามกฎหมาย</p> <p>(5) การติดต่อ หรือการแสดงตนที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด เพื่อให้ได้ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับผู้บริโภค</p>

<p>(4) การแอบอ้างปลอมตนว่าเป็นทนาย หรือ การติดต่อสื่อสารได้กระทำโดยทนายความ</p> <p>(5) การกล่าวอ้าง หรือแสดงข้อความเท็จว่า การไม่ชำระหนี้จะเป็นผลให้สามารถจับกุม จำคุก บุคคลใดๆ หรือเป็นผลให้เกิดการยึด ทรัพย์ การอายัดทรัพย์เพื่อประกันการชำระหนี้ ตามคำพิพากษา หรือการขายทรัพย์สินใดๆ หรือเงินค่าจ้างต่างๆ หรือจะกระทำการอื่นใด อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ติดตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้ไม่มีเจตนาที่จะกระทำเช่นนั้นจริง</p> <p>(6) การกล่าวอ้าง หรือการการแสดงข้อความ เท็จว่าลูกหนี้ได้กระทำความผิดอาญา หรือการ กระทำใดๆ เพื่อให้ลูกหนี้ได้รับความอับอาย หรือเสื่อมเสียชื่อเสียง</p> <p>(7) การใช้ หรือเผยแพร่การติดต่อสื่อสารที่เป็น หนังสือใดๆ ซึ่งกระทำการปลอมแปลง หรือ แอบอ้างโดยทุจริตว่าเป็นเอกสารได้รับมอบ อำนาจ หรือได้รับการอนุมัติ หรือออกโดยศาล หน่วยงานราชการ หรือสำนักตัวแทนแห่งสหรัฐ อเมริกา หรือมลรัฐใดๆ หรือปลอมแปลงตรา ประทับเพื่อให้สำคัญผิดในแหล่งที่มา หรือการ มอบอำนาจ หรือการอนุมัติเอกสารนั้น</p> <p>(8) การติดต่อสื่อสาร หรือข่มขู่จะติดต่อสื่อสาร กับบุคคลใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลสินเชื่อ โดยรู้ หรือ ควรรู้ได้ว่าเป็นข้อมูลเท็จ รวมถึงการไม่แจ้งให้ ทราบว่าหนี้ที่ถูกต้องได้แก่นั้นได้ถูกต้องแล้ว</p>	<p>เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงถามหนี้</p> <p>(6) การใช้ชื่อของบุคคลอื่นแทนชื่อของผู้ติดตาม หนี้ในการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้</p> <p>(7) การติดต่อหรือการแสดงตนให้ผู้บริโภคเชื่อว่า ผู้ติดตามหนี้ดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต หรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต</p> <p>(8) การกระทำอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด</p>
--	---

(2) วิเคราะห์ข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวบุคคล

จากกฎหมายดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวบุคคลอันมีขอบเขตกว้างกว่าประเทศไทย โดยหากสังเกตจากบทบัญญัติตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องดังกล่าวซึ่งใช้ถ้อยคำว่า “ข้อห้ามเกี่ยวกับการปลอมแปลง หรือการกระทำที่สำคัญผิดในตัวบุคคลใดๆ” ในขณะที่กฎหมายไทยใช้คำว่า “ข้อห้ามเกี่ยวกับการกระทำการในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการติดตามทวงหนี้” ซึ่งระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงทำให้การตีความจึงแคบกว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้อำนาจศาลในการตีความการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งว่าการกระทำนั้นเป็นการปลอมแปลงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า ข้อห้ามตามกฎหมายไทยได้กำหนดไว้ชัดเจนและเหมาะสม อันเป็นการคุ้มครองคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้สินเชื่อและผู้รับสินเชื่อ

ส่วนเรื่องการแอบอ้างว่าตนได้รับรองหรือมีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐของทั้งประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดไว้คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้เครื่องหมาย เครื่องแบบ สัญลักษณ์อันแสดงว่าเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ แต่ในเรื่องการกล่าวอ้าง หรือแสดงข้อความว่าการขาย การส่งต่อ การโอนหนี้ จะเป็นสาเหตุให้ลูกหนี้สูญเสียข้อต่อสู้เกี่ยวกับการชำระหนี้ หรือทำให้ลูกหนี้ต้องกลายเป็นบุคคลที่ถูกห้ามกระทำการใดๆ ภายใต้กฎหมาย FDCPA หรือการกล่าวอ้างแสดงความเท็จว่าได้ขายบัญชีลูกหนี้ให้แก่ผู้ซื้อโดยสุจริต ในกฎหมายไทยไม่ได้กล่าวไว้ แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ประเทศไทยไม่จำเป็นต้องนำความคิดนี้มาปรับใช้กับการติดตามทวงถามชำระหนี้ เนื่องจากสามารถนำบทบัญญัติเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องมาใช้ได้

ความแตกต่างอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้บัญญัติเรื่องการติดต่อหรือการแสดงตนที่ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด เพื่อให้ได้ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับผู้บริโภคเพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามทวงถามหนี้ ดังกฎหมายไทย ทำให้ผู้เขียนเห็นว่า เรื่องดังกล่าวนี้กฎหมายไทยได้บัญญัติไว้อย่างครอบคลุมดีแล้ว เพราะหากไม่บัญญัติถึงการกระทำดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดการติดตามทวงหนี้ อันไม่เป็นธรรม

ง) ข้อห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

(1) เปรียบเทียบข้อห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
<p>ห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้กระทำการใดๆ ที่ไม่เป็นธรรม หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>(1) การติดตามทวงถามจำนวนเงินใดๆ ซึ่งได้คิดคำนวณรวมดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ เกี่ยวกับหนี้</p> <p>(2) การยอมรับเช็คที่มีการลงวันที่ล่วงหน้าเกินกว่า 5 วัน เว้นแต่ผู้ติดตามทวงหนี้จะแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ส่งมอบเช็คโดยแสดงเจตนาว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น</p> <p>(3) การเรียกรับเช็คลงวันที่ล่วงหน้า หรือตราสาร เพื่อการชำระหนี้อื่นใดอันมีวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่จะดำเนินคดีทางอาญา หากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน</p> <p>(4) การเรียกเก็บเงินหรือข่มขู่ว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็ค หรือตราสารอื่นใด ก่อนวันที่ที่ลงในเช็ค หรือตราสารอื่นนั้น</p> <p>(5) ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายสำหรับการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นใดโดยปกปิดเจตนาการติดต่อสื่อสารดังกล่าว</p> <p>(6) การกระทำใดๆ หรือข่มขู่ว่าจะกระทำการใดๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการใช้สิทธิทางศาลอันส่งผลให้ลูกหนี้ต้องสูญเสียการครอบครอง หรือไม่สามารถใช้สอยทรัพย์สินของตนได้โดยที่ไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้อีก เช่นว่านั้นได้ หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าวได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกกระทำเช่นนั้น</p> <p>(7) ติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ทางไปรษณีย์บัตร</p>	<p>ห้ามมิให้ผู้ติดตามทวงหนี้กระทำการในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมในการติดตามทวงถามหนี้ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ เว้นเสียแต่ได้มีการตกลงไว้ล่วงหน้า หรือที่มีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้</p> <p>(2) การติดต่อผู้บริโภคร่วมหนี้โดยไปรษณีย์บัตร เอกสารเปิดผนึกหรือโทรสารที่สื่อให้ทราบว่าเป็นการติดตามทวงถามหนี้อย่างชัดเจน</p> <p>(3) การใช้ภาษา หรือสัญลักษณ์ ชื่อทางธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้บนของจดหมายในการติดต่อผู้บริโภคร่วมหนี้ที่เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อการติดตามทวงถามหนี้ เว้นแต่ชื่อทางธุรกิจของผู้ติดตามหนี้ไม่ได้สื่อให้ทราบได้ว่าเป็นการประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้</p> <p>(4) การกระทำอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มาตรา 12 มิให้นำมาตรา 11 (3) มาใช้บังคับกับการติดตามทวงถามหนี้เป็นหนังสือเพื่อจะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล</p>

<p>(8) ใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ใดๆ นอกเหนือไปจากที่อยู่ของผู้ติดตามหนี้บนซองจดหมายในกรณีติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ผ่านทางไปรษณีย์หรือโทรเลข เว้นแต่ชื่อที่ใช้ในทางธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ได้บ่งบอกว่าเป็นชื่อของธุรกิจติดตามทวงหนี้</p>	
--	--

(2) วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

จากข้อเท็จจริงข้างต้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่าข้อห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่างก็มีความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันบางประการ ดังต่อไปนี้

ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาต่างห้ามการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ทางไปรษณียบัตรและการใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ใดๆ นอกเหนือไปจากที่อยู่ของผู้ติดตามหนี้บนซองจดหมายในกรณีติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้ผ่านทางไปรษณีย์ หรือโทรเลข เว้นแต่ชื่อที่ใช้ในทางธุรกิจของผู้ติดตามทวงหนี้ได้บ่งบอกว่าเป็นชื่อของธุรกิจติดตามทวงหนี้ ซึ่งบทบัญญัติข้างต้นก็ต่างมุ่งที่จะคุ้มครองผู้บริโภค ผู้เขียนจึงเห็นว่าบทบัญญัตินี้มีความเหมาะสมแล้ว

ความเหมือนประการหนึ่งระหว่างประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องการติดตามทวงหนี้ นั้น ผู้ติดตามทวงหนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแจ้งผู้บริโภคว่า จะใช้สิทธิทางศาลหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันผู้ติดตามทวงหนี้สามารถกระทำดังที่กล่าวมาข้างต้นได้ นอกจากนี้ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกายังบัญญัติถึงการกระทำอื่นที่ไม่สามารถใช้ในการติดตามทวงหนี้ได้ จะเห็นได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาห้ามการกระทำใดๆ หรือข่มขู่ว่าจะกระทำใดๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการใช้สิทธิทางศาลอันส่งผลให้ลูกหนี้ต้องสูญเสียการครอบครอง หรือไม่สามารถใช้สอยทรัพย์สินของตนได้ โดยที่ไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้เช่นว่านั้นได้ ส่วนของประเทศไทยก็มีการกำหนดไว้ในประกาศที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

อีกทั้งประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา ยังห้ามติดตามทวงถามจำนวนเงินอันเป็นค่าธรรมเนียม อย่างไรก็ตาม นอกจากค่าธรรมเนียมแล้วประเทศสหรัฐอเมริกายังได้ห้ามการติดตามทวงถามจำนวนเงินใดๆ ซึ่งได้คิดคำนวณรวมดอกเบี้ย ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆเกี่ยวกับหนี้ ซึ่งประเทศไทย

ไม่ได้กล่าวไว้ในบทบัญญัติตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามกฎหมายไทยยังมีข้อกำหนดให้สามารถตกลงไว้ล่วงหน้าซึ่งการทวงถามค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่า การที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้เช่นนี้เป็นการสนองหลักทางแพ่งทั่วไป คือ หลักเสรีภาพทางสัญญา ซึ่งเปิดโอกาสให้คู่สัญญาสามารถตกลงกันได้ เป็นถือเป็นการบัญญัติกฎหมายไว้ครอบคลุมดีแล้วทั้งกฎหมายยังเปิดโอกาสให้เรียกเงินจำนวนใดๆ ที่มีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้ ถือเป็นการบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคที่ดีประการหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนประการหนึ่งได้แก่ บทบัญญัติการห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในเรื่องเช็ค อันประกอบด้วย การยอมรับเช็คที่มีการลงวันที่ล่วงหน้าเกินกว่า 5 วัน เว้นแต่ผู้ติดตามทวงหนี้จะแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ส่งมอบเช็คโดยแสดงเจตนาว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น, การเรียกร้องเช็คลงวันที่ล่วงหน้า หรือตรา สาร เพื่อการชำระหนี้อื่นใดอันมีวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่จะดำเนินคดีทางอาญา หากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน, การเรียกเก็บเงินหรือข่มขู่ว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็ค หรือตราสารอื่นใด ก่อนวันที่ที่ลงในเช็ค หรือตราสารอื่นนั้น ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรนำข้อกฎหมายเรื่องการห้ามปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในเรื่องเช็คมาบัญญัติ เพราะ ปัจจุบันเช็คเป็นตราสารซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำธุรกรรมต่างๆ

4.2.2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบอำนาจอื่นใดของคณะกรรมการ

(1) เปรียบเทียบอำนาจอื่นใดของคณะกรรมการ

ประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการมีอำนาจ 1) วางกฎระเบียบเกี่ยวกับการวิธีในการติดตามทวงหนี้ 2) มีอำนาจออกคำสั่งชั่วคราว หรือถาวรให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดการกระทำใดๆ อันเนื่องมาจากการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม 3) อำนาจในการตรวจสอบบุคคลอื่นใดนอกจากผู้ติดตามทวงหนี้ได้กระทำการอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ประเทศไทย ตามร่างพระราชบัญญัติตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้มีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการปฏิบัติการติดตามทวงถามหนี้

(2) วิเคราะห์อื่นใดของคณะกรรมการ

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาให้อำนาจแก่คณะกรรมการในการออกคำสั่งชั่วคราว หรือถาวรอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้ติดตามทวงหนี้หยุดการใช้วิธีการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

เนื่องจากหากมีการติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีดังกล่าวต่อไป ย่อมมีต่อไปซึ่งความเสียหายแก่ลูกหนี้ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ปรากฏอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจในการออกคำสั่งชั่วคราว หรือถาวรเกี่ยวกับวิธีการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดว่าภาครัฐจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้จากวิธีการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม หากในประเทศไทยกำหนดให้กรรมการมีอำนาจใช้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะส่งผลให้สามารถยับยั้งการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมได้อย่างรวดเร็ว และจะเป็นการสร้างมาตรฐานการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ว่าตนจะต้องดำเนินการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรมไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ลูกหนี้ต่อไป

อำนาจของคณะกรรมการในการกำหนดประกาศ หรือระเบียบตาม ความ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เนื่องจากประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกาได้สังเกตเห็น ความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่บังคับอยู่ในปัจจุบันอาจมีความล้าสมัยไม่ทันต่อปัญหา หรือวิธีการติดตามทวงหนี้ ในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนี้ ตามที่ร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... ที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามทวงถามหนี้มีอำนาจที่จะกฎ หรือระเบียบใดๆ เพื่อ เป็นไปตามความแห่งร่างพระราชบัญญัติติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. จึงเปิดช่องให้ กฎหมายมีการพัฒนาสอดคล้องกับปัญหาการติดตามทวงหนี้ในประเทศไทย ไม่เป็นช่องโหว่ ให้ผู้ติดตามสามารถหลบเลี่ยงได้

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความรับผิดชอบของผู้ติดตามทวงหนี้ และการเยียวยาความเสียหาย

4.3.1 ความรับผิดชอบทางปกครองของผู้ติดตามทวงหนี้

(1) เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางปกครองของผู้ติดตามทวงหนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา การเพิกถอน หรือระงับใบอนุญาตของผู้ติดตามทวงหนี้

1) ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับจดทะเบียนฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม 2) ผู้ติดตามทวงหนี้ไม่สามารถรักษาไว้ซึ่งสภาพทางการเงินของตนอย่างเพียงพอที่จะมีคุณสมบัติได้รับใบอนุญาตในใบสมัครเดิมหรือมีคุณสมบัติตามเหตุอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเทศไทย การสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้

ได้กรณี 1) ประกอบธุรกิจอันอาจทำให้ประชาชนเสียหาย 2) จงใจละเว้นการดำเนินการ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามพิกฎหมายบัญญัติ

(2) วิเคราะห์ความรับผิดทางปกครองของผู้ติดตามทวงหนี้

บทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงถามหนี้ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศไทย และต้องได้รับใบอนุญาตตามประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น จำต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้บทบัญญัตินี้มีผลบังคับได้จริง ผู้เขียนจึงเห็นว่า เนื่องจากความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ อาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากมิได้ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงต้องให้อำนาจของหน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้เพิกถอนใบอนุญาต หรือการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจต่อไปได้ และเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้ประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้อื่นๆ ที่จะต้องระมัดระวังการกระทำของตนไม่ดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม อันจะส่งผลดีแก่ลูกหนี้ที่จะได้รับการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรมจากผู้ดำเนินการติดตามทวงหนี้

4.3.2 ความรับผิดของผู้ติดตามทวงหนี้ และการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง

(1) เปรียบเทียบความรับผิดของผู้ติดตามทวงหนี้ และการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง

ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ติดตามทวงหนี้ และบุคคลอื่นใดๆ ที่ได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย FDCPA จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่บุคคลที่ได้รับความเสียหาย จากการกระทำดังกล่าวนั้น อันเป็นค่าเสียหายที่แท้จริง ในกรณีที่เป็นการฟ้องดำเนินคดีโดย บุคคลเพียงคนเดียวศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพิ่มเติมให้อีกไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐ และ หากเป็นการฟ้องร้องแบบกลุ่ม ศาลจะกำหนดค่าเสียหายเพิ่มเติมให้อีกไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐ ในการกำหนดค่าเสียหายนั้น ศาลอาจใช้ดุลพินิจพิจารณาจากอัตราความถี่ของการกระทำ ลักษณะของการกระทำ และเจตนาที่จะฝ่าฝืนกฎหมาย

ประเทศไทย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด มาตรา 420 คำว่า “ผู้ใด” เป็นกรณีที่บทบัญญัติมิได้กำหนดลักษณะบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ หากผู้ติดตามทวงหนี้ใดๆ ก็ตามได้กระทำการหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายโดยมิได้มีเหตุ ตามกฎหมายอันจะยกขึ้นอ้างได้แล้วย่อมตกอยู่ในฐานะเป็นบุคคลผู้กระทำการอันละเมิดทั้งสิ้น

(2) วิเคราะห์ความรับผิดของผู้ติดตามทวงหนี้ และการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง

ผู้เขียนเห็นว่าเหมาะสมแล้วที่ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ..... ได้บัญญัติในคดีอาญาที่พนักงานอัยการ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคาหรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนผู้บริโภครหรือผู้เสียหายที่แท้จริง พนักงานอัยการอาจ เป็นโจทก์ดำเนินคดีแทน

ผู้บริโภคมีความมุ่งหมายให้ผู้บริโภคได้รับการเยียวยาโดยได้รับ ค่าเสียหายอย่างแท้จริงจากการติดตาม
ทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมของผู้ติดตามทวงหนี้ นั้นส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน และกฎหมายได้ให้
อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดีแทนนั้น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของรัฐ และการ
ดำเนินคดีแทนดังกล่าวนั้นสอดคล้อง กับบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

4.3.3 ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ติดตามทวงหนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา 1) บุคคลใดก็ตามที่ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายที่เกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม รวมทั้งระเบียบใดๆ ตามความแห่งบทบัญญัติ 2) การฝ่า
ฝืนการแสดงหรือการสอบสวนพยานหลักฐาน การขัดขวางกระบวนการพิจารณา 3) ผู้ติดตามทวงหนี้มิได้
รับใบอนุญาตก่อน หรือกระทำการใดโดยมิได้รับการจดทะเบียนก่อนกับคณะกรรมการ หรือหากภายหลัง
การได้รับใบอนุญาตหรือการได้รับการจดทะเบียนได้ถูกเพิกถอน ถูกระงับ หรือสิ้นสุดระยะเวลา แต่ยังคงฝ่า
ฝืนดำเนินการประกอบธุรกิจนี้ต่อไป ถือว่าได้กระทำความผิดทางอาญา 4) ฝ่าฝืนการยื่นรายงานประจำปี
หรือตามกำหนดเวลา

(2) วิเคราะห์ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ติดตามทวงหนี้

บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย 1) ข้อปฏิบัติ เกี่ยวกับ
ติดต่อ สื่อสารกับบุคคลที่สาม หรือลูกหนี้ 2) ข้อห้ามเกี่ยวกับการติดตาม ทวงถามหนี้ ที่เป็นธรรม 3) การ
กระทำอันเป็นการหลอกลวง

ประเทศไทย ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการ

พ.ศ. ....

(2) วิเคราะห์ความผิดทางอาญา

พิจารณาการควบคุมกำกับดูแลควรจะกำหนดการกระทำใดๆ อันเป็น การฝ่าฝืน
บทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างเช่นกฎหมายของสหรัฐอเมริกาว่ากรณีใดบ้างที่หน่วยงานติดตามทวงหนี้
จำต้องรับผิดชอบเพื่อให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบสามารถควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ
ติดตามทวงหนี้ ทำให้ก่อให้เกิดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงควร

ผู้เขียนเห็นด้วยที่ต้องกำหนดโทษทางอาญา เนื่องจากการความมุ่ง
หมายของกฎหมายอาญานั้นต้องการให้ผู้กระทำความผิดหลายจำ และเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษา

ความสงบเรียบร้อยในสังคม จึงต้องกำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนต่อวิธีการติดตามทวงหนี้ที่เป็นธรรม หรือฝ่าฝืน
หน้าที่อื่นใดต้องรับผลในความผิดทางอาญา

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันในโลกที่ไร้พรมแดน ประชาชนสามารถซึ่งเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น เนื่องจากการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐทำให้เม็ดเงินถูกผลักดันให้ประชาชนได้ง่ายและเป็นจำนวนมากขึ้น โดยพิจารณาได้จากจำนวนสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ให้แก่ภาคประชาชน และปริมาณการใช้จ่ายของผู้ใช้บริการบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลมีจำนวนมากขึ้น หากมองในสังคมไทยในสมัยก่อนซึ่งถือว่าการเป็นหนี้ถือว่าเป็นเรื่องน่าอับอาย แต่ปัจจุบันทัศนคติดังกล่าวได้เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ สังคมกลับมองว่าการเป็นหนี้เป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้มีเครดิตน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจในการนำเงินไปใช้ก่อนแล้วจ่ายในภายหลัง นอกจากนี้ ค่านิยมในการบริโภคนิยมยังส่งผลให้ประชาชนจับจ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่มีวินัยในการใช้เงิน ส่งผลให้เกิดปัญหาไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้

สภาวะปัญหาปัจจุบัน การดำเนินการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ นั้นด้วยวิธี การต่างๆ อันไม่เป็นธรรม และไม่เคารพถึงสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ ลูกหนี้ซึ่งเป็น ผู้บริโภคตามที่ กฎหมายรับรองคุ้มครอง

ความมุ่งหมายของร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. .... และบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองลูกหนี้จากการติดตามทวง หนี้ที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากสภาวะทางระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม เป็นเหตุให้ลูกหนี้ไม่มีอำนาจ การต่อรองกับ ผู้ประกอบการธุรกิจ เช่นเดียวกับ ผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามทวงหนี้ หรือเจ้าหนี้ติดตาม ทวงหนี้จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม อันเป็นการกระทบสิทธิของลูกหนี้เป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องใช้อำนาจเพื่อกำกับดูแลผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามทวงหนี้ หรือ เจ้าหนี้ให้เป็น ธรรม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้บริโภค

จากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ. .... และบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในระดับสหพันธรัฐ (Federal Law) และระดับมลรัฐ (State Law) ได้บัญญัติในขอบเขตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีบทบัญญัติกำหนดขอบเขตของคำ

ว่า “ผู้ติดตามทวงหนี้” “ลูกหนี้” และ “ประเภทของหนี้” หมายความว่า ถึงบุคคล หรือหนี้ประเภทใดบ้างที่จะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขต ของกฎหมาย บทบัญญัติ กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการประกอบธุรกิจของ ผู้ติดตามทวงหนี้ อันเป็น สาระสำคัญที่กำหนดให้บุคคลใดๆ ที่ประสงค์ประกอบธุรกิจติดตาม ทวงถามหนี้ จะได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจติดตามทวงหนี้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตลอดจน เสียค่าธรรมเนียมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด บทบัญญัติกำหนดวิธีการติดตามทวงถามหนี้ ด้วยวิธีที่เป็นธรรม บทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจของ คณะกรรมการผู้ติดตามทวงหนี้ ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และพนักงานเจ้าหน้าที่ อื่นใดที่รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง บทบัญญัติสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ติดตามทวงหนี้ ตลอดจนบทกำหนดโทษ สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1 การพิจารณาขอบเขตการบังคับใช้

ตามหลักของบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยส่วนใหญ่แล้วนั้นจะบัญญัติความหมาย และลักษณะของผู้ติดตามทวงหนี้ที่เป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น ห้ามมีผลบังคับถึงเจ้าหนี้ ไม่ต่างกับตามกฎหมายของประเทศไทยที่รวมถึงเจ้าหนี้ด้วย

ภาระผูกพันใดๆ หรือภาระหนี้ที่ถูกกล่าวหาว่าภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ของผู้บริโภคใน อันจะต้องจ่ายที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางการเงิน ทรัพย์สิน ประกันภัย หรือการบริการซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อบุคคลธรรมดา หรือเพื่อครอบครัว หรือเพื่อภายในครัวเรือนไม่ว่าภาระหนี้ดังกล่าวจะถูกปรับลดลงโดยคำพิพากษาของศาล หรือภาระผูกพัน หรือถูกกล่าวหาว่ามีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ที่เกิดจากคำพิพากษาของศาล แต่ตามกฎหมายไทยมุ่งเน้นบังคับเฉพาะธุรกรรมทางการเงินเท่านั้น

2 มาตรการควบคุมและกำกับการดูแลผู้ติดตามทวงหนี้

ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ มาตรการทางกฎหมายทั้งในการป้องปรามและปราบปรามแต่อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ อย่างเป็นทางการ พ.ศ. .... ควรที่จะให้มีความชัดเจน ไม่ว่าการขอรับใบอนุญาต การจดทะเบียน และการวางหลักประกัน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจติดตามทวงหนี้ ประเภทของหนี้ หรือความหมายของหน่วยงานติดตามทวงหนี้ตามร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้ อย่างเป็นทางการ

ธรรม พ.ศ..... ยังมีความหมายไม่ครอบคลุมการติดตามทวงหนี้ที่เกี่ยวกับหนี้ของผู้ บริโภค และอาจต้องอาศัยการตัดสินตามคำพิพากษาของศาลในการวินิจฉัยว่าประเภทของหนี้ใดที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม พ.ศ..... หรือไม่

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. .... และนำหลักการของบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ ดังนี้ กล่าวคือ

1. คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้ใช้อำนาจออกประกาศกำหนดตามความของกฎหมาย นิยามคำว่า “ผู้ให้สินเชื่อ” หมายความว่ารวมถึงบุคคลธรรมดาที่ให้สินเชื่อเป็นทางการค้าปกติหรือบุคคลธรรมดาที่รับซื้อ หรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด มิฉะนั้นแล้ว บุคคลผู้ให้สินเชื่ออาจจะใช้ช่องว่างแห่งกฎหมายดังกล่าวเพื่อหลบเลี่ยงมิให้ตนต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ....

2. คณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้ต้องกำหนดให้ผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจรับติดตามทวงหนี้ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับการติดตามทวงถามหนี้ซึ่งหลักเกณฑ์การพิจารณาควรที่จะต้องจัดทำกระบวนการตรวจสอบกลั่นกรองประวัติความประพฤติ ความรับผิดชอบทางการเงิน ชื่อเสียง ความซื่อสัตย์ และศีลธรรมอันดีของผู้ประกอบธุรกิจ กรรมการ ลูกจ้าง หรือของบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องธุรกิจติดตามทวงหนี้

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร

3.1 เรื่องหลักเกณฑ์การยุติการติดต่อสื่อสารต่อลูกหนี้เป็นการชั่วคราวมาใช้บังคับเนื่องจากจะเป็นการคุ้มครองคู่สัญญาทั้งฝ่าย กล่าวคือ ในด้านตัวลูกหนี้ เมื่อมีการถูกทวงถามให้ชำระหนี้สามารถโต้แย้งถึงความเป็นหนี้ประการใด ผู้ติดตามทวงหนี้ต้องเร่งดำเนินการตรวจสอบและจะต้องหยุดการติดต่อสื่อสารกับลูกหนี้เพื่อติดตามทวงหนี้ไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้น และได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้แก่ลูกหนี้เรียบร้อยแล้ว

3.2 ข้อห้ามมิให้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลใดๆ นอกเหนือไปจากทนายความของลูกหนี้ โดยรู้อยู่ว่าลูกหนี้มีทนายความเป็นตัวแทนแล้ว เนื่องจากการตั้งทนายความซึ่งเป็นตัวแทนของลูกหนี้ นั้น ย่อมจะต้องมีหน้าที่ปกป้องรักษาประโยชน์ของลูกหนี้ซึ่งเป็นตัวการ เมื่อลูกหนี้ได้แจ้งแก่ผู้ติดตามทวงหนี้แล้ว ผู้ติดตามทวงหนี้ก็ควรที่จะต้องติดต่อกับตัวแทนของลูกหนี้เท่านั้น การที่ผู้ติดตามทวงหนี้ยังขึ้นติดต่อกับ

ลูกหนี้แล้ว ย่อมเห็นความไม่สุจริตของผู้ติดตามทวงหนี้นั่นเอง

4. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจในการออกคำสั่งชั่วคราว หรือถาวรเกี่ยวกับวิธีการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดว่าภาครัฐจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้จากวิธีการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรม หากในประเทศไทยกำหนดให้กรรมการมีอำนาจใช้มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะส่งผลให้สามารถยับยั้งการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมได้อย่างรวดเร็ว และจะเป็นการสร้างมาตรฐานการติดตามทวงหนี้ของผู้ติดตามทวงหนี้ว่าตนจะต้องดำเนินการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรมไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ลูกหนี้อีกต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

กฤษฎา สังขมณี. การจัดการสินเชื่อ. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์, 2549.

กุศล บุญเย็น. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
นิติบรรณการ, 2540

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ :
จักร์ชการพิมพ์.

กำธร พันธูลาภ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

คณะกรรมการมรรยาททนายความ, คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานคดีมรรยาททนายความ สภา
ทนายความ. คู่มือสอบสวนคดีมรรยาททนายความ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. บพิทการพิมพ์.
2548.

จรัญ ภัคดีธนากุล. พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ : ศาลอุทธรณ์,
2541.

จันทร์เพ็ญ จาปะเกษตร. สินเชื่อและการเรียกเก็บเงิน. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2525.

จิต เศรษฐบุตร. หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

ชนินทร์ พิทยาวิธ. การบริหารสินเชื่อสถาบันการเงินครบวงจร. กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ, 2547.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2546.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยนิติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ดารณี พัทธวิบูลย์. การจัดการสินเชื่อ. กรุงเทพฯ : ประชาชน, 2530.

ดาราวพร ธีระวัฒน์. กฎหมายสัญญาสถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาไม่เป็นธรรม.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542

เถลิงศักดิ์ คำสุระ. คำตอบล่าสุดคดีเช็ค (พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค) พ.ศ.2534.
กรุงเทพฯ : 2538.

ทองศักดิ์ ดุยกาญจน์. คดีกู้ยืมเงิน. กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, 2541.

เทพวิฑูร, พระยา. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-2 (มาตรา 1-240). กรุงเทพฯ :
เนติบัณฑิตยสภา, 2502

ธนะชัย ผดุงจิตติ. ดอกเบี้ย เบี้ยปรับ. กรุงเทพฯ : นิติรัฐ, 2544.

บัญญัติ สุชีวะ. คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 9 ปรับปรุงโดย ไพโรจน์ วายุภาพ.
กรุงเทพฯ : จีระวิชาการพิมพ์, 2548.

ปัญญา ถนอมรอด. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม คำประกัน จำนอง จำนำ.
กรุงเทพฯ : สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2546.

ประจักษ์ โฟธิสมบัติ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสิ่ง และลามมิ
ควรได้. กรุงเทพฯ : สมบัติการพิมพ์, 2548.

ประดิษฐ์ เอกมณี. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งลักษณะเช่าทรัพย์-เช่าซื้อ. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2536

ประกาศน์ อวยชัย. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 (เล่ม 3) มาตรา 386 ถึง มาตรา 452 (ต่อ)
พร้อมด้วยย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกา ตั้งแต่ พ.ศ.2527 ถึง พ.ศ.2541. กรุงเทพฯ :
สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2541.

ประพันธ์ ทรัพย์แสง. ศิลปะการเร่งรัดติดตามหนี้สิน. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ, 2536.

ประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์. คำอธิบายความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พร้อมคำพิพากษาฎีกา. กรุงเทพฯ : นิติ
บรรณการ, 2545.

ไพฑูริย์ เอกจริยกร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยจำนอง จำนง จำนงทำของ รับขน.
พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2548.

พจน์ ปุชปาคม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด (ตอนที่ 1). กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.

พิชัย นิลทองคำ. เทคนิคการว่าความภาคปฏิบัติ 1 คดีแพ่ง-คดีอาญาและการจัดทำเอกสาร, พิษณุกรรม.
กรุงเทพฯ : Athataya Millennium, 2545.

พิพัฒน์ จักรางกูร, ภัทรพร จักรางกูร. คำถาม-คำตอบวิชาว่าความ. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2531.

เพ็ญ เพ็งนิตติ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดและพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เนติบัณฑิตยสภา, 2549.

ไพจิตร บุญญพันธุ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดและข้อสันนิษฐานความรับ
ผิดทางกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 11 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : นิติบรรณการ, 2548.

ไพโรจน์ วายุภาพ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 4 (แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2549.

ไพโรจน์ อารักษ์ษา. ครบเครื่องเรื่องคุ้มครองผู้บริโภค ครบเครื่องเรื่องสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2547.

ภัทรศักดิ์ วรรณแสง. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หนี้. พิมพ์ครั้งที่ 9 (แก้ไขเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2548.

ภาสกร ญาณสุธี. คลินิกผ่าตัดดอกเบี๋ยและเบี๋ยปรับ. กรุงเทพฯ : ปณณรัชช, 2548.

บทความ

จรัญ ภัคดีธนากุล. "สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540".

ดูภาพ 45. 1(2541) : 77-145.

ดาราพร ธีระวัฒน์. "ข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรมในสัญญา". วารสารนิติศาสตร์ 16,3 (กันยายน 2529) :
131-145.

ประสิทธิ์ โสวิไลกุล. "ความรับผิดชอบในการกระทำละเมิดของผู้อื่น : นายจ้างกับลูกจ้าง และตัวการกับ
ตัวแทน". วารสารกฎหมาย 2,3(กันยายน, 2519) : 61-75.

Books

Alfred J. Kahn. Sheila B. Kanerman. Child support : from the debt collection to social policy.
Newbury Park : Sage Publications, 1988.

D G Cracknell. Textbook, Obligations : Contract Law. London : Old Bailey Press} 1979.

E. Allan Farnsworth. Contracts. Boston : Little, Brown&Company, 1982.

Joseph Dainow. Essays on the Civil Law of Obligations. Louisiana : Louisiana State University
Press, 1969.

Ole David, Koht Norbye. Papers dealing with international debt : collection of lectures and other
paper. Bergen, 1987.

P J Cooke, D W Oughton. The Common Law of Obligations. London : Butterworths, 1989.

Websites

Braian Keith jaulkner.WEST V.NATIONWILDE CRADIT.INC.-Third party Communication
crearified in The Fair Debt Practices Act . Campbell Law Review Spring 2000

Authur J. Sabin. Complying with THE FEDERAL FAIR DEBT PRACTICES ACT.Illinois Bar
Journal, February 1988.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้านางสาวธีรารัตน์ บุตรโพธิ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549 และเนติบัณฑิต แห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 60 ปี
การศึกษา 2550